

**Roczne Skonsolidowane
Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej Banku BPH SA**

**za rok
2011**

Bank BPH Spółka Akcyjna, Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków, wpisany do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000010260. NIP: 675-000-03-84.
Kapitał zakładowy i wpłacony: 383.339.555 zł.

Spis treści	
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH	11
Podstawowe dane o emitencie	11
Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
Znaczące zasady rachunkowości	12
a) Oświadczenie o zgodności	12
b) Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
c) Wartości szacunkowe	13
d) Kontynuacja działalności	15
e) Aktywa i zobowiązania finansowe	15
f) Transakcje repo (sbb) i reverse repo (bsb)	17
g) Kompensowanie instrumentów finansowych	18
h) Rachunkowość zabezpieczeń	18
i) Utrata wartości aktywów finansowych	18
j) Leasing operacyjny	20
k) Należności z tytułu umów leasingu finansowego	21
l) Wartości niematerialne	21
m) Rzeczowe aktywa trwałe	21
n) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	22
o) Rezerwy	22
p) Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe	23
q) Kapitały własne	23
r) Przychody i koszty odsetkowe	23
s) Przychody i koszty prowizyjne	24
t) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	24
u) Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	24
v) Przeliczenie walut obcych	24
w) Podatki	25
x) Dane porównawcze	25
1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	27
2. Wynik z tytułu odsetek	31
3. Odpisy z tytułu utraty wartości	32
4. Wynik z tytułu prowizji	32
5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	33
6. Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	33
7. Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	34
8. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	34
9. Podatek dochodowy	35
10. Zysk i wartość księgowa na jedną akcję	35
11. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	36
12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	36
13. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	37
14. Należności od banków	39
15. Należności od klientów	40
16. Odpisy z tytułu utraty wartości należności	42
17. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	42
18. Aktywa trwałe rzeczowe	43
19. Wartości niematerialne	45
20. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	49
21. Pozostałe aktywa	49
22. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	52
23. Zobowiązania wobec banków	52

24.	Zobowiązania wobec klientów	53
25.	Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	54
26.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	55
27.	Rezerwy.....	55
28.	Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat 56	
29.	Pozostałe pasywa.....	57
30.	Zobowiązania podporządkowane	57
31.	Kapitały razem	57
32.	Dywidendy	59
33.	Wartość godziwa	59
34.	Rachunkowość zabezpieczeń	63
35.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych	63
36.	Postępowania sądowe	64
37.	Zobowiązania i aktywa warunkowe	65
38.	Inne zobowiązania warunkowe	67
39.	Działalność powiernicza	67
40.	Leasing finansowy	68
41.	Płatności z tytułu umów najmu	68
42.	Podmioty powiązane	69
43.	Aktywa i pasywa w walutach obcych	73
44.	Ważne wydarzenia występujące po dacie bilansowej.....	74
45.	Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	74
45.1.	Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze	74
45.2.	Rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze	74
45.3.	Świadczenia po okresie zatrudnienia	75
45.4.	Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company (GE)	75
46.	Zarządzanie ryzykiem w Banku BPH	77
46.1.	Zarządzanie ryzykiem	77
46.2.	Ryzyko rynkowe.....	78
46.2.1	Ryzyko walutowe	79
46.2.2	Ryzyko stopy procentowej	80
46.3.	Ryzyko płynności	82
46.4.	Ryzyko kredytowe	85
46.5.	Ryzyko operacyjne	95
46.6.	Pochodne instrumenty finansowe	97
46.7.	Zarządzanie kapitałem	100
Załącznik nr 1 do Roczego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH SA za 2011 rok		105

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

tys. zł

	Noty	Za rok kończący się	
		31.12.2011	31.12.2010
Przychody z tytułu odsetek		2 130 267	2 278 953
Koszty z tytułu odsetek		-781 895	-895 948
Wynik z tytułu odsetek	2	1 348 372	1 383 005
Odpisy z tytułu utraty wartości	3	-385 601	-822 870
Wynik z tytułu odsetek uwzględniający odpisy z tytułu utraty wartości		962 771	560 135
Przychody z tytułu prowizji		809 593	915 693
Koszty z tytułu prowizji		-200 308	-153 170
Wynik z tytułu prowizji	4	609 285	762 523
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	5	20 634	77 536
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	6	3 897	2 036
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	7	-1 316 442	-1 510 128
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	8	16 227	-24 109
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		296 372	-132 007
Podatek dochodowy	9	-62 593	9 884
Zysk (strata) za okres		233 779	-122 123
1. przypadający na akcjonariuszy Banku		218 157	-135 209
2. przypadający na udziały niekontrolujące		15 622	13 086
Zysk (strata) za okres oraz rozwodniony zysk (strata) za okres na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Banku (w zł)	10	2,85	-1,76
Zysk (strata) za okres oraz rozwodniony zysk (strata) za okres na jedną akcję zwykłą (w zł)	10	3,05	-1,59

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł

	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Zysk (strata) za okres	233 779	-122 123
Inne całkowite dochody:	-2 986	-3 165
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	-1 063	-832
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	-1 923	-2 333
Całkowite dochody ogółem	230 793	-125 288
1. przypadające na akcjonariuszy Banku	216 032	-138 649
2. przypadające na udziały niekontrolujące	14 761	13 361

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł

Aktywa	Noty	Stan na dzień	
		31.12.2011	31.12.2010
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	11	4 081 299	3 687 542
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	13	2 384 471	2 080 484
Należności od banków	14	407 044	905 819
Należności od klientów	15	27 851 474	28 111 421
<i>w tym: odpisy z tytułu utraty wartości</i>	16	-2 793 129	-2 713 020
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17	387 558	479 076
Aktywa trwałe rzeczowe	18	314 381	370 226
Wartości niematerialne	19	1 103 722	1 103 444
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	20	1 065	3 133
Pozostałe aktywa	21	556 462	549 705
<i>w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>		278 511	333 587
Aktywa razem		37 087 476	37 290 850

w tys. zł

Pasywa	Noty	Stan na dzień	
		31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	22	1 053	1 003
Zobowiązania wobec banków	23	263 372	484 650
Zobowiązania wobec klientów	24	13 618 079	15 652 938
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	25	16 586 384	14 410 105
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	26	193 425	491 813
Rezerwy	27	110 899	220 413
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	28	317 087	401 754
Pozostałe pasywa	29	724 703	579 362
Zobowiązania podporządkowane	30	674 244	682 912
Kapitały razem:	31	4 598 230	4 365 900
<i>w tym: kapitał własny</i>		4 470 356	4 252 787
<i>w tym: kapitał niekontrolujący</i>		127 874	113 113
Pasywa razem		37 087 476	37 290 850

Wartość księgowa na jedną akcję zwykłą (w zł)	10	58,31	55,47
---	----	-------	-------

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tys. zł

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU							Kapitały niekontrolujące	KAPITAŁY RAZEM
	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	RAZEM		
Kapitały na początek okresu 01.01.2011	383 340	91 316	34 566	2 498 937	308 338	936 290	4 252 787	113 113	4 365 900
Zysk (strata) za okres	0	218 157	0	0	0	0	218 157	15 622	233 779
Inne całkowite dochody									
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-202	0	0	0	-202	-861	-1 063
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-1 923	0	0	0	-1 923	0	-1 923
Inne całkowite dochody ogółem	0	0	-2 125	0	0	0	-2 125	-861	-2 986
Transakcje z akcjonariuszami odniesione bezpośrednio na kapitał									
podział zysku/pokrycie straty - odpis z kapitału zapasowego	0	146 311	0	-146 311	0	0	0	0	0
transakcje z tytułu płatności w formie akcji	0	0	0	0	0	1 525	1 525	0	1 525
inne	0	0	0	12	0	0	12	0	12
Kapitały na koniec okresu 31.12.2011	383 340	455 784	32 441	2 352 638	308 338	937 815	4 470 356	127 874	4 598 230

w tys. zł

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU							Kapitały niekontrolujące	KAPITAŁY RAZEM
	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	RAZEM		
Kapitały na początek okresu 01.01.2010	383 340	120 100	38 006	2 605 372	308 338	934 366	4 389 522	99 752	4 489 274
Zysk (strata) za okres	0	-135 209	0	0	0	0	-135 209	13 086	-122 123
Inne całkowite dochody									
wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-1 107	0	0	0	-1 107	275	-832
rozliczenie skumulowanych zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi, które zostały wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń (po uwzględnieniu podatku odroczonego)	0	0	-2 333	0	0	0	-2 333	0	-2 333
Inne całkowite dochody ogółem	0	0	-3 440	0	0	0	-3 440	275	-3 165
Transakcje z akcjonariuszami odniesione bezpośrednio na kapitał									
podział zysku - odpis z kapitału zapasowego	0	106 425	0	-106 425	0	0	0	0	0
transakcje z tytułu płatności w formie akcji	0	0	0	0	0	1 924	1 924	0	1 924
inne	0	0	0	-10	0	0	-10	0	-10
Kapitały na koniec okresu 31.12.2010	383 340	91 316	34 566	2 498 937	308 338	936 290	4 252 787	113 113	4 365 900

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł

	Noty	Za rok kończący się	
		31.12.2011	31.12.2010
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk (strata) za okres		218 157	-135 209
Zysk za okres przypadający na udziały niekontrolujące		15 622	13 086
Korekty razem		154 037	5 712 444
Amortyzacja		94 949	124 584
Przychody z tytułu odsetek		-2 130 267	-2 281 700
Koszty z tytułu odsetek		781 895	898 695
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat		62 593	-9 884
Przychody odsetkowe otrzymane		2 076 639	2 184 179
Koszty odsetkowe zapłacone		-738 641	-1 007 398
Podatek zapłacony		-7 039	9 723
Zyski /straty ze sprzedaży inwestycji		-6 242	1 027
Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości		80 110	597 379
Zmiana stanu aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-139 353	595 763
Zmiana stanu należności od banków		30 001	-17 483
Zmiana stanu należności od klientów		194 032	416 779
Zmiana stanu pozostałych aktywów		-17 610	88 014
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		95 787	214 775
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		-221 183	-386 707
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów i pozostałych instytucji		47 146	5 521 389
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		587	262
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-84 667	-174 980
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		35 300	129 553
Przepływy netto z działalności operacyjnej		387 816	5 590 321
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		-80 007	-25 444
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		4 788	7 483
Zbycie udziałów w jednostkach zależnych		0	0
Nabycie udziałów niekontrolujących w jednostkach zależnych		-98	0
Zbycie udziałów w jednostkach zależnych		85	0
Przepływy netto z działalności inwestycyjnej		-75 232	-17 961
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek		173 337	13 949 749
Spłata długoterminowych kredytów i pożyczek		-132 026	-16 605 569
Emisja papierów wartościowych		19 923	101 308

Wykup papierów wartościowych własnej emisji		-331 521	-222 026
Przepływy netto z działalności finansowej		-270 287	-2 776 538
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM		42 297	2 795 822
<hr/>			
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POZĄTEK OKRESU	12	4 442 204	1 646 382
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	12	4 484 501	4 442 204
ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH		42 297	2 795 822

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH

Podstawowe dane o emitencie

Bank BPH Spółka Akcyjna jest bankiem mającym siedzibę w Polsce, Al. Pokoju 1, 31-548 Kraków. Bank jest wpisany do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000010260. Numer identyfikacji podatkowej (NIP) – 675-000-03-84.

Bank należy do grupy kapitałowej General Electric Capital Corporation z siedzibą w Stanach Zjednoczonych.

Głównym akcjonariuszem Banku BPH jest GE Investments Poland Sp. z o.o., która posiada 83,74% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Łącznie poprzez swoje spółki zależne grupa General Electric posiada 89,16% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Jednak może wykonywać prawa z głosów do 75%.

Do podstawowej działalności Banku BPH SA należy przyjmowanie wkładów pieniężnych, prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów, prowadzenie bankowych rozliczeń pieniężnych oraz wykonywanie czynności bankowych na podstawie ustawy Prawo Bankowe. Przedmiot działalności został szczegółowo przedstawiony w Statucie Banku.

Bank BPH SA jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej Banku BPH SA (zwanej dalej Grupą Kapitałową Banku BPH, Grupą Banku BPH, Grupą Kapitałową lub Grupą).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Banku BPH obejmuje spółkę zależną BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o., w której Bank posiada 100% udziałów i głosów na Zgromadzeniu Wspólników, wraz ze spółką BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA., w której Bank posiada pośrednio 50,14% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Działalność podmiotów objętych konsolidacją została omówiona w Sprawozdaniu z działalności.

Struktura organizacyjna wraz z informacją dotyczącą rodzaju powiązań w grupie wg stanu na 31 grudnia 2011 roku.

Podmiot	Siedziba	Udział % Banku w głosach na WZA/ZW spółki
Jednostka dominująca		
Bank BPH Spółka Akcyjna	Kraków	
Jednostki zależne objęte konsolidacją		
BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%
Jednostka pośrednio zależna – zależna od BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.		
BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	50,14%

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku BPH SA dnia 2 marca 2012 roku.

Znaczące zasady rachunkowości

a) Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku, nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

b) Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Banku sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały sporządzone na ten sam dzień bilansowy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto zasadę wyceny według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych, pozostałych aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa Banku nie dokonała istotnych zmian zasad rachunkowości w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie.

Polityka rachunkowości Grupy uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji za wyjątkiem standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie po dniu bilansowym (Załącznik nr 1 do Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH SA).

W ocenie Grupy wdrożenie standardów i interpretacji zatwierdzonych i opublikowanych przez UE, które weszły lub wejdą w życie po dniu bilansowym oraz standardów i interpretacji oczekujących na zatwierdzenia przez UE nie będzie mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, za wyjątkiem standardu MSSF 9, „Instrumenty finansowe”, MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSSF 13 „Wycena według wartości

godziwej". Wpływ wdrożenia tych standardów na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy nie został jeszcze oceniony. Grupa planuje wdrożenie standardów i interpretacji wymienionych w Załączniku nr 1 w terminach określonych w tych standardach i interpretacjach bez wcześniejszego zastosowania.

Zasady rachunkowości przedstawione poniżej, zostały zastosowane do obu zaprezentowanych okresów sprawozdawczych.

Zasady te zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

c) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa Banku podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie sprawozdawczym, podczas którego dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub również w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Grupa dokonuje oszacowań.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Ocena dotyczy zarówno przesłanek ujawnionych jak i przesłanek, których nie ujawniono na dzień bilansowy (tzw. Incurred but not reported losses - IBNR). W zakresie identyfikacji przesłanek dla portfela IBNR, Grupa wykorzystuje statystyczne metody pomiaru uwzględniające założenia dotyczące okresu ujawniania straty (tzw. Loss Identification Period).

Dla wszystkich ekspozycji, dla których zakłada się występowanie utraty wartości, Grupa dokonuje pomiaru straty opartego na oczekiwaniach przyszłych odzysków. Oczekiwania dla indywidualnie istotnych ekspozycji dokonywane są w oparciu o wiedzę ekspercką, podczas gdy dla ekspozycji ocenianych kolektywnie, oczekiwania wyznaczane są w oparciu o statystyczne metody bazujące na obserwacjach historycznych (korygowanych w tych aspektach, które mogą nie być reprezentatywne dla przyszłości).

Zasady dokonywania wyceny, z uwzględnieniem kwestii szacunków oraz kompetencji w zakresie podejmowania decyzji, są w Grupie szczegółowo uregulowane.

Metody pomiaru wraz z założeniami podlegają regularnemu procesowi walidacji. Wszelkie obserwacje procesów walidacji znajdują swoje odzwierciedlenie w zasadach wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując modele wyceny. Wyceny instrumentów pochodnych o charakterze nieopcyjnym oraz papierów dłużnych nienotowanych na aktywnych rynkach dokonuje się w oparciu o model

zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcyjnym stosowane są modele wyceny opcji. Tam gdzie to możliwe w modelach wykorzystywane są dane pochodzące z aktywnego rynku. W przypadku, gdy dane wejściowe do modelu pochodzące z aktywnego rynku nie są dostępne, Grupa wykorzystuje parametry i wielkości szacunkowe. Główne parametry szacunkowe stosowane do wyceny instrumentów finansowych wynikają z analizy ryzyka kredytowego kontrahenta.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

Wycena niezapadłych transakcji pochodnych w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta została przeprowadzona w podejściu analogicznym do wyceny portfela kredytowego Grupy Banku.

Oszacowania korekty wartości godziwej o ryzyko kredytowe kontrahenta dokonano w ujęciu indywidualnym: w przypadku klientów gdzie analiza indywidualna wskazała na podwyższone ryzyko kredytowe kontrahenta oraz w ujęciu portfelowym: w odniesieniu do transakcji z kontrahentami gdzie indywidualna ocena standingu kredytowego nie wykazała przesłanek podwyższonego ryzyka.

W przypadku transakcji ocenianych indywidualnie, korektę oszacowano przy zastosowaniu techniki zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w podejściu wieloscenariuszowym.

W zakresie wyceny portfelowej, w celu oszacowania korekty wyceny wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wykorzystano podejście oparte na koncepcji strat poniesionych lecz niezidentyfikowanych.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą wartość spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Grupę szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania lub zbycia składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji.

Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty wypływu środków pieniężnych w przypadku, gdy prawdopodobne jest, że w wyniku niepomyślnego zakończenia sprawy, taki wypływ nastąpi.

Zgodnie z MSR 37 Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwę restrukturyzacyjną obejmującą nakłady bezpośrednio powstałe w wyniku restrukturyzacji i nieodzownie wynikające z tej restrukturyzacji. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szczegółowy, formalny i ogłoszony plan restrukturyzacji.

d) Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Grupy Kapitałowej Banku BPH w dającej się przewidzieć przyszłości.

e) Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja:

Instrumenty finansowe są klasyfikowane przez Grupę zgodnie z zasadami MSR 39 jako:

- wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
Do tej kategorii Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (tzw. *fair value option*). Grupa przy początkowym ujęciu desygnuje instrumenty finansowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w przypadku, gdy prowadzi to do eliminacji lub znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. „niedopasowanie księgowe”) oraz/lub grupa aktywów finansowych jest zarządzana na bazie wartości godziwej. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje również aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
- pożyczki lub należności
Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Do kategorii pożyczek i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie są kwotowane na aktywnym rynku, oraz należności z tytułu transakcji reverse repo;
- aktywa dostępne do sprzedaży
Są to aktywa finansowe nie zakwalifikowane do pozostałych grup bądź desygnowane do tej kategorii;
- pozostałe zobowiązania finansowe
Kategoria ta obejmuje zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji repo, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe.

Ujmowanie i wycena instrumentów finansowych

Wszystkie instrumenty finansowe są ewidencjonowane w księgach rachunkowych w dacie zawarcia transakcji. Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych ujmuje się w bilansie na dzień rozliczenia.

Instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej, skorygowanej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. W terminie późniejszym aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywa dostępne do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem takich kapitałowych aktywów dostępnych do sprzedaży, które nie są notowane na aktywnym rynku i których wartość godziwa nie może być ustalona w sposób wiarygodny (aktywa te są wyceniane wg kosztu). Różnice z wyceny w przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny, a pozostałych aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej – do rachunku zysków i strat.

Pozostałe aktywa oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są metodą zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej. Dyskonto, premia, wszelkie opłaty i prowizje wchodzące w skład wewnętrznej stopy zwrotu instrumentu wraz z inkrementalnymi kosztami transakcji są rozpoznawane w wartości początkowej instrumentu finansowego i amortyzowane przez ekonomiczny okres życia instrumentu.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest oparta na kwotowanych cenach rynkowych bez pomniejszenia z tytułu kosztów transakcji. Jeżeli cena rynkowa nie jest dostępna wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przepływów pieniężnych.

Grupa stosuje następujące techniki wyceny do wartości godziwej dla poszczególnych typów instrumentów finansowych:

- dłużne lub kapitałowe papiery wartościowe kwotowane na aktywnym rynku: wartość godziwa oparta jest na kwotowanych cenach rynkowych bez pomniejszenia o koszty transakcyjne,
- dłużne papiery wartościowe niekwotowane na aktywnym rynku: wartość godziwa ustalana jest za pomocą metod wyceny polegających na dyskontowaniu przepływów pieniężnych krzywą rynkową skorygowaną o odpowiedni dla danego instrumentu spread kredytowy. Spread kredytowy szacowany jest na podstawie cen emisyjnych na rynku pierwotnym oraz aktualizowany w oparciu o okresową analizę wiarygodności kredytowej emitenta,
- kapitałowe papiery wartościowe niekwotowane na aktywnym rynku: przybliżony szacunek wartości jest wyliczany jako iloczyn procentowego udziału Grupy w aktywach netto jednostki i jej aktywów netto zgodnie z informacją zawartą w ostatnim sprawozdaniu finansowym lub zgodnie z wartością z ostatniego umorzenia akcji dokonanego przez Spółkę,
- instrumenty pochodne: wartość godziwa szacowana jest z wykorzystaniem technik wyceny opartych na dyskontowaniu przepływów pieniężnych bądź modelach opcyjnych.

Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu wtedy, gdy:

- a) wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo
- b) przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu.

Grupa przenosi składnik aktywów finansowych, gdy:

- a) zatrzymuje umowne prawo do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale bierze na siebie umowny obowiązek przekazania tych przepływów pieniężnych do jednego lub więcej odbiorców i spełnione są wszystkie trzy następujące warunki:
 - Grupa nie ma obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów finansowych,
 - na mocy umowy przeniesienia Grupa nie może sprzedać lub zastawić pierwotnego składnika aktywów finansowych w inny sposób, niż uczynić zastaw na rzecz ostatecznego odbiorcy jako zabezpieczenie zobowiązania do dokonywania płatności pieniężnych,
 - Grupa, działając w imieniu ostatecznych odbiorców, jest obowiązana do przekazania wszystkich otrzymanych przepływów pieniężnych bez istotnej zwłoki,

lub

b) przenosi umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Jeśli Grupa przeniosła składnik aktywów finansowych, to ocenia, czy przeniosła zasadniczo wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z posiadania przeniesionego składnika aktywów. Jeśli Grupa zatrzymuje zasadniczo wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści, to kontynuuje ujmowanie przeniesionego składnika aktywów. Jeśli przekazała zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści, to wyłącza przeniesiony składnik aktywów.

Jeśli Grupa ani nie przeniosła ani nie zatrzymała zasadniczo wszystkich rodzajów ryzyka i korzyści wynikających z posiadania przeniesionego składnika aktywów, to ocenia, czy zatrzymała kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów.

Jeśli Grupa zatrzymała kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów, to kontynuuje ujmowanie przekazanego składnika aktywów w zakresie utrzymywanego w nim zaangażowania. Jeśli Grupa nie zatrzymała kontroli, to wyłącza przeniesiony składnik aktywów.

W oparciu o powyższe zasady Grupa wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Grupa spisuje należności w ciężar rezerw, gdy dokona: bezwarunkowego umorzenia wierzytelności, a także, gdy Grupa nie oczekuje przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygaśnię. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaśnię termin jego dochodzenia.

Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako instrumenty pochodne, jeśli:

- cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wydzielany wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument złożony nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat. Instrumenty zasadnicze wyemitowane przez Grupę wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Wbudowany instrument pochodny oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako instrument pochodny w momencie, gdy jednostka staje się po raz pierwszy stroną umowy. Grupa nie dokonuje późniejszych ponownych ocen, chyba, że do warunków umowy wprowadzana jest zmiana w znaczący sposób modyfikująca przepływy środków pieniężnych, które w przeciwnym razie byłyby wymagane zgodnie z umową.

f) Transakcje repo (sbb) i reverse repo (bsb)

Papiery wartościowe sprzedane lub kupione z przyrzeczeniem ich odkupu lub odsprzedaży (repo, sbb, reverse repo, bsb) są wykazywane odpowiednio jako kredyty i pożyczki otrzymane od innych banków lub klientów oraz udzielone innym bankom lub klientom. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupienia stanowi przychód lub koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu przy zastosowaniu zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

g) Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są dwa warunki:

- a) istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot;
- b) rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

h) Rachunkowość zabezpieczeń

Wskutek zaprzestania stosowania w 2009 roku rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa kontynuowała w 2011 roku rozliczanie kwoty wyceny transakcji zabezpieczających IRS z dnia rozwiązania powiązania zabezpieczającego z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników. Amortyzowanie ujętej w kapitałach kwoty wyceny zamkniętych przedterminowo transakcji zabezpieczających oraz transakcji przekwalifikowanych do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat będzie kontynuowane przez okres do pierwotnej daty zapadalności transakcji zabezpieczających.

i) Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utracił wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Identyfikacja pojedynczego zdarzenia wskazującego utratę wartości może nie być możliwa. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Identyfikacja przesłanek utraty wartości dokonywana jest w Grupie w oparciu o obiektywne przesłanki ilościowe i jakościowe z uwzględnieniem oceny sytuacji finansowej klienta, jakości współpracy z Grupą oraz jego otoczenia biznesowo-prawnego. Identyfikacja występowania przesłanek utraty wartości dokonywana jest w oparciu o ocenę ryzyka nie wywiązania się kredytobiorcy z zobowiązań wobec Grupy, obejmujące między innymi następujące zdarzenia:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- c) przyznanie pożyczkobiorcy przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa by nie udzieliła;
- d) wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy.

W przypadku niedotrzymania warunków umowy poprzez niespłacenie albo zaleganie ze spłaceniem odsetek lub należności głównej, przesłanką utraty wartości, w ocenie Grupy, jest 90-dniowe opóźnienie spłaty znaczącej kwoty należności na istotnym rachunku kredytobiorcy. Warunek ten jest stosowany przez Grupę dla wszystkich segmentów kredytobiorców.

W przypadku zidentyfikowania przesłanek utraty wartości na jakimkolwiek rachunku kredytobiorcy, łączne zaangażowanie kredytobiorcy podlega wycenie pod kątem utraty wartości.

Jeśli obiektywne przesłanki utraty wartości występują, wówczas dokonywane jest wyliczenie odpisu, który równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową ekspozycji a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansową ekspozycji kredytowej obniża się poprzez dokonanie odpisu. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rachunku rezerw. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Poziom odpisów utrzymywanych przez Grupę składa się z odpisów wynikających z indywidualnej oceny pojedynczych aktywów, a także z odpisów powstałych na skutek oceny ryzyka homogenicznych grup ekspozycji.

Dla celów określenia przyszłych przepływów pieniężnych aktywa finansowe ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości podlegają podziałowi na aktywa indywidualnie istotne oraz indywidualnie nieistotne. Podział dokonywany jest na podstawie łącznego zaangażowania kredytobiorcy, gdzie poziomy istotności zostały przez Grupę ustalone odrębnie dla segmentu klientów indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych.

Określenie przyszłych przepływów pieniężnych dla aktywów indywidualnie istotnych, dokonywane jest w oparciu o eksperckie szacunki spodziewanych spłat kredytobiorcy, wpływów z tytułu realizacji zabezpieczeń, sprzedaży wierzytelności oraz wszystkich innych przepływów, wobec których istnieje możliwość wiarygodnego udokumentowania oczekiwań. Szacunki, uwzględniające ocenę kondycji finansowej kredytobiorcy oraz oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają strategię Grupy wobec kredytobiorcy i wynikają między innymi z doświadczenia współpracy z kredytobiorcą lub innymi kredytobiorcami o zbliżonym profilu ryzyka oraz znajomości danych historycznych dla podobnych przypadków.

Określenie przyszłych przepływów pieniężnych dla aktywów indywidualnie nieistotnych, oparte jest na ocenie portfelowej (kolektywnej) i wynika z historycznych doświadczeń dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność kredytobiorcy do spłaty zobowiązania. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych (w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków, które nie miały wpływu w ocenianym okresie) jak też, korygowane poprzez wyeliminowanie czynników mających wpływ na dane historyczne, a nie występujących obecnie.

Przyszłe przepływy pieniężne, ustalone zarówno dla aktywów indywidualnie istotnych jak i indywidualnie nieistotnych dyskontowane są przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku, gdy pożyczka, należność lub instrument finansowy utrzymywany do terminu wymagalności jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu.

W zakresie portfela aktywów, dla których nie stwierdzono utraty wartości, Grupa tworzy odpis na straty poniesione, lecz niezidentyfikowane (IBNR). Odpis z tytułu IBNR odzwierciedla poziom straty kredytowej, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Grupę do dnia bilansowego, ustalonej na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia IBNR. Odpis z tytułu IBNR liczony jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o podobnych charakterystykach ryzyka

kredytowego, wypracowane na bazie danych historycznych. Kalkulacja IBNR uwzględnia koncepcję okresu ujawniania straty kredytowej.

W szacunkach odpisów, Grupa nie ujmuje strat oczekiwanych na skutek zdarzeń przyszłych, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet, jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu utraty wartości zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się w oparciu o ustalony limit w terminie odpowiadającym końcowej dacie tego zobowiązania i uzależnione od prawdopodobieństwa wypływu środków z Grupy.

j) Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie Grupy, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy leasingowej.

k) Należności z tytułu umów leasingu finansowego

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. W bilansie ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Ujmowanie przychodów z tytułu umów leasingu finansowego przebiega w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto dokonanej przez Grupę w ramach leasingu finansowego.

Należności z tytułu umów leasingu finansowego prezentowane są w bilansie w pozycji kredyty i pożyczki udzielone klientom.

l) Wartości niematerialne

Wartość firmy będąca nadwyżką kosztu nabycia nad wartością godziwą przejętych w wyniku połączenia jednostek gospodarczych aktywów netto jest wyceniana w wysokości kosztu nabycia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Od 1 stycznia 2005 roku w Grupie nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych, lecz odpisów z tytułu utraty wartości, ustalanych na bazie okresowych testów opartych na szacunkach wartości użytkowej.

Pozostałe wartości niematerialne w tym wytworzone przez Grupę posiadające ekonomiczny okres użyteczności są amortyzowane do rachunku zysków i strat metodą liniową i prezentowane według kosztu nabycia/wytworzenia pomniejszonego o umorzenie. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych. Grupa stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup wartości niematerialnych:

- oprogramowanie komputerów i prawa autorskie	20%
- licencje	20%
- prawa autorskie	20%
- koszty prac rozwojowych	20%

m) Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja jest odnoszona do rachunku zysków i strat metodą liniową. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego. Gruntów się nie amortyzuje. Grupa stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych:

- budynki i budowle	2,5% - 10%
- urządzenia techniczne i maszyny	6% - 33%
- środki transportu	15% - 20%
- ulepszenia w obcych środkach trwałych	2,5% - 80%
- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu użytkowego/niemieszkalnego	2,5% -
- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego	2,5%

Rzeczowe aktywa trwałe pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych

ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisu z tytułu utraty wartości.

n) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli oczekuje się, iż ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Działalność zaniechana to element działalności Grupy Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Grupy Banku lub jej geograficzny obszar działalności lub też jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Kwalifikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie, w którym spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży lub gdy została zbyta.

o) Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w bilansie w przypadku, gdy Grupa ma prawne lub zwyczajowo oczekiwane zobowiązania w wyniku przeszłych zdarzeń, jak również, jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Rezerwa na restrukturyzację – jako szczególna forma rezerwy – jest tworzona po spełnieniu ogólnych warunków ujmowania rezerwy, o których mowa powyżej oraz dodatkowo:

- (i) Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji;
 - (ii) Zostały wywołane oczekiwania stron objętych restrukturyzacją poprzez wdrożenie planu restrukturyzacji lub publiczne ogłoszenie podstawowych zasad tego planu.
- Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze są ujmowane jako koszty w okresie, którego dotyczą niezależnie od momentu ich faktycznej zapłaty.

Grupa tworzy rezerwę na premie i nagrody dotyczące wyników osiągniętych w okresie sprawozdawczym, których wypłata ma miejsce po dniu bilansowym oraz rezerwę na zobowiązanie z tytułu niewykorzystanego do dnia bilansowego urlopu wypoczynkowego.

Do kategorii świadczeń krótkoterminowych Grupa zalicza również odprawy należne pracownikom w związku z rozwiązaniem stosunku pracy.

Płatności w formie akcji

W ramach systemu wynagrodzeń wybrani pracownicy Grupy zostali włączeni do Długoterminowego Programu Motywacyjnego General Electric Company (GE) dla kadry menedżerskiej najwyższego szczebla. Uczestnikom programu oferowane są nagrody w formie opcji na zakup akcji GE, a także nagrody w formie „akcji zastrzeżonych do dnia nabycia uprawnień” tzw. Restricted Stock Units (RSU).

W świetle IFRS 2 nagrody te traktowane są jako programy rozliczane w instrumentach kapitałowych. Zgodnie z wymogami standardu wartość godziwa nagrody jest ustalana na dzień przyznania nagrody i odnoszona do rachunku zysków i strat oraz na zwiększenia kapitału przez okres nabywania uprawnień.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Grupa dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wpływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stóp procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych. Grupa przyjęła zasadę pełnego rozpoznawania zysków i strat aktuarialnych w rachunku zysków i strat.

Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Do kategorii innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza programy motywacyjne w odniesieniu, do których wypłata premii następuje później niż dwanaście miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe wypłaty w ramach długoterminowych programów motywacyjnych. Rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do upływu czasu w ciągu okresu, za który oceniane są wyniki, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa realizacji celów uprawniających do wypłaty.

p) Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Aktywa Grupy z wyjątkiem aktywów podatkowych są przedmiotem analiz dotyczących utraty wartości w celu określenia, czy zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości. Jeżeli stwierdzona zostaje obecność takich przesłanek, Grupa dokonuje pomiaru utraty wartości okresowo, co najmniej raz w roku. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

q) Kapitały własne

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. właściwymi ustawami oraz statutami. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych. Kapitały wykazywane są według wartości nominalnej.

r) Przychody i koszty odsetkowe

Przychody i koszty odsetkowe ujmowane są na zasadzie memoriałowej według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem zapisów MSR 39 w zakresie należności zagrożonych utratą wartości.

Przychody odsetkowe są naliczane tak długo, jak ich uzyskanie jest prawdopodobne. Naliczone odsetki do otrzymania i do zapłacenia są prezentowane w pozycjach bilansu, których odpowiednio dotyczą.

Pozycja „Przychody i koszty odsetkowe” zawiera rozliczone z kapitałów z aktualizacji wyceny do rachunku wyników kwoty wyceny transakcji zabezpieczających (IRS) z dnia rozwiązania powiązań zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń (Cash flow hedge).

s) Przychody i koszty prowizyjne

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są ujmowane w rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej lub rozliczane liniowo przez okres zapadalności / wymagalności aktywów i zobowiązań. Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej, usługi zarządzania aktywami oraz usługi pośrednictwa w sprzedaży produktów bankowych i inwestycyjnych, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

t) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

Na wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych składają się następujące pozycje:

- *wynik na papierach wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu:*
 - wynik na dłużnych papierach wartościowych (wynik odsetkowy, zmiana wyceny, wynik na sprzedaży),
- *wynik z tytułu pochodnych instrumentów finansowych i różnic kursowych:*
 - wynik na instrumentach pochodnych opartych o indeksy giełdowe oraz towary,
 - wynik zrealizowany i niezrealizowany (zmiana wyceny oraz odsetki) na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową takich jak: IRS, FRA, z wyłączeniem transakcji desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń,
 - wynik z tytułu kursowych różnic transakcyjnych, rewaluacji walutowych pozycji bilansowych oraz zrealizowany i niezrealizowany wynik (wynik odsetkowy, zmiana wyceny) na pochodnych instrumentach walutowych takich jak Fx forward lub CIRS.

u) Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży zawiera zrealizowane zyski i straty z inwestycji finansowych na papierach wartościowych i inwestycjach kapitałowych.

v) Przeliczenie walut obcych

Transakcje w walucie obcej są przeliczane na złote według kursu walutowego obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje monetarne w walutach obcych są przeliczane na złote według średnich kursów Narodowego Banku Polskiego dla daty sprawozdawczej. Wyniki z tytułu rewaluacji pozycji walutowej zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane są ujmowane w rachunku zysków i strat.

w) Podatki

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy związany z nim zysk lub strata ujmowane są bezpośrednio w kapitale, wtedy podatek ujmowany jest również w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe Grupy odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Rezerwa na podatek odroczony obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic czasowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic czasowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

x) Dane porównawcze

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za bieżący rok obrotowy, Grupa dokonała następujących zmian w zakresie prezentacji danych na dzień oraz za rok kończący się 31 grudnia 2010 roku:

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wprowadzono 3 nowe pozycje:

1. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, która obejmuje:
 - a) papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazywane w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Inwestycyjne aktywa finansowe” oraz
 - b) papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu i pochodne instrumenty finansowe wykazywane we wcześniejszych okresach w pozycji „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”,
2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, która obejmuje dłużne papiery wartościowe i inwestycje kapitałowe wykazywane we wcześniejszych okresach w pozycji „Inwestycyjne aktywa finansowe”,
3. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w ramach której Grupa prezentuje ujemną wycenę instrumentów pochodnych, wykazywaną w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu”.

Rachunek zysków i strat

1. Wprowadzono 2 nowe pozycje:

- a) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych, która obejmuje:
 - wynik na papierach wartościowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazywany

w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Wynik z inwestycji finansowych”,

- wynik na papierach wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu i pochodnych instrumentach finansowych wykazywany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Wynik handlowy i rewaluacja”,
 - wynik z tytułu kursowych różnic transakcyjnych, rewaluacji walutowych pozycji bilansowych wykazywany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Wynik handlowy i rewaluacja”,
- b) Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, obejmujący wynik na dłużnych papierach wartościowych i inwestycjach kapitałowych klasyfikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży wykazywany w sprawozdaniach finansowych sporządzonych za okresy wcześniejsze w pozycji „Wynik z inwestycji finansowych”,
2. Nastąpiło przeniesienie kosztów z tytułu zakazu konkurencji wykazywanych wcześniej w wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych do kosztów działania i kosztów ogólnego zarządu,
3. Nastąpiło przeniesienie wyniku z tytułu rozwiązania rezerw na koszty działania Banku wykazywanych wcześniej w wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych do kosztów działania i kosztów ogólnego zarządu.

	okres od 01.01.2010 do 31.12.2010 przed przekształceniem	Zmiana prezentacji	Zmiana prezentacji	Zmiana prezentacji	w tys. zł okres od 01.01.2010 do 31.12.2010 po przekształceniu
		2	3	1	
Przychody z tytułu odsetek	2 278 953	0	0	0	2 278 953
Koszty z tytułu odsetek	-895 948	0	0	0	-895 948
Wynik z tytułu odsetek	1 383 005	0	0	0	1 383 005
Odpisy z tytułu utraty wartości	-822 870	0	0	0	-822 870
Wynik z tytułu odsetek uwzględniający odpisy z tytułu utraty wartości	560 135	0	0	0	560 135
Przychody z tytułu prowizji	915 693	0	0	0	915 693
Koszty z tytułu prowizji	-153 170	0	0	0	-153 170
Wynik z tytułu prowizji	762 523	0	0	0	762 523
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych (dawniej „Wynik handlowy i rewaluacja”)	80 700	0	0	-3 164	77 536
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży (dawniej „Wynik z inwestycji finansowych”)	-1 128	0	0	3 164	2 036
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-1 520 729	-3 194	13 795	0	-1 510 128
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-13 508	3 194	-13 795	0	-24 109

Zysk/strata przed opodatkowaniem	-132 007	0	0	0	-132 007
Podatek dochodowy	9 884	0	0	0	9 884
Zysk za okres	-122 123	0	0	0	-122 123
1. przypadający na akcjonariuszy Banku	-135 209	0	0	0	-135 209
2. przypadający na udziały niekontrolujące	13 086	0	0	0	13 086

w tys. zł

Aktywa	stan na 31.12.2010 przed przekształceniem	Zmiana prezentacji	stan na 31.12.2010 po przekształceniu
	1a		
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	3 687 542	0	3 687 542
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (dawniej „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”)	392 412	1 688 072	2 080 484
Należności od banków	905 819	0	905 819
Należności od klientów	28 111 421	0	28 111 421
<i>w tym: odpisy z tytułu utraty wartości</i>	-2 713 020	0	-2 713 020
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (dawniej „Inwestycyjne aktywa finansowe”)	2 167 148	-1 688 072	479 076
Aktywa trwałe rzeczowe	370 226	0	370 226
Wartości niematerialne	1 103 444	0	1 103 444
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	3 133	0	3 133
Pozostałe aktywa	549 705	0	549 705
<i>w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</i>	333 587	0	333 587
Aktywa razem	37 290 850	0	37 290 850

1. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podział na segmenty działalności

Segment operacyjny jest komponentem Grupy, który w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej osiąga przychody i ponosi koszty, w tym przychody i koszty wynikające z transakcji z innymi komponentami Grupy. Wyniki segmentów operacyjnych są przedmiotem regularnych przeglądów i oceny ze strony ścisłego kierownictwa Grupy w celu podejmowania decyzji co do alokacji zasobów do poszczególnych segmentów.

Wyniki segmentów, ich aktywa i zobowiązania obejmują elementy bezpośrednio przypisane do danego segmentu oraz takie, które można zaalokować do danego segmentu na podstawie racjonalnych zasad.

Segmentacja działalności Grupy Banku BPH SA wiąże się z przyjętymi zasadami zarządzania. Zarządzanie Grupą Banku BPH prowadzone jest w ramach strategicznych segmentów klientowskich, do których zaliczone zostały:

- Bankowość Detaliczna,
- Bankowość Komercyjna,
- Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe.

Segment Bankowości Detalicznej obejmuje Klientów Indywidualnych. Do najważniejszych usług oferowanych Klientom tego segmentu należą:

- udzielanie kredytów konsumpcyjnych, kredytów w rachunku bieżącym i limicie karty kredytowej, kredytów hipotecznych,
- oferta depozytowa, w tym rachunki oszczędnościowe oraz sprzedaż produktów inwestycyjnych (fundusze inwestycyjne, produkty strukturyzowane, usługi maklerskie),
- oferta kont osobistych z pakietem różnorodnych usług bankowych dla Klientów Indywidualnych (np. Konto Kapitałne).

W ramach tego segmentu działa spółka zależna BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. oraz pośrednio zależna BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA.

Usługi dla klientów indywidualnych Grupa Banku BPH SA oferuje poprzez sieć własnych oddziałów, w ramach współpracy z placówkami partnerskimi i przedstawicielami finansowymi działającymi pod logo „Partner BPH”, a także przy zastosowaniu kanałów dystrybucji, takich jak internet (Seza@m) czy call center.

Segment Bankowości Komercyjnej obejmuje małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, w szczególności:

- spółki kapitałowe, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, przedsiębiorstwa zagraniczne,
- przedsiębiorców indywidualnych, spółki osobowe oraz spółki cywilne,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje społeczne, zawodowe, wyznaniowe, placówki niepubliczne,
- osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, osoby wykonujące wolny zawód, rolników.

W ramach segmentu Bankowości Komercyjnej uwzględniany jest również wynik z tytułu operacji z instytucjami finansowymi.

Segment Bankowości Komercyjnej oferuje szeroką paletę produktów, dostosowaną do różnych potrzeb oraz profili klientów. Oferta obejmuje uniwersalny zestaw produktów, składający się z produktów kredytowych, depozytowych oraz usług transakcyjnych. W ramach oferty kredytowej klient może wybierać między kredytami inwestycyjnymi a kredytami obrotowymi, uzupełnieniem oferty jest finansowanie krótkoterminowych zobowiązań handlowych. Produkty depozytowe pozwalają klientom na zarządzanie płynnością, dodatkowo usługi transakcyjne wspomagają ich działalność operacyjną.

Segment Zarządzania Aktywami i Pasywami / Pozostałe obejmuje wynik z tytułu zarządzania aktywami i pasywami Banku oraz pozycje rachunku zysków i strat, które nie dają się przypisać do dwóch pozostałych segmentów.

Segmenty rozliczają się wzajemnie w oparciu o kursy i stopy rynkowe odpowiednio do zrealizowanych transakcji.

W 2011 roku Bank przeprowadził zmiany struktury organizacyjnej polegające na tym, aby przedsiębiorstwa będące klientami Banku (z uwzględnieniem Małych i Średnich Przedsiębiorstw)

były obsługiwane w ramach jednego segmentu – Bankowości Komercyjnej. Te zmiany zostały odzwierciedlone w sprawozdawczości dotyczącej segmentów działalności zaprezentowanej poniżej na dzień 31 grudnia 2010 roku i 2011 roku. Na skutek zmiany prezentacji, pozycja „strata za okres” Bankowości Detalicznej za okres 12 miesięcy 2010 roku zmalała o 3 127 tys. zł w stosunku do danych zaprezentowanych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPH S.A. za 2010 rok.

Dodatkowo, w porównaniu z prezentowaną poprzednio sumą aktywów i pasywów za rok 2010, do segmentów biznesowych zaalokowane zostały: środki trwałe, wartości niematerialne oraz związana z tym część kapitału. Zmiana ta została wprowadzona zarówno w danych za rok 2010 jak i 2011 rok.

Segmentacja geograficzna

Działalność operacyjna Grupy Banku BPH SA skoncentrowana jest na rynku polskim, Grupa nie wykonuje prezentacji segmentowej działalności w podziale na regiony geograficzne kraju.

Grupa Kapitałowa Banku BPH										tys. zł
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Segmenty branżowe				Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe		Wyłączenia		Razem	
	Bankowość Detaliczna		Bankowość Komercyjna							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Za rok kończący się	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Przychody z tytułu odsetek	1 983 093	2 181 675	658 891	597 672	1 235 892	1 188 573	-1 747 609	-1 688 967	2 130 267	2 278 953
przychody zewnętrzne	1 470 427	1 741 704	386 941	360 411	272 899	176 838	0	0	2 130 267	2 278 953
przychody wewnętrzne	512 666	439 971	271 950	237 261	962 993	1 011 735	-1 747 609	-1 688 967	0	0
Koszty z tytułu odsetek	-1 059 362	-1 108 441	-367 926	-324 051	-1 102 216	-1 152 423	1 747 609	1 688 967	-781 895	-895 948
koszty zewnętrzne	-317 544	-279 020	-146 751	-141 737	-317 600	-475 191	0	0	-781 895	-895 948
koszty wewnętrzne	-741 818	-829 421	-221 175	-182 314	-784 616	-677 232	1 747 609	1 688 967	0	0
Wynik z tytułu odsetek	923 731	1 073 234	290 965	273 621	133 676	36 150	0	0	1 348 372	1 383 005
Odpisy z tytułu utraty wartości	-205 217	-659 187	-180 384	-163 683	0	0	0	0	-385 601	-822 870
Przychody z tytułu prowizji	496 862	611 179	312 731	304 514	0	0	0	0	809 593	915 693
Koszty z tytułu prowizji	-141 863	-108 755	-52 193	-38 943	-6 252	-5 472	0	0	-200 308	-153 170
Wynik z tytułu prowizji	354 999	502 424	260 538	265 571	-6 252	-5 472	0	0	609 285	762 523
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	2 977	2 926	11 807	15 906	5 850	58 704	0	0	20 634	77 536
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-963 358	-1 125 226	-338 886	-373 829	-14 198	-11 073	0	0	-1 316 442	-1 510 128
Pozostałe*	3 329	1 984	0	0	16 795	-24 057	0	0	20 124	-22 073
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	116 461	-203 845	44 040	17 586	135 871	54 252	0	0	296 372	-132 007
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-62 593	9 884	0	0	-62 593	9 884
Zysk (strata) za okres	116 461	-203 845	44 040	17 586	73 278	64 136	0	0	233 779	-122 123

* Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży + Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

					tys. zł
		Bankowość Detaliczna	Bankowość Komercyjna	Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe	R a z e m
Aktywa	31.12.2011	25 124 630	4 964 767	6 998 079	37 087 476
	31.12.2010	25 029 975	4 652 034	7 608 841	37 290 850
Pasywa	31.12.2011	28 735 492	5 492 696	2 859 288	37 087 476
	31.12.2010	26 438 950	7 201 440	3 650 460	37 290 850

2. Wynik z tytułu odsetek

według źródła generowania przychodu i kosztu

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Przychody z tytułu:	2 130 267	2 278 953
środków pieniężnych i lokat międzybankowych	33 970	21 180
kredytów i pożyczek	1 839 098	2 079 054
papierów wartościowych	231 343	150 474
transakcji z przyrzeczeniem odkupu	23 369	23 677
instrumentów pochodnych zabezpieczających wyłączonych z rachunkowości zabezpieczeń	2 487	4 568
Koszty z tytułu:	-781 895	-895 948
kredytów oraz pożyczek otrzymanych	-266 146	-425 776
depozytów i rachunków terminowych	-306 144	-281 824
rachunków bieżących	-163 567	-149 071
papierów wartościowych własnej emisji	-13 028	-20 487
transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży	-31 722	-17 475
instrumentów pochodnych zabezpieczających wyłączonych z rachunkowości zabezpieczeń	-1 288	-1 315
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	1 348 372	1 383 005

według rodzaju podmiotu

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Przychody z tytułu odsetek od:	2 130 267	2 278 953
Banku Centralnego	133 597	77 728
banków	17 916	13 441
pozostałych podmiotów finansowych	23 988	25 849
podmiotów niefinansowych	1 834 192	2 074 464
podmiotów budżetowych	120 574	87 471
Koszty z tytułu odsetek od:	-781 895	-895 948
Banku Centralnego	-51	-3 526
banków	-14 411	-67 931
pozostałych podmiotów finansowych	-323 354	-401 035
podmiotów niefinansowych	-421 520	-405 354
podmiotów budżetowych	-22 559	-18 102
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	1 348 372	1 383 005

Przychody z tytułu odsetek zawierają odsetki od papierów wartościowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do

rachunku zysków i strat (Fair Value Option) w wysokości 217 380 tys. zł za 2011 rok (rok 2010: 124 212 tys. zł). Przychody z tytułu odsetek od papierów wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu prezentowane są w Wyniku na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych.

Przychody z tytułu odsetek zawierają również kwotę 36 229 tys. zł za 2011 rok (za rok 2010: 47 236 tys. zł) rozliczenia opłat i prowizji bezpośrednio związanych z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych (zarówno przychodów jak i bezpośrednich inkrementalnych kosztów), które rozliczane są według zamortyzowanego kosztu z użyciem efektywnej stopy procentowej.

Wynik odsetkowy z tytułu aktywów finansowych, które uległy utracie wartości (tj. kredytów ze zidentyfikowaną utratą wartości) wynosi 135 893 tys. zł (rok 2010: 147 065 tys. zł).

3. Odpisy z tytułu utraty wartości

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-501 339	-792 631
Wynik z tytułu odpisów na poniesione ale nieujawnione straty dotyczące kredytów i pożyczek (IBNR)	46 552	-67 828
Odzyski z należności spisanych	57 651	56 729
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów na zobowiązania pozabilansowe	11 535	-19 140
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI	-385 601	-822 870

4. Wynik z tytułu prowizji

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Przychody z tytułu:	809 593	915 693
papierów wartościowych i działalności powierniczej	21 342	23 882
kredytów i pożyczek	65 237	75 380
kart kredytowych*	196 289	225 517
płatności krajowych*	138 077	144 884
płatności zagranicznych	15 265	16 622
wynik z tytułu transakcyjnych różnic kursowych	107 526	111 634
zarządzania funduszami inwestycyjnymi i portfelami klientów	103 691	102 589
pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	158 203	210 476
pozostałych	3 963	4 709
Koszty z tytułu:	-200 308	-153 170
papierów wartościowych i działalności powierniczej	-1 663	-3 400
kredytów i pożyczek oraz opłat za utrzymanie rachunków	-18 330	-16 822
kart kredytowych	-124 055	-80 779

płatności krajowych	-13 569	-11 822
płatności zagranicznych	-1 128	-1 234
zarządzania funduszami inwestycyjnymi i portfelami klientów	-7 313	-5 688
pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	-23 501	-22 667
pozostałych	-10 749	-10 758
WYNIK Z TYTUŁU PROWIZJI	609 285	762 523

*W celu zapewnienia porównywalności danych, wartość przychodów w 2010 roku z tytułu kart kredytowych zwiększyła się a z tytułu płatności krajowych zmniejszyła się o 10 142 tys. zł w stosunku do danych opublikowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Banku BPH za 2010 rok.

Wynik z tytułu prowizji zawiera kwotę 7 882 tys. zł z tytułu działalności powierniczej za rok 2011 (rok 2010: 9 575 tys. zł).

Wynik z tytułu prowizji zawiera przychody prowizyjne (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, w kwocie 226 268 tys. zł za rok 2011 (rok 2010: 290 755 tys. zł) oraz koszty prowizyjne w kwocie 142 385 tys. zł za rok 2011 (rok 2010: 97 601 tys. zł).

5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)	-11 916	-3 164
Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	1 804	2 332
Pochodne instrumenty finansowe i różnice kursowe	30 746	78 368
WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	20 634	77 536

„Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych” zawiera przychody odsetkowe z papierów wartościowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu w wysokości 1 839 tys. zł (rok 2010: 2 093 tys. zł).

6. Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Dłużne papiery wartościowe	3 942	0
Instrumenty kapitałowe	-45	2 036
WYNIK NA AKTYWACH FINANSOWYCH DOSTĘPNYCH DO SPRZEDAŻY	3 897	2 036

7. Koszty działania i koszty ogólnego zarządu

w tys. zł

	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Koszty pracownicze	-674 495	-821 110
Wynagrodzenia	-605 644	-730 001
Świadczenia emerytalne i inne	7 070	-3 182
Obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne	-75 921	-87 927
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	-149 557	-175 687
Pozostałe koszty	-397 441	-388 747
Amortyzacja	-94 949	-124 584
Aktywów trwałych rzeczowych	-66 892	-79 266
Wartości niematerialnych	-28 057	-45 318
KOSZTY DZIAŁANIA I KOSZTY OGÓLNEGO ZARZĄDU	-1 316 442	-1 510 128

Bank dokonał w 2011 roku przeglądu okresów używania i aktualizacji stawek amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Bank dokonał ujednolicenia stawek amortyzacji dla takich samych grup aktywów. Skutki zmiany szacunków stawek amortyzacji są rozliczane prospektywnie.

Pozycja „Wynagrodzenia” za 2010 rok zawiera koszty restrukturyzacji zatrudnienia w kwocie 105 301 tys. zł.

Pozycja „Pozostałe koszty” za 2010 rok zawiera koszty szkoleń pracowników objętych restrukturyzacją zatrudnienia w wysokości 1 370 tys. zł.

Pozycje „Koszty utrzymania i wynajmu budynków” oraz „Pozostałe koszty” za 2010 rok zawierają łącznie kwotę 15 904 tys. zł z tytułu kosztów restrukturyzacji związanych z optymalizacją sieci dystrybucji.

W związku ze zmianą prezentacji kosztów z tytułu zakazu konkurencji (opisanej w nocie „Znaczące zasady rachunkowości”, lit. x) Dane porównawcze), wykazywanych wcześniej w wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne”, saldo pozycji „Wynagrodzenia” za 2010 rok zwiększyło się o kwotę 3 194 tys. zł.

W związku ze zmianą prezentacji wyniku z tytułu rozwiązania rezerw na koszty działania Grupy Banku wykazywanego wcześniej w pozostałych przychodach operacyjnych (opisanej w nocie „Znaczące zasady rachunkowości”, lit. x) Dane porównawcze) saldo pozycji „Pozostałe koszty” za 2010 rok zmniejszyło się o kwotę 13 795 tys. zł.

8. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

w tys. zł

	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Sprzedaż, likwidacja oraz odpisy aktualizujące składniki majątku trwałego i aktywa do zbycia	-4 038	-19 123
Saldo rezerw i odpisów aktualizujących inne należności	9 106	-9 926
Opłaty sądowe oraz inne opłaty windykacyjne	-9 631	-17 155

Opłaty franczyzowe	120	1 471
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	2 045	-3 068
Przychód z tytułu zwrotu podatku VAT	18 625	23 692
WYNIK Z TYTUŁU POZOSTAŁYCH PRZYCHODÓW I KOSZTÓW OPERACYJNYCH	16 227	-24 109

W związku ze zmianą prezentacji kosztów z tytułu zakazu konkurencji (opisanej w nocie „Znaczące zasady rachunkowości”, lit. x) Dane porównawcze) saldo pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne” za 2010 rok zwiększyło się o kwotę 3 194 tys. zł.

W związku ze zmianą prezentacji wyniku z tytułu rozwiązywania rezerw na koszty działania Grupy Banku wykazywanego wcześniej w pozostałych przychodach operacyjnych (opisanej w nocie „Znaczące zasady rachunkowości”, lit. x) Dane porównawcze) saldo pozycji „Saldo rezerw i odpisów aktualizujących inne należności” za 2010 rok zmniejszyło się o kwotę 13 795 tys. zł.

9. Podatek dochodowy

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Bieżący podatek	-7 610	-8 686
Bieżący rok	-7 610	-8 465
Korekty lat ubiegłych	0	-221
Podatek odroczony (Nota 21)	-54 983	18 570
PODATEK DOCHODOWY	-62 593	9 884

Uzgodnienie rzeczywistego obciążenia podatkowego

	w tys. zł	
	Za rok kończący się	
	31.12.2011	31.12.2010
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	296 372	-132 007
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku 19%	-56 309	25 081
Dochody wolne od podatków (Dochód Kasy Mieszkaniowej)	2 145	2 109
Korekty roku ubiegłego dot. podatku bieżącego	0	-221
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	-4 212	-4 305
Przychody nie stanowiące przychodów do opodatkowania	2 513	3 243
Przychody podatkowe nie uwzględnione w wyniku księgowym	-42	-1 886
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	-6 688	-14 137
PODATEK DOCHODOWY	-62 593	9 884

10. Zysk i wartość księgowa na jedną akcję

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Liczba akcji na dzień bilansowy	76 667 911	76 667 911

Średnia ważona oraz rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	76 667 911	76 667 911
Zysk (strata) za okres przypadający na akcjonariuszy Banku (zł)	218 157 000	-135 209 000
Zysk (strata) za okres oraz rozwodniony zysk (strata) za okres przypadający na akcjonariuszy Banku na jedną akcję zwykłą (zł)	2,85	-1,76
Zysk (strata) za okres (zł)	233 779 000	-122 123 000
Zysk (strata) za okres oraz rozwodniony zysk (strata) za okres na jedną akcję zwykłą (zł)	3,05	-1,59
Wartość księgowa (zł)	4 470 356 000	4 252 787 000
Wartość księgowa oraz rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (zł)	58,31	55,47

11. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kasa	584 380	602 577
Operacje z Bankiem Centralnym	544 067	582 735
Dłużne papiery wartościowe i weksle emitowane przez Skarb Państwa i innych emitentów publicznych uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym	2 952 852	2 502 230
papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 3 miesięcy	2 948 435	2 498 330
weksle uprawnione do redyskontowania	4 417	3 900
KASA I OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	4 081 299	3 687 542

Termin zapadalności pozycji zakwalifikowanych do kategorii Kasa i operacje z Bankiem Centralnym jest nie dłuższy niż dwanaście miesięcy.

„Operacje z Bankiem Centralnym” na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmowały środki na rachunku w Narodowym Banku Polskim, stanowiące rezerwę obowiązkową z tytułu depozytów klientów. Rezerwa obowiązkowa jest określana za pomocą procentowego wskaźnika sumy środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach klientów i utrzymywana jako saldo rachunku bieżącego w NBP na podstawie średniej arytmetycznej naliczonych stanów dziennych za dany miesiąc.

12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności do 3 miesięcy (licząc od dnia nabycia) oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym (Nota 11)	4 081 299	3 687 542
Należności od banków (Nota 14)	273 575	742 357
lokaty na rynku pieniężnym	177 009	473 659
rachunki bieżące	96 252	48 050
należności z tytułu papierów wartościowych kupionych w transakcjach z	0	202 364

przrzeczeniem odkupu		
należności od banków w drodze	0	18 236
odsetki	314	48
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane dla celów zarządzania płynnością	129 627	12 305
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	4 484 501	4 442 204

13. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 099 317	1 688 072
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	52 608	30 130
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	232 546	362 282
AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZECZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2 384 471	2 080 484

1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta):	2 083 997	1 664 430
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego:	2 083 997	1 664 430
bony skarbowe	384 758	333 800
obligacje	1 699 239	1 330 630
Certyfikaty inwestycyjne	15 320	23 642
PAPIERY WARTOŚCIOWE WYZNACZONE PRZY POCZĄTKOWYM UJĘCIU JAKO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZECZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2 099 317	1 688 072

Polityka wyznaczania instrumentów finansowych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat umożliwia wyeliminowanie bądź znaczące redukcje niespójności („accounting mismatch”) w wycenie i ujęciu rachunkowym, pomiędzy określonymi aktywami i instrumentami pochodnymi, ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko rynkowe tych aktywów, które w przeciwnym razie powstałyby w rachunku zysków i strat.

Grupa desygnuje certyfikaty inwestycyjne do kategorii Fair Value Option w związku z tym, iż te aktywa finansowe są zarządzane, a osiągnięte wyniki oceniane, na bazie wartości godziwej oraz informacje dotyczące tych aktywów finansowych są raportowane na bazie wartości godziwej do osób zarządzających.

2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta)	52 608	30 130
emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego	52 608	30 130
- obligacje	52 500	30 032
- euroobligacje	108	98
PAPIERY WARTOŚCIOWE KLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO OBROTU	52 608	30 130

według terminów zapadalności

w tys. zł

Stan na 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	bez określonej zapadalności	Razem
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	389 512	384 758	283 946	455 010	570 771	15 320	2 099 317
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	176	0	2 691	14 203	35 538	0	52 608
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	19 103	20 686	36 884	114 264	41 609	0	232 546
AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	408 791	405 444	323 521	583 477	647 918	15 320	2 384 471

w tys. zł

Stan na 31.12.2010	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	bez określonej zapadalności	Razem
1) Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	40 003	228 070	781 049	439 574	175 734	23 642	1 688 072
2) Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	0	0	6 062	18 480	5 588	0	30 130
3) Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	90 152	40 687	45 924	157 669	27 850	0	362 282

**AKTYWA FINANSOWE
WYCENIANE WEDŁUG
WARTOŚCI GODZIWEJ
PRZEZ RACHUNEK
ZYSKÓW I STRAT**

130 155

268 757

833 035

615 723

209 172

23 642

2 080 484

14. Należności od banków

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Lokaty na rynku pieniężnym	177 009	473 659
Inne w tym:	229 625	432 025
rachunki bieżące	96 252	48 050
należności z tytułu papierów wartościowych kupionych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu	0	202 364
należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	133 373	163 375
należności od banków w drodze	0	18 236
RAZEM BRUTTO	406 634	905 684
Odsetki	410	135
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	407 044	905 819

według terminów zapadalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	326 634	905 684
od 3 miesięcy do 1 roku	80 000	0
RAZEM BRUTTO	406 634	905 684
Odsetki	410	135
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	407 044	905 819

według kraju pochodzenia podmiotu

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Należności od krajowych monetarnych instytucji finansowych	112 801	378 188
Należności od zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	293 833	527 496
RAZEM BRUTTO	406 634	905 684
Odsetki od krajowych monetarnych instytucji finansowych	98	69
Odsetki od zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	312	66
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	407 044	905 819

15. Należności od klientów

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki:	30 360 624	30 228 349
od podmiotów finansowych	46 292	42 325
od podmiotów niefinansowych	30 305 621	30 175 111
od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	8 711	10 913
Inne:	114 249	371 966
należności z tytułu papierów wartościowych kupionych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu	40 858	276 891
należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	42 428	18 112
należności od klientów w drodze	16 033	58 546
pozostałe	14 930	18 417
Należności z tytułu leasingu finansowego	4 010	4 538
RAZEM BRUTTO	30 478 883	30 604 853
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	86 354	141 867
Odpisy z tytułu utraty wartości	-2 793 129	-2 713 020
Odsetki	79 366	77 721
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW	27 851 474	28 111 421

według terminów zapadalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	4 186 561	4 630 532
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	645 076	815 261
od 3 miesięcy do 1 roku	2 669 363	2 771 805
od 1 roku do 5 lat	6 556 624	6 843 586
powyżej 5 lat	16 421 259	15 543 669
RAZEM BRUTTO	30 478 883	30 604 853
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	86 354	141 867
Odpisy z tytułu utraty wartości	-2 793 129	-2 713 020
Odsetki	79 366	77 721
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW	27 851 474	28 111 421

Kredyty i pożyczki według segmentu Klienta i rodzaju produktu

w tys. zł

PODMIOTY FINANSOWE	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Korporacje	39 505	35 431
kredyt operacyjny/obrotowy	39 505	35 431
Małe i średnie przedsiębiorstwa	6 787	6 894
karta kredytowa	42	3
kredyt inwestycyjny	1 273	1 211
kredyt operacyjny/obrotowy	5 123	5 463
kredyt samochodowy	349	217
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone podmiotom finansowym	46 292	42 325

w tys. zł

PODMIOTY NIEFINANSOWE	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Korporacje	2 204 096	1 443 028
karta kredytowa	422	286
kredyt inwestycyjny	482 393	252 505
kredyt operacyjny/obrotowy	1 349 328	855 299
pozostałe kredyty	371 953	334 938
Małe i średnie przedsiębiorstwa	2 943 578	3 435 001
karta kredytowa	113 308	95 945
kredyt inwestycyjny	485 888	564 806
kredyt operacyjny/obrotowy	1 838 296	2 067 037
kredyt samochodowy	485 346	683 566
pozostałe kredyty	20 740	23 647
Osoby prywatne	25 157 947	25 297 082
karta kredytowa	1 770 619	2 409 933
kredyt na nieruchomości	17 248 578	16 012 670
kredyt konsumpcyjny	5 909 110	6 515 810
kredyt samochodowy	208 833	328 762
pozostałe kredyty	20 807	29 907
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone podmiotom niefinansowym	30 305 621	30 175 111

w tys. zł

SEKTOR BUDŻETOWY	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Korporacje	3 393	3 717
karta kredytowa	3	1
kredyt operacyjny/obrotowy	3 390	3 716
Małe i średnie przedsiębiorstwa	5 318	7 196

kredyt inwestycyjny	5 289	6 806
kredyt operacyjny/obrotowy	29	390
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone dla sektora budżetowego	8 711	10 913

W 2011 i 2010 roku, Grupa Banku miała możliwość zastawu lub zbycia całości papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu (bsb/reverse repo).

Czynne transakcje z przyrzeczeniem odkupu (bsb/reverse repo)

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kwota należności z tytułu transakcji bsb/reverse repo podlegających zabezpieczeniu (z uwzględnieniem odsetek) - portfel papierów wartościowych FVO	40 866	479 358
Wartość godziwa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach bsb/reverse repo	40 871	479 547

16. Odpisy z tytułu utraty wartości należności

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od Klientów	Utrata wartości	IBNR	w tys. zł
			Łącznie
Stan na początek okresu 01.01.2011	2 310 320	402 700	2 713 020
odpisy z tytułu utraty wartości	501 339	-46 552	454 787
należności spisane w ciężar odpisów z tytułu utraty wartości	-416 992	0	-416 992
aktualizacja z tytułu wyceny kredytów w walutach obcych	25 470	17 423	42 893
inne	-579	0	-579
STAN NA KONIEC OKRESU 31.12.2011	2 419 558	373 571	2 793 129

Odpisy z tytułu utraty wartości należności od Klientów	Utrata wartości	IBNR	w tys. zł
			Łącznie
Stan na początek okresu 01.01.2010	1 792 991	322 650	2 115 641
odpisy z tytułu utraty wartości	792 631	67 828	860 459
należności spisane w ciężar odpisów z tytułu utraty wartości	-295 753	0	-295 753
aktualizacja z tytułu wyceny kredytów w walutach obcych	16 140	12 222	28 362
inne	4 311	0	4 311
STAN NA KONIEC OKRESU 31.12.2010	2 310 320	402 700	2 713 020

17. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Instrumenty dłużne (wg rodzaju i emitenta):	387 411	478 942
Emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego:	387 411	478 942
obligacje	344 880	375 536

bony skarbowe	42 531	103 406
Instrumenty kapitałowe (wg rodzaju):	147	134
Akcje i udziały	147	134
AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	387 558	479 076

według terminów zapadalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	199 928	3 497
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 414	39 330
od 3 miesięcy do 1 roku	81 586	270 727
od 1 roku do 5 lat	84 483	165 388
bez określonej zapadalności	147	134
AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	387 558	479 076

18. Aktywa trwałe rzeczowe

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Grunty	6 459	21 698
Budynki, lokale*	197 090	225 401
Urządzenia techniczne i maszyny	52 383	76 378
Środki transportu	19 822	21 367
Inne środki trwałe*	14 439	17 104
Środki trwałe w budowie	24 188	8 278
AKTYWA TRWAŁE RZECZOWE	314 381	370 226

* W 2011 roku Banku dokonano reklasyfikacji inwestycji w obce środki trwałe z innych środków trwałych do budynków i lokali. Szczegóły reklasyfikacji zostały zaprezentowane poniżej.

Ruchy w pozycjach aktywów trwałych rzeczowych

w tys. zł

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa trwałe rzeczowe, razem
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO	21 698	200 158	585 030	52 447	255 910	8 278	1 123 521
Reklasyfikacja	0	203 379	0	0	-203 379	0	0
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO po reklasyfikacji	21 698	403 537	585 030	52 447	52 531	8 278	1 123 521
ZWIĘKSZENIA	0	4 064	6 685	6 185	347	20 412	37 693
- przeniesienie z inwestycji	0	720	1 601	0	11	0	2 332

- zakupy	0	1 189	4 462	6 185	303	20 412	32 551
- inne	0	2 155	622	0	33	0	2 810
ZMNIEJSZENIA	15 239	17 807	69 800	4 223	11 448	4 502	123 019
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	17 807	69 715	4 155	11 448	0	103 125
- przeniesienie na środki trwałe	0	0	0	0	0	2 332	2 332
- inne	15 239	0	85	68	0	2 170	17 562
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	6 459	389 794	521 915	54 409	41 430	24 188	1 038 195
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	54 718	485 176	29 958	147 147	0	716 999
Reklasyfikacja	0	113 001	0	0	-113 001	0	0
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) po reklasyfikacji	0	167 719	485 176	29 958	34 146	0	716 999
- amortyzacja bieżącego okresu	0	28 598	28 754	7 132	2 408	0	66 892
- inne zwiększenia	0	0	4	0	45	0	49
- inne zmniejszenia	0	8 912	63 934	3 413	10 215	0	86 474
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	187 405	450 000	33 677	26 384	0	697 466
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	2 647	23 476	1 122	9 051	0	36 296
Reklasyfikacja	0	7 770	0	0	-7 770	0	0
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) po reklasyfikacji	0	10 417	23 476	1 122	1 281	0	36 296
- zwiększenia	0	1 737	270	0	68	0	2 075
- zmniejszenia	0	6 855	4 214	212	742	0	12 023
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	5 299	19 532	910	607	0	26 348
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	6 459	197 090	52 383	19 822	14 439	24 188	314 381

w tys. zł

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Aktywa trwałe rzeczowe, razem
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010) WARTOŚĆ BRUTTO	21 698	179 706	620 466	55 930	280 835	8 992	1 167 627
ZWIĘKSZENIA	0	24 144	4 897	3 228	5 936	11 118	49 323
- przeniesienie z inwestycji	0	1 320	4 226	0	5 848	0	11 394
- zakupy	0	0	495	470	88	11 051	12 104
- inne	0	0	0	2 758	0	67	2 825
- przekwalifikowanie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	22 824	176	0	0	0	23 000
ZMNIEJSZENIA	0	3 692	40 333	6 711	30 861	11 832	93 429
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	107	15 807	4 056	20 640	0	40 610
- przeniesienie na środki trwałe	0	0	0	0	0	11 394	11 394
- reklasyfikacja do ewidencji niskocennej	0	14	24 526	1	9 968	0	34 509
- inne	0	0	0	2 654	0	438	3 092
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	3 571	0	0	253	0	3 824

WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	21 698	200 158	585 030	52 447	255 910	8 278	1 123 521
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010)	0	46 772	479 777	23 342	144 014	0	693 905
- amortyzacja bieżącego okresu	0	6 097	40 550	9 593	23 026	0	79 266
- inne zwiększenia	0	0	256	471	408	0	1 135
- zwiększenie z tytułu przekwalifikowania z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	3 301	107	0	0	0	3 408
- zmniejszenie z tytułu reklasyfikacji do ewidencji niskocennej	0	8	19 857	0	7 647	0	27 512
- inne zmniejszenia	0	48	15 657	3 448	12 433	0	31 586
- zmniejszenie z tytułu przekwalifikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	1 396	0	0	221	0	1 617
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	0	54 718	485 176	29 958	147 147	0	716 999
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010)	0	295	22 301	1 525	7 869	0	31 990
- zwiększenia	0	12	1 409	45	5 902	0	7 368
- zwiększenie z tytułu przekwalifikowania z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	2 320	0	0	0	0	2 320
- zmniejszenia	0	-20	234	448	4 720	0	5 382
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	0	2 647	23 476	1 122	9 051	0	36 296
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	21 698	142 793	76 378	21 367	99 712	8 278	370 226

19. Wartości niematerialne

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Wartość firmy*	915 609	915 609
Znak towarowy	80 000	80 000
Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości**	29 182	41 781
Pozostałe	36 891	49 430
Nakłady	42 040	16 624
WARTOŚCI NIEMATERIALNE	1 103 722	1 103 444

* Na wartość firmy składają się następujące kwoty:

- 868 504 tys. zł - jest to wartość firmy, która powstała w wyniku zakupu akcji Banku BPH przez GE Money Bank w dniu 17 czerwca 2008 roku,
- 47 105 tys. zł - jest to wartość firmy z tytułu nabycia w przez GE Money Bank Przedsiębiorstwa Kapitałowo Inwestycyjnego „Chrobry” Modro Sp. Jawna.

**W 2011 roku Banku dokonał reklasyfikacji kosztów prac rozwojowych do koncesji, patentów i innych wartości. Szczegóły reklasyfikacji zostały zaprezentowane poniżej w tabeli ruchów w pozycjach wartości niematerialnych.

Wartość firmy została obliczona jako nadwyżka kosztów nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów i pasywów.

Test na utratę wartości dla wartości firmy powstałej w wyniku zakupu akcji Banku BPH S.A. i wartości firmy powstałej z tytułu nabycia przez Grupę Przedsiębiorstwa Kapitałowo Inwestycyjnego „Chrobry” Modro Sp. Jawna.

W 2011 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości dla wartości firmy powstałej w wyniku zakupu akcji Banku BPH przez GE Money Bank w dniu 17 czerwca 2008 roku oraz wartości firmy powstałej z tytułu nabycia przedsiębiorstwa „Chrobry” Modro Sp. Jawna, których wartość bilansowa na 31 grudnia 2011 roku wyniosła odpowiednio 868 504 tys. zł. i 47 105 tys. zł.

Zgodnie z wymogami MSR 36 „Utrata wartości aktywów” Grupa przeprowadziła ocenę segmentów działalności operacyjnej. W wyniku tej analizy wartość firmy została przyporządkowana do segmentu działalności detalicznej Banku BPH, stanowiącej na potrzeby testu ośrodek generujący przepływy pieniężne.

Wartość odzyskiwalna ośrodka została określona na podstawie wartości użytkowej segmentu detalicznego. Wartość odzyskiwalna ośrodka na dzień 31 grudnia 2011 roku została ustalona na podstawie wartości użytkowej oszacowanej jako wartość bieżąca przyszłych wolnych przepływów pieniężnych, których wystąpienia oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania danego składnika aktywów w zakładanych przez kierownictwo planach finansowych obejmujących pięcioletni okres prognozy (2012-2016). Plan finansowy opiera się na aktualnych założeniach odzwierciedlających, zdaniem kierownictwa Grupy, przyszłe warunki gospodarcze oraz oczekiwane wyniki działalności ośrodka. Oszacowanie wartości użytkowej przeprowadzono w oparciu o model zdyskontowanych dywidend (ang: Dividend Discount Model), który jest adekwatny dla banków i instytucji finansowych.

Do prognoz wolnych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskontową na poziomie 10,77% (nominalnie, po opodatkowaniu). Stopa dyskontowa odpowiadająca wymaganej stopie zwrotu została oszacowana na bazie modelu wyceny aktywów kapitałowych (Capital Asset Pricing Model) przy zastosowaniu wartości stopy wolnej od ryzyka, wskaźnika beta dla sektora bankowego oraz premii za ryzyko kapitałowe.

Wartość wolnych przepływów pieniężnych po pięcioletnim okresie prognozy (tzw. wartość rezydualna) została oszacowana z zastosowaniem 3,5% stopy wzrostu, tj. na poziomie prognozowanej długoterminowej inflacji.

W wyniku porównania wartości użytkowej ośrodka do wartości bilansowej nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia zastosowane do oszacowania wartości użytkowej

Oszacowanie wartości użytkowej ośrodka jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopa dyskontowa;
- Stopa wzrostu zastosowana do oszacowania przepływów pieniężnych poza okresem prognozy (tj. po 2016 roku);
- Prognozowany poziom zysku za okres w kolejnych latach;
- Prognozowany poziom aktywów ważonych ryzykiem w kolejnych latach;
- Minimalny poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez odpowiednie przepisy prawa (ang: Capital Adequacy Ratio – Tier 1).

Kluczowe założenia zależą od rozwoju światowej i krajowej gospodarki. Stopa dyskonta oraz minimalne wymogi kapitałowe zależą w dużej mierze od globalnych rynków finansowych, jak również otoczenia regulacyjnego i pozostają wrażliwe na zmienność rynkową. Prognozy zysków i aktywów ważonych ryzykiem, jak również długoterminowa stopa wzrostu zależą w istotny sposób od rozwoju rynku finansowego i wzrostu gospodarczego w Polsce. Wzrost zmienności

rynków lub zaostrezenie wymogów regulacyjnych mogą spowodować niekorzystne zmiany kluczowych założeń skutkujące w efekcie spadkiem wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne poniżej jego wartości księgowej.

Test na utratę wartości znaku towarowego

Na dzień bilansowy Grupa przeprowadziła test na utratę wartości znaku towarowego, aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania, którego wartość bilansowa na 31 grudnia 2011 roku wyniosła 80 000 tys. zł.

Wartość odzyskiwalna znaku towarowego została określona na podstawie wartości użytkowej. Wartość użytkowa znaku towarowego na dzień 31 grudnia 2011 roku została ustalona z zastosowaniem metody zwolnienia z opłat licencyjnych (ang. relief from royalty), która jest jedną z najczęściej stosowanych metodą wyceny znaków towarowych.

U podstaw tej metody leży założenie, że spółki i organizacje mają wybór i mogą albo posiadać markę na własność, albo zawrzeć porozumienie licencyjne z właścicielem marki, a wartość znaku towarowego jest obliczana jako bieżąca wartość hipotetycznych opłat licencyjnych, z których spółka jest zwolniona w przypadku, gdy posiada markę na własność, a nie uiszcza opłaty licencyjnej na rzecz zewnętrznego właściciela marki.

Strumień opłat licencyjnych został oszacowany w oparciu o stawkę opłat licencyjnych, która zdaniem kierownictwa Grupy jest adekwatna dla podmiotów działających w sektorze bankowym, oraz na podstawie projekcji przychodów ze sprzedaży Banku BPH zakładanych w planach finansowych obejmujących pięcioletni okres prognozy (2012-2016). Plan finansowy został oparty na założeniach odzwierciedlających, zdaniem kierownictwa Grupy, przyszłe warunki gospodarcze oraz oczekiwane wyniki działalności Banku BPH.

Do prognozowanych opłat licencyjnych z tytułu użytkowania znaku towarowego zastosowano stopę dyskontową na poziomie 10,77% (nominalnie, po opodatkowaniu).

Opłaty licencyjne wykraczające poza pięcioletni okres prognoz (do obliczenia tzw. wartości rezydualnej) zostały oszacowane z zastosowaniem 3,5% stopy wzrostu, tj. na poziomie prognozowanej długoterminowej inflacji.

W wyniku porównania wartości użytkowej znaku towarowego do wartości bilansowej nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia zastosowane do oszacowania wartości znaku towarowego

Oszacowanie wartości znaku towarowego jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopa dyskontowa;
- Stopa wzrostu zastosowana do szacowania przepływów pieniężnych poza okresem prognozy (tj. po 2016 roku);
- Przyjęty poziom stawek licencyjnych;
- Prognozowany poziom przychodów Grupy Banku BPH w kolejnych latach.

Ruchy w pozycjach wartości niematerialnych

w tys. zł							
	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady	Razem wartości niematerialne
STAN NA POZATEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO	66 346	915 609	80 000	624 788	111 740	16 624	1 815 107

Reklasyfikacja	-66 346	0	0	66 346	0	0	0
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) WARTOŚĆ BRUTTO po reklasyfikacji	0	915 609	80 000	691 134	111 740	16 624	1 815 107
ZWIĘKSZENIA	0	0	0	2 515	443	28 009	30 967
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	2 380	174	0	2 554
- zakupy	0	0	0	135	228	27 789	28 152
- inne	0	0	0	0	41	220	261
ZMNIJSZENIA	0	0	0	0	8	2 593	2 601
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	0	0	0	8	0	8
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	0	2 554	2 554
- inne	0	0	0	0	0	39	39
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	915 609	80 000	693 649	112 175	42 040	1 843 473
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	62 456	0	0	584 572	62 310	0	709 338
Reklasyfikacja	-62 456	0	0	62 456	0	0	0
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011) po reklasyfikacji	0	0	0	647 028	62 310	0	709 338
- amortyzacja bieżącego okresu	0	0	0	15 114	12 943	0	28 057
- inne zwiększenia	0	0	0	0	39	0	39
- inne zmniejszenia	0	0	0	0	8	0	8
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	0	0	662 142	75 284	0	737 426
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2011)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2011)	0	915 609	80 000	29 182	36 891	42 040	1 103 722

w tys. zł

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Znak towarowy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady	Razem wartości niematerialne
STAN NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010) WARTOŚĆ BRUTTO	66 350	915 609	80 000	614 337	111 204	17 650	1 805 150
ZWIĘKSZENIA	0	0	0	13 494	574	13 151	27 219
- przeniesienie z inwestycji	0	0	0	13 494	438	0	13 932
- zakupy	0	0	0	0	136	12 767	12 903
- inne	0	0	0	0	0	384	384
ZMNIJSZENIA	4	0	0	3 043	38	14 177	17 262
- likwidacja/darowizna/sprzedaż	0	0	0	135	22	0	157
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	0	13 494	13 494
- reklasyfikacja do ewidencji niskocennej	4	0	0	2 908	16	0	2 928
- inne	0	0	0	0	0	683	683
WARTOŚĆ BRUTTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	66 346	915 609	80 000	624 788	111 740	16 624	1 815 107
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010)	57 022	0	0	565 656	44 396	0	667 074

- amortyzacja bieżącego okresu	5 438	0	0	21 951	17 929	0	45 318
- zmniejszenie z tytułu rekasyfikacji do ewidencji niskocennej	4	0	0	2 878	15	0	2 897
- inne zmniejszenia	0	0	0	157	0	0	157
SKUMULOWANA AMORTYZACJA NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	62 456	0	0	584 572	62 310	0	709 338
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA POCZĄTEK OKRESU (01.01.2010)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	0	0	0	2 325	0	0	2 325
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU (31.12.2010)	3 890	915 609	80 000	37 891	49 430	16 624	1 103 444

20. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

według rodzaju

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	214	10
Budynki, lokale	701	3 123
Instrumenty kapitałowe	13	0
Pozostałe	137	0
AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	1 065	3 133

21. Pozostałe aktywa

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	278 511	333 587
Pozostałe	277 951	216 118
rozrachunki publiczno-prawne	6 361	1 595
dłużnicy różni	73 349	74 183
rozliczenia z tytułu kart płatniczych	109 316	66 395
pozostałe	88 925	73 945
POZOSTAŁE AKTYWA	556 462	549 705

Kwota w pozycji „dłużnicy różni” i „rozliczenia kart płatniczych” uwzględnia odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Kwota odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wyniosła na dzień 31 grudnia 2011 roku 20 942 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2010 roku: 23 126 tys. zł).

Aktywa i Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

	Stan na 31.12.2011			Stan na 31.12.2010		
	Aktywa	Rezerwa	Netto	Aktywa	Rezerwa	Netto
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	29 253	70 142	-40 889	21 509	68 169	-46 660
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	187	5 990	-5 803	1 429	5 091	-3 662
Odsetki, premia, odpisy i ujemne różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	61 116	40 336	20 780	94 340	73 285	21 055
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	1 580	0	1 580	470	680	-210
Koszty do zapłacenia i rezerwy na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe	50 053	0	50 053	69 173	0	69 173
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	262 190	0	262 190	285 422	0	285 422
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 274	55 635	-53 361	2 221	65 230	-63 009
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	15 135	5 163	9 972	14 660	2 781	11 879
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	37 560	41 898	-4 338	42 225	48 660	-6 435
Strata podatkowa	40 363	0	40 363	64 694	0	64 694
Pozostałe	2 396	4 432	-2 036	2 412	1 072	1 340
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	502 107	223 596	278 511	598 555	264 968	333 587

Zmiany różnic przejściowych

	stan na 31 grudnia 2011		zmiany odnoszone		stan na 31 grudnia 2010	
	w wyniku finansowym	w kapitałach	na wynik finansowy	na kapitały	w wyniku finansowym	w kapitałach
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	-40 889	0	5 771	0	-46 660	0
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	-5 709	-94	-2 047	-94	-3 662	0
Odsetki, premia, odpisy i ujemne różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	20 644	136	-404	129	21 048	7
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	1 580	0	2 212	-422	-632	422
Koszty do zapłacenia i rezerwy	50 053	0	-19 120	0	69 173	0

na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe						
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	262 190	0	-23 232	0	285 422	0
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-53 361	0	9 648	0	-63 009	0
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	9 972	0	-1 907	0	11 879	0
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	-4 338	0	2 097	0	-6 435	0
Strata podatkowa	39 287	1 076	-24 621	290	63 908	786
Pozostałe	-2 040	4	-3 380	4	1 340	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	277 389	1 122	-54 983	-93	332 372	1 215

	w tys. zł					
	stan na 31 grudnia 2010		zmiany odnoszone		stan na 31 grudnia 2009	
	w wyniku finansowym	w kapitałach	na wynik finansowy	na kapitały	w wyniku finansowym	w kapitałach
Odsetki od operacji z podmiotami finansowymi, niefinansowymi, instytucjami rządowymi i samorządowymi	-46 660	0	-31 055	0	-15 605	0
Odsetki, dyskonto i premia od papierów wartościowych	-3 662	0	-1 409	0	-2 253	0
Odsetki, premia, odpisy i ujemne różnice z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	21 048	7	-13 955	174	35 003	-167
Odpisy aktualizujące i utrata wartości papierów wartościowych i udziałów	-632	422	619	638	-1 251	-216
Koszty do zapłacenia i rezerwy na przyszłe zobowiązania bilansowe i pozabilansowe	69 173	0	20 644	-666	48 529	666
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych oraz należności, które w przyszłości zmniejszą podatek Banku	285 422	0	49 939	0	235 483	0
Różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-63 009	0	9 199	0	-72 208	0
Prowizje ubezpieczeniowe rozliczane w czasie	11 879	0	-6 321	0	18 200	0
Korekty z tytułu efektywnej stopy procentowej	-6 435	0	2 264	0	-8 699	0
Strata podatkowa	63 908	786	-7 495	1 243	71 403	-457
Pozostałe	1 340	0	-3 860	52	5 200	-52
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	332 372	1 215	18 570	1 441	313 802	-226

Wartość ujemnych różnic przejściowych prezentowana w powyższych tabelach została przeliczona obowiązującą stopą podatkową.

Bazując na zapisach MSR 12, Grupa dokonała kompensaty aktywów z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

22. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	1 053	1 003
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	1 053	1 003

Pozycja „Zobowiązania wobec Banku Centralnego” zawiera depozyt złożony przez NBP z terminem wymagalności w dniu 3 stycznia 2012 roku.

23. Zobowiązania wobec banków

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Środki na rachunkach	11 495	92 131
Depozyty na rynku pieniężnym	181 385	243 150
Inne:	70 227	149 009
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	69 320	148 418
rachunki środków specjalnego przeznaczenia	347	309
pozostałe	560	282
RAZEM BRUTTO	263 107	484 290
Odsetki	265	360
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	263 372	484 650

według terminów wymagalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	263 107	483 790
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	500
od 3 miesięcy do 1 roku	0	0
RAZEM BRUTTO	263 107	484 290
Odsetki	265	360
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	263 372	484 650

według kraju pochodzenia podmiotu

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania wobec krajowych monetarnych instytucji finansowych	243 320	435 595
Zobowiązania wobec zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	19 787	48 695
RAZEM BRUTTO	263 107	484 290
Odsetki wobec krajowych monetarnych instytucji finansowych	257	353
Odsetki wobec zagranicznych monetarnych instytucji finansowych	8	7
ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	263 372	484 650

24. Zobowiązania wobec klientów

według struktury rodzajowej

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Środki na rachunkach	6 982 447	6 798 306
Depozyty	6 157 717	8 152 544
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 070	1 797
Inne:	428 570	639 906
zobowiązania z tytułu papierów wartościowych sprzedanych w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu	201 027	392 525
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	79 474	86 307
pozostałe	148 069	161 074
RAZEM BRUTTO	13 569 804	15 592 553
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	345	175
Odsetki	47 930	60 210
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	13 618 079	15 652 938

według terminów wymagalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	9 793 336	10 074 801
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 067 117	1 459 717
od 3 miesięcy do 1 roku	2 450 706	3 887 140
od 1 roku do 5 lat	253 936	163 859
powyżej 5 lat	4 709	7 036
RAZEM BRUTTO	13 569 804	15 592 553
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	345	175

Odsetki	47 930	60 210
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	13 618 079	15 652 938

Środki na rachunkach i depozyty według podziału segmentowego Klienta

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Korporacje	2 569 796	3 618 391
rachunki bieżące	894 031	675 556
depozyty	1 675 765	2 942 835
Małe i średnie przedsiębiorstwa	2 456 734	2 907 598
rachunki bieżące	1 706 698	1 920 323
depozyty	750 036	987 275
Osoby prywatne	8 113 634	8 424 861
rachunki bieżące	4 381 718	4 202 427
depozyty	3 731 916	4 222 434
Ogółem środki na rachunkach i depozyty Klientów	13 140 164	14 950 850

25. Zobowiązania wobec pozostałych instytucji

według rodzaju

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kredyty i pożyczki otrzymane	16 483 125	14 372 378
RAZEM BRUTTO	16 483 125	14 372 378
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	425	1 604
Odsetki	102 834	36 123
ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI	16 586 384	14 410 105

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku na zobowiązania wobec pozostałych instytucji składają się wykorzystane linie kredytowe otrzymane od podmiotów funkcjonujących w ramach Grupy General Electric: GE Capital International Holdings Corporation, GECS Polish Funding IV Spółka Komandytowa, GE Capital Swiss Funding AG, GECS Polish Funding Co I AB.

według terminów wymagalności

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 633 300	0
od 3 miesięcy do 1 roku	9 546 580	0

od 1 roku do 5 lat	3 210 657	14 206 453
powyżej 5 lat	92 588	165 925
RAZEM BRUTTO	16 483 125	14 372 378
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	425	1 604
Odsetki	102 834	36 123
ZOBOWIĄZANIA WOBEC POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI	16 586 384	14 410 105

26. Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych

według rodzaju

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Certyfikaty	196 989	508 000
RAZEM BRUTTO	196 989	508 000
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-119	-498
Dyskonto	-3 445	-15 689
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	193 425	491 813

według terminów wymagalności

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
do 1 miesiąca	15 304	3 070
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	71 051	145 253
od 3 miesięcy do 1 roku	110 634	174 553
od 1 roku do 5 lat	0	185 124
RAZEM BRUTTO	196 989	508 000
Korekta wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-119	-498
Dyskonto	-3 445	-15 689
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI WŁASNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	193 425	491 813

27. Rezerwy

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	20 115	27 082
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	16 013	19 696
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	570	72 822

Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	15 665	26 735
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	43 480	55 002
Inne	15 056	19 076
REZERWY	110 899	220 413

Ruchy w pozycji rezerw

	w tys. zł					
	Na dzień 01.01.2011	utworzenie rezerwy	rozwiązanie rezerwy	wykorzystanie	inne	Na dzień 31.12.2011
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	27 082	5 371	-11 814	-524	0	20 115
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	19 696	15 146	0	-18 829	0	16 013
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	72 822	9 617	-8 665	-73 204	0	570
Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	26 735	5 399	-6 540	-9 929	0	15 665
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	55 002	2 735	-14 270	0	13	43 480
Inne	19 076	5 302	-7 569	-1 633	-120	15 056
REZERWY	220 413	43 570	-48 858	-104 119	-107	110 899

	w tys. zł					
	Na dzień 01.01.2010	utworzenie rezerwy	rozwiązanie rezerwy	wykorzystanie		Na dzień 31.12.2010
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne zobowiązania	25 050	7 850	-5 342	-476		27 082
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	24 577	18 223	0	-23 104		19 696
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	11 205	135 357	-28 686	-45 054		72 822
Rezerwa na koszty restrukturyzacji placówek	23 469	17 634	-1 730	-12 638		26 735
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	35 863	52 642	-33 503	0		55 002
Inne	18 102	9 548	-1 970	-6 604		19 076
REZERWY	138 266	241 254	-71 231	-87 876		220 413

28. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	317 087	401 754
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	317 087	401 754

29. Pozostałe pasywa

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Rozliczenia międzybankowe	283 124	182 801
Rozliczenia publiczno-prawne	41 492	40 060
Wierzyciele różni	57 243	58 365
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	73 962	29 711
Przychody do rozliczenia w czasie	98 972	89 150
Rezerwy na zobowiązania	167 969	177 200
Pozostałe	1 941	2 075
POZOSTAŁE PASYWA	724 703	579 362

30. Zobowiązania podporządkowane

W dniu 25 marca 2008 roku pomiędzy GE Money Bankiem a GE Capital International Financing Corporation została zawarta umowa pożyczki podporządkowanej na kwotę 1 000 000 tys. zł, z której do 31 grudnia 2011 roku wykorzystano 674 211 tys. zł (do 31 grudnia 2010: 674 211 tys. zł). W 2008 roku GE Money Bank przeznaczył środki z pożyczki na zakup akcji Banku BPH. Od wykorzystanych środków na dzień 31 grudnia 2011 roku naliczone odsetki wynosiły 33 tys. zł.

31. Kapitały razem

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Kapitał podstawowy	383 340	383 340
Pozostałe kapitały	3 836 418	3 970 090
Kapitał z aktualizacji wyceny	32 441	34 566
Zysk za okres przypadający na akcjonariuszy Banku	218 157	-135 209
Kapitał niekontrolujący	127 874	113 113
KAPITAŁY RAZEM	4 598 230	4 365 900

w tys. zł

KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY z tytułu:	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	2 411	2 613
nierozliczonej kwoty wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	30 030	31 953
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	32 441	34 566

Kapitał podstawowy wykazany jest w wartości nominalnej, zgodnie ze Statutem Banku oraz zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał podstawowy Banku na dzień 31 grudnia 2011 wynosił 383 340 tys. zł i składał się z 76 667 911 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 5 zł za akcję.

Struktura kapitału podstawowego								w tys. zł
Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
Seria A, B, C, D	na okaziciela	zwykłe	brak	9 791 714	48 959	gotówka/aport / wkład niepieniężny	A: 31.10.1991; B: 14.10.1998; C: 20.09.1999; D: 31.12.2001	A: 31.10.1991; B: 01.01.1997; C: 01.01.1999; D: 01.01.2001
Seria E	na okaziciela	zwykłe	brak	66 876 197	334 381	wkład niepieniężny – Przeniesienie całego majątku GE Money Bank SA w zamian za akcje	31.12.2009	31.12.2009
Razem				76 667 911	383 340			

Wszystkie akcje Banku BPH SA są akcjami na okaziciela o równej wartości nominalnej, dającymi równe prawa głosu oraz uczestnictwo w zysku na tych samych zasadach. Nie występują uprzywilejowania związane z jakąkolwiek grupą akcji.

Na pozycje pozostałe kapitały składają się:

Kapitał zapasowy tworzony z corocznych odpisów z zysku za okres z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Grupy Banku, kapitał rezerwowy, zasadniczo tworzony z corocznych odpisów z zysku za okres uchwalonych przez Walne Zgromadzenie, wynik z lat ubiegłych oraz pozycje dodatkowe funduszy podstawowych i fundusze uzupełniające.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2011 roku. Informacja na temat struktury akcjonariatu Banku zawarta w poniższej tabeli podana została w oparciu o informacje zawarte w zawiadomieniach skierowanych do Banku przez akcjonariuszy, na podstawie art. 69 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych, lub na podstawie informacji przekazanych przez akcjonariuszy w ramach dokonywania rejestracji na WZA Banku.

Struktura akcjonariatu Banku BPH na 31 grudnia 2011 roku

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Akcje		Głosy na WZ	
		Liczba	%	Liczba	%
1.	GE Investments Poland (General Electric Company)	64 201 140	83,74	64 201 140	83,74
2.	Selective American Financial Enterprise (General Electric Company)	2 457 643	3,21	2 457 643	3,21
3.	DRB Holdings B.V. (General Electric Company)	1 691 005	2,21	1 691 005	2,21
4.	Pozostali akcjonariusze	3 318 123	10,84	3 318 123	10,84
RAZEM		76 667 911	100,00	76 667 911	100,00

Z istoty akcji Banku nie wynikają ograniczenia przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje ten sam zakres uprawnień.

Od daty zarejestrowania kapitału emisyjnego w roku 1991 do 1996 Grupa Banku funkcjonowała w warunkach hiperinflacji. MSR 29 (Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji)

wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólny indeks cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy Grupy Banku oraz spadkiem niepodzielonego zysku Grupy Banku w tych okresach.

32. Dywidendy

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku 20 maja 2011 roku podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty za 2010 rok z kapitału zapasowego, co było równoznaczne z niewypłacaniem dywidendy.

W myśl art. 142 ust. 4 Ustawy Prawo bankowe, w okresie realizacji programu postępowania naprawczego, w przypadku Banku BPH zwanego Programem Wzmocnienia Efektywności, wszelkie zyski muszą być wykorzystane na pokrycie uprzednio poniesionych strat, a po ich pokryciu na podwyższenie funduszy własnych Banku.

Biorąc pod uwagę powyższe zastrzeżenia oraz rekomendacje krajowego regulatora, Bank nie planuje wypłaty dywidendy w 2012 roku.

33. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla tych grup aktywów i pasywów, które w bilansie nie są prezentowane w wartości godziwej.

	Stan na 31.12.2011		Stan na 31.12.2010	
	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa
Aktywa				
Należności od banków	407 044	407 044	905 819	905 819
Należności od Klientów	27 851 474	25 976 864	28 111 421	26 016 403
Pasywa				
Zobowiązania wobec banków	263 372	263 372	484 650	484 650
Zobowiązania wobec Klientów	13 618 079	13 612 379	15 652 938	15 655 130
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	16 586 384	16 600 101	14 410 105	14 471 697
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	193 425	194 404	491 813	497 264

Należności od klientów:

Wartość godziwa należności o zmiennym oprocentowaniu jest wyznaczana poprzez porównanie marży generowanej na całym portfelu kredytów oraz marży dla nowo zawieranych umów. Wyrażona kwotowo różnica pomiędzy tymi dwiema wielkościami jest następnie dyskontowana do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i pozostającym terminie do wykupu.

Wartość godziwa należności o stałej stopie procentowej jest wyznaczana w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne przy zastosowaniu bieżących stawek oprocentowania.

Zobowiązania wobec klientów:

Wartość godziwa zobowiązań wobec klientów została wyznaczona dla pozycji o stałej stopie procentowej – poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych za pomocą bieżącej krzywej stóp procentowych rynku pieniężnego skorygowanej o marżę.

Zobowiązania wobec pozostałych instytucji:

Wartość godziwa zobowiązań denominowanych w USD, EUR oraz CHF wyznaczana jest poprzez dyskontowanie – dla każdej waluty odrębnie – przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej marży. Bieżąca marża została oszacowana jako teoretyczna marża płacona ponad stawkę rynkową w takiej wysokości, aby była równoważna płatnościom opartym o stałą stopę – określoną z kolei poprzez ekstrapolację *yield to maturity* dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez podmioty o wyższym ratingu finansowym na kategorię ratingową odpowiadającą Bankowi.

Ze względu na niemożność wiarygodnego oszacowania wartości godziwej zobowiązania denominowanego w PLN, jako wartość godziwa tego zobowiązania została przyjęta wartość bilansowa. Wartość zobowiązania denominowanego w PLN na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 393 978 tys. zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 wynosi 293 915 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych:

Wartość godziwa emisji własnych papierów wartościowych BPH SA została wyznaczona poprzez zdyskontowanie wszystkich przepływów pieniężnych wynikających z harmonogramu płatności przez Bank BPH SA rat kapitałowych oraz odsetkowych.

W przypadku niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na stabilne ryzyko kredytowe i/lub krótkie terminy zapadalności/ wymagalności, przyjęto, że wartość godziwa jest równa wartości księgowej. Dotyczy to należności od banków oraz zobowiązań wobec banków.

Grupa Banku dokonuje wyliczenia wartości godziwej dla instrumentów finansowych przy zastosowaniu jednej z trzech głównych metod i na tej podstawie dokonuje klasyfikacji do jednej z poniższych kategorii:

1) kategoria I – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie bezpośrednich kwotowań dostępnych na rynku. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje dłużne papiery wartościowe, które wyceniane są bezpośrednio w oparciu o nieskorygowane ceny kwotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii Grupa zaklasyfikowała również certyfikaty inwestycyjne FIZ „Nieruchomości”, które od grudnia 2011 roku są wyceniane według cen notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych.

2) kategoria II – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie takich modeli wyceny, w przypadku których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowane bezpośrednio na rynku. Do tej kategorii Grupa Banku zaklasyfikowała dłużne papiery wartościowe emitowane przez Ministerstwo Finansów - wyceniane za pomocą modeli opartych o technikę DCF (*discounted cash-flows*), a także te transakcje na instrumentach pochodnych, które nie zostały zaklasyfikowane do kategorii III. Dodatkowo, Grupa zaklasyfikowała do tej kategorii dłużne papiery wartościowe, które wycenione zostały w oparciu o uśrednione ceny kwotowane na rynku lub przez brokerów (ceny skorygowane).

3) kategoria III - instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie takich modeli wyceny, w przypadku których pewne dane wejściowe nie są obserwowane bezpośrednio na rynku. Do tej kategorii Grupa zaklasyfikowała wszystkie opcje towarowe i kapitałowe, te transakcje na instrumentach pochodnych, dla których Grupa Banku dokonała oszacowania korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kontrahenta oraz certyfikaty inwestycyjne Private Equity.

Poniższa tabela prezentuje podział aktywów i zobowiązań finansowych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej w podziale na trzy powyższe kategorie:

w tys. zł				
	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry obserwowane na rynku	Techniki wyceny oparte o istotne parametry nie pochodzące z aktywnego rynku	RAZEM
Stan na 31.12.2011				
AKTYWA	15 237	5 593 118	91 962	5 720 317
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym, w tym:	0	2 948 435	0	2 948 435
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	2 948 435	0	2 948 435
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	15 237	2 277 272	91 962	2 384 471
<i>Certyfikaty inwestycyjne</i>	15 237	0	83	15 320
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	2 083 997	0	2 083 997
<i>Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu</i>	0	52 608	0	52 608
<i>Dodatnia wartość instrumentów pochodnych</i>	0	140 667	91 879	232 546
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	387 411	0	387 411
PASYWA	0	295 614	21 473	317 087
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	295 614	21 473	317 087
stan na 31.12.2010				
AKTYWA	0	4 965 795	91 961	5 057 756
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym, w tym:	0	2 498 330	0	2 498 330
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	2 498 330	0	2 498 330
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	0	1 988 523	91 961	2 080 484
<i>Certyfikaty inwestycyjne</i>	0	0	23 642	23 642
<i>Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (FVO)</i>	0	1 664 430	0	1 664 430
<i>Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu</i>	0	30 130	0	30 130
<i>Dodatnia wartość instrumentów pochodnych</i>	0	293 963	68 319	362 282
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	478 942	0	478 942
PASYWA	0	370 379	31 375	401 754
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	370 379	31 375	401 754

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa Banku stosuje wycenę do wartości godziwej w oparciu o techniki wyceny oparte o istotne parametry nie pochodzące z aktywnego rynku:

w tys. zł

	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:		Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
	Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	Certyfikaty inwestycyjne	
Stan na 01.01.2011	68 319	23 642	31 375
Zwiększenia, w tym:	58 338	0	21 602
Nabycia (w tym premia zapłacona/otrzymana)	2 066	0	1 820
Wzrost wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	56 272	0	19 782
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	56 272	0	19 782
Zmniejszenia, w tym:	-34 778	-23 559	-31 504
Rozliczenie	-28 342	0	-25 544
Spadek wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	-6 437	-99	-5 961
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	-6 437	0	-6 437
<i>Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży</i>	0	-99	-99
Przeniesienie do kategorii kwotowań aktywnego rynku	0	-23 460	0
Stan na 31.12.2011	91 879	83	21 473
Wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na dzień bilansowy, odniesiony do:	44 086	-37	-161
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych</i>	44 086	0	-161
<i>Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży</i>	0	-37	0

w tys. zł

	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:			Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
	Dodatnia wartość instrumentów pochodnych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Certyfikaty inwestycyjne	
Stan na 01.01.2010	121 571	15 230	24 616	29 665
Zwiększenia, w tym:	46 214	0	0	23 717
Nabycia (w tym premia zapłacona/otrzymana)	5 713	0	0	5 692
Wzrost wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	40 501	0	0	18 025
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej</i>	40 501	0	0	18 025

przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

Zmniejszenia, w tym:	-99 466	-15 230	-974	-22 007
Rozliczenie	-63 221	-15 230	0	-22 007
Spadek wartości instrumentów finansowych odniesiony do:	-36 245	0	-974	0
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	-36 245	0	0	0
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0	-974	0
Stan na 31.12.2010	68 319	0	23 642	31 375

Wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na dzień bilansowy, odniesiony do:	43 155	0	-974	14 544
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	43 155	0	0	14 544
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0	-974	0

34. Rachunkowość zabezpieczeń

W roku 2009, na mocy decyzji Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupa Banku zaprzestała stosować rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do zabezpieczenia ekonomicznej wartości środków na rachunkach bieżących w pasywach Grupy Banku oraz ekonomicznej wartości kapitału. Instrumenty zabezpieczające (transakcje IRS) zostały bądź rozwiązane, bądź przekwalifikowane do kategorii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W skutek rozwiązania powiązania zabezpieczającego Grupa Banku dokonuje rozliczenia kwoty ich wyceny z dnia, w którym zaprzestano stosować rachunkowość zabezpieczeń, z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2011 Grupa Banku nie posiadała transakcji objętych rachunkowością zabezpieczeń.

35. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych

	tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Zabezpieczenia pieniężne w transakcjach instrumentami pochodnymi	151 827	163 375
Zabezpieczenia pieniężne pod transakcje giełdowe	23 974	18 112
Wartość bilansowa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach sbb/repo	201 038	392 533

Wszystkie papiery wartościowe stanowiące zabezpieczenie w transakcjach sbb/ repo mogą być przedmiotem dalszej odsprzedaży lub zastawu przez kontrahenta transakcji.

36. Postępowania sądowe

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank jest pozwany wynosi 109 136 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których prawdopodobny jest wypływ środków z powodu przegrania sporu wynosi 43 922 tys. zł.

Bank ocenia, iż skutki finansowe tych postępowań nie powinny przekroczyć kwoty 10 673 tys. zł, która jest wartością utworzonej na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwy z tego tytułu. Największe postępowania według wartości utworzonej rezerwy, dla których według oceny Banku istnieje prawdopodobieństwo przegrania sporu są opisane poniżej.

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status	Wartość utworzonej rezerwy (w tys. zł)
Organ administracji państwowej	14 667	Bank wraz z innymi bankami złożył odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK w sprawie nałożenia kary za wprowadzenie w Polsce opłaty interchange. Kwota utworzonej rezerwy w wysokości 3 725 tys. zł stanowi część kary w wysokości 14 667 tys. zł, przynależącej do Banku BPH po jego podziale w 2007 roku.	Na skutek uznania apelacji, sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez Sąd pierwszej instancji. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na 24 kwietnia 2012 roku.	3 725
Osoba prawna	9 571	Powód domaga się zasądzenia kwoty tytułem prowizji związanej z finansowaniem zakupu towarów i usług kredytem bankowym oraz umów o kartę kredytową.	Sprawa na etapie postępowania arbitrażowego przed Krajową Izbą Gospodarczą. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na 21 marca 2012 roku.	3 100
Osoba fizyczna	16 619	Powód dochodzi roszczeń związanych z nieautoryzowanymi transakcjami na rachunkach bankowych oraz utraconymi korzyściami, które z tego powodu mogły powstać.	Sporządzono uzupełniającą opinię biegłego sądowego. Sąd wyznaczył termin do wniesienia zastrzeżeń. Termin kolejnej rozprawy nie jest znany.	990

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, dla których wypływ środków jest możliwy, wynosi 46 035 tys. zł. Jednocześnie, w ocenie Banku szansa wygrania sporu jest wysoka, w związku z tym Bank nie tworzy rezerw na powyższe postępowania. Największe według wartości przedmiotu sporu sprawy należące do tej grupy to:

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status
Osoba fizyczna	36 841	Powód jako podstawę pozwu wskazał niewywiązanie się Banku z umowy sprzedaży wierzytelności zabezpieczonych hipotekami w postaci braku ujawnienia powoda jako wierzyciela hipotecznego w księgach wieczystych.	Sprawa na początkowym etapie. Została złożona odpowiedź na pozew.
Osoba prawna	5 287	Powód kwestionuje ważność umowy kredytowej, która została udzielona w celu sfinansowania zamknięcia transakcji opcyjnych zawartych między Bankiem a powodem. Podstawą roszczenia jest twierdzenie, iż Bank wprowadził powoda w błąd oraz przeznaczenie kredytu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.	Na skutek złożonej przez powoda apelacji, sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia przez Sąd pierwszej instancji. Termin kolejnej rozprawy nie jest znany.

Na dzień 31 grudnia 2011 wartość przedmiotu sporu dla spraw sądowych, dla których prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome wynosi 19 179 tys. zł. Największa sprawa w tej grupie została opisana poniżej.

Powód	Wartość przedmiotu sporu (w tys. zł)	Opis sprawy	Aktualny status
Osoba prawna	18 199	Powód dochodzi odszkodowania od Banku w wysokości stanowiącej sumę nałożonej na powoda kary umownej za niewywiązanie się z umowy z podmiotem trzecim oraz utraconego dochodu z transakcji, do której nie doszło. Jako podstawę pozwu wskazano, iż z powodu bezprawnego pojawienia się ogłoszenia o sprzedaży wierzytelności banku inny podmiot odmówił udzielenia gwarancji bankowej na płatności wynikające z zawartej przez pozwanego umowy handlowej.	Postępowanie jest zawieszone do momentu rozstrzygnięcia postępowania karnego prowadzonego w związku z oskarżeniem przedstawicieli powoda o sfałszowanie umowy, która jest podstawą roszczenia w stosunku do Banku.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa Banku wynosi 29 195 tys. zł. Większość spraw sądowych z powództwa Banku związana była z postępowaniami egzekucyjnymi wynikającymi z umów kredytowych opartych o bankowe tytuły egzekucyjne i nakazy zapłaty, a w wyjątkowych przypadkach o ogólne roszczenia z powództwa cywilnego.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie występują postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Grupy Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Grupa Banku nie posiada żadnych istotnych rozliczeń z tytułu postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

37. Zobowiązania i aktywa warunkowe

Pozycje pozabilansowe

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
I. Pozabilansowe zobowiązania otrzymane:	11 492 923	17 594 737
a) finansowe	9 472 975	16 725 889
b) gwarancyjne	2 019 948	868 848
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji sprzedaży walut	3 580 481	9 548 072
III. Pozostałe - sprzedaż:	13 816 770	19 808 068
papiery wartościowe otrzymane stanowiące gwarancje oraz inne zabezpieczenia pomniejszające aktywa ryzykowne	558 813	458 234
zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	13 257 957	19 349 834
PASYWNE POZYCJE POZABILANSOWE	28 890 174	46 950 877

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku na otrzymane pozabilansowe zobowiązania finansowe składa się m.in. linia kredytowa otrzymana od GE Capital International Holdings Corporation.

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
I. Pozabilansowe zobowiązania udzielone:	5 110 727	6 532 607
a) finansowe	4 822 379	6 399 870
b) gwarancyjne	288 348	132 737
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna walut	3 555 248	9 556 940
III. Pozostałe - kupno:	11 942 073	16 557 253
operacje papierami wartościowymi	29 504	69 659
zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	11 912 569	16 487 594
AKTYWNE POZYCJE POZABILANSOWE	20 608 048	32 646 800

Na zobowiązania finansowe udzielone składają się niewykorzystane limity kredytowe w rachunku bieżącym oraz w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, limity z tytułu kart kredytowych, niewykorzystane limity z tytułu kredytów inwestycyjnych, operacyjnych i pozostałych.

Na zobowiązania gwarancyjne udzielone składają się gwarancje, które mają na celu zagwarantowanie wykonania kontraktu, zapłaty należności, gwarancji przetargu i zwrotu przedpłaty.

Wartość pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych według rodzaju produktu oraz podziału segmentowego klienta została zaprezentowana w poniższej tabeli.

w tys. zł

	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
1. Zobowiązania udzielone:	5 110 727	6 532 607
a) finansowe	4 822 379	6 399 870
Linie kredytowe dla Korporacji	1 095 609	1 093 263
karty kredytowe	3 729	3 067
kredyty inwestycyjne	88 807	23 313
kredyty operacyjne/ obrotowe	1 003 073	1 066 883
Linie kredytowe dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw	789 450	985 114
karty kredytowe	211 873	229 815
kredyty inwestycyjne	4 914	17 810
kredyty operacyjne/ obrotowe	572 643	737 464
pozostałe kredyty	20	25
Linie kredytowe dla osób prywatnych	2 794 969	4 228 632
karty kredytowe	2 501 324	3 904 369
na nieruchomości	62 080	79 784
kredyty konsumpcyjne	231 565	244 479
Otwarte akredytywy importowe	26 351	24 020
Zobowiązania z tytułu promes kredytowych	116 000	68 841
b) gwarancyjne	288 348	132 737

Limity gwarancyjne	60 038	8 685
Gwarancje kredytowe	106 880	63 592
Gwarancje dobrego wykonania	105 457	60 388
Potwierdzone akredytywy eksportowe	15 973	72

W ramach gwarancji kredytowych największą wartość na dzień 31 grudnia 2011 roku stanowią gwarancje zapłaty należności.

Najczęściej udzielane gwarancje dobrego wykonania to gwarancje wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz gwarancje zwrotu przedpłaty.

Gwarancje i poręczenia emisji udzielonych emitentom

Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie było podpisanych umów subemisyjnych, dlatego też stan zobowiązań gwarancyjnych Grupy Banku BPH wynikających z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 0.

38. Inne zobowiązania warunkowe

Zgodnie z Ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z dnia 14 grudnia 1994 roku, polskie banki są zobowiązane do uczestniczenia w systemie gwarantowania środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach bankowych, które powinny zostać wypłacone ich deponentom po ogłoszeniu upadłości banku. Udział poszczególnych banków w kosztach związanych z funkcjonowaniem systemu określany jest przez Zarząd BFG. Dnia 1 stycznia 2011 roku Bank, zgodnie z prawem zabezpieczył w celu zagwarantowania potencjalnych przyszłych wypłat w ramach Funduszu Ochrony Gwarantowanych Depozytów kwotę równą 0,4% sumy środków pieniężnych zgromadzonych w Banku, stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej w miesiącu październiku 2010 roku.

39. Działalność powiernicza

W ramach świadczonych przez Grupę usług powierniczych Grupa wykonuje między innymi następujące czynności:

- Przechowywanie aktywów klienta; Grupa prowadzi dla Klientów na podstawie umów i stosownego regulaminu rachunki papierów wartościowych, na których ewidencjonowane są papiery wartościowe przechowywane w Grupie Banku BPH SA i w instytucjach, z którymi Grupa Banku zawarła stosowne umowy. W szczególności Grupa Banku BPH SA ewidencjonuje papiery wartościowe będące przedmiotem oferty publicznej, papiery nie będące przedmiotem oferty publicznej zarówno w formie zdematerializowanej jak i w formie fizycznej, krajowe i zagraniczne. Wszystkie papiery wartościowe przechowywane i rejestrowane na rzecz Klientów są oddzielone od aktywów własnych Grupy Banku jak również od aktywów innych Klientów Grupy Banku.
- Rozliczanie transakcji; Grupa Banku rozlicza transakcje Klientów na papierach wartościowych zawarte w kraju na rynku regulowanym jak i poza rynkiem regulowanym oraz na rynkach zagranicznych. Rozliczenia operacji Klientów dokonywane są na podstawie dokumentów własnych, dokumentów przekazanych przez Klienta oraz przez inne instytucje obsługujące Klienta (np. biura maklerskie, przez które dokonywane są transakcje). Dokumenty księgowe pochodzące z zewnątrz są weryfikowane w zakresie informacji posiadanych przez Grupę Banku. Grupa Banku pełni również funkcję agenta rozliczeniowego dla zdalnych uczestników Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Na koniec grudnia 2011 roku Bank obsługiwał czterech zdalnych uczestników GPW, przy

czym ich udział w 2011 roku w obrotach giełdowych na rynku kasowym (transakcje sesyjne) wszystkich zdalnych uczestników GPW wynosił ok. 20%.

- Wypłata pożytków z papierów wartościowych; Grupa Banku obsługuje wypłaty dywidend i odsetek z papierów wartościowych zaewidencjonowanych na rachunkach Klientów, w tym rejestruje stany posiadania papierów wartościowych na dzień ustalenia praw do dywidendy lub odsetek, przekazuje płatnikom informacje o należnych podatkach lub samodzielnie dokonuje naliczenia i odprowadzenia należnych podatków zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie oraz dokonuje wypłaty kwot otrzymanych od emitentów.
- Raportowanie stanów posiadania; Grupa Banku okresowo przekazuje klientom informacje o posiadanych przez nich w Grupie Banku papierach wartościowych, jak również informuje o dokonanych przez nich operacjach związanych z papierami wartościowymi. Komunikacja dokonywana jest w sposób uzgodniony z Grupą Banku za pośrednictwem poczty lub elektronicznych nośników informacji takich jak SWIFT.
- Pełnienie funkcji depozytariusza; Grupa Banku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie pełnienia funkcji depozytariusza dla funduszy emerytalnych i inwestycyjnych oraz zawartymi z tymi podmiotami umowami dokonuje w szczególności kontroli poprawności wyceny aktywów netto tych podmiotów oraz ograniczeń inwestycyjnych. Grupa oferuje również usługi w zakresie wyceny przechowywanych aktywów dla pozostałych Klientów. Na koniec 2011 roku Grupa Banku pełniła funkcję depozytariusza dla 28 subfunduszy i funduszy inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, z usług powierniczych Grupy Banku BPH korzystały osoby fizyczne, krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe, osoby prawne nie będące instytucjami finansowymi.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Banku BPH SA prowadziła 482 rachunki papierów wartościowych (na 31 grudnia 2010 roku: 479 rachunków).

40. Leasing finansowy

Grupa Banku BPH jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowie leasingu finansowego. Grupa podpisała w 2005 roku umowę leasingu finansowego dotyczącą samochodów osobowych. Łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosi 248 tys. zł w tym zawarte są niezrealizowane koszty finansowe w wysokości 13 tys. zł.

41. Płatności z tytułu umów najmu

Grupa zgodnie z umowami najmu zajmuje głównie pomieszczenia biurowe, pomieszczenia techniczne, magazyny, miejsca parkingowe, garaże.

Przyszłe zobowiązania z tytułu najmu według terminów wymagalności

	w tys. zł
	Stan na 31.12.2011
do 1 roku	140 446
od 1 roku do 5 lat	112 963
powyżej 5 lat	33 800
RAZEM	287 209

W 2011 roku Grupa poniosła opłaty z tytułu czynszów związanych z ww. umowami w wysokości 108 275 tys. zł.

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony, a część bez prawa wcześniejszego ich rozwiązania. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe zobowiązania ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3, 6 lub 12 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Grupa zgodnie z umowami najmu wynajmuje pomieszczenia biurowe, lokale.

Przyszłe należności z tytułu najmu według terminów zapadalności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, przyszłe należności Grupy z tytułu najmu w kwocie 483 tys. zł. zapadną w terminie do 1 roku.

W 2011 roku Grupa otrzymała opłaty z tytułu czynszów związanych z ww. umowami w wysokości 1 230 tys. zł

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony, a część bez prawa wcześniejszego ich rozwiązania. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe należności ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 1, 3 lub 6 miesięcy.

42. Podmioty powiązane

Spółka dominująca

Głównym akcjonariuszem Banku BPH jest GE Investments Poland Sp. z o.o., która posiada 83,74% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Łącznie poprzez swoje spółki zależne grupa General Electric posiada 89,16% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Dane liczbowe dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku stan należności i zobowiązań wobec podmiotów Grupy GE przedstawiał się następująco:

	tys. zł					
	Stan na dzień					
	31.12.2011			31.12.2010		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem
Należności (z odsetkami)	26	42 013	42 039	36	28 548	28 584
Zobowiązania, w tym:	2 077	17 326 752	17 328 829	4 532	15 133 590	15 138 122
-Zobowiązania bieżące	2 077	20 359	22 436	4 103	1 619	5 722
-Depozyty	0	0	0	429	18 269	18 698
- Kredyty i pożyczki otrzymane	0	16 586 384	16 586 384	0	14 410 105	14 410 105
- Pozostałe zobowiązania	0	45 765	45 765	0	20 685	20 685
- Zobowiązania podporządkowane	0	674 244	674 244	0	682 912	682 912
Nominalne wartości transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi, w tym:	0	2 729 535	2 729 535	0	3 440 885	3 440 885

- Forward, swap walutowy	0	1 272 101	1 272 101	0	3 083 621	3 083 621
- IRS/CIRS	0	1 205 457	1 205 457	0	32 574	32 574
- Transakcje wymiany walut	0	251 977	251 977	0	324 690	324 690

W tabeli zostały zaprezentowane transakcje czynne na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku, obejmujące także transakcje zawarte z podmiotami Grupy GE przed dniem przejęcia kontroli przez Grupę GE.

Wartość transakcji zawartych przez Grupę Kapitałową BPH w ciągu 2011 roku i 2010 roku z podmiotem dominującym oraz pozostałymi podmiotami Grupy GE, kształtowała się następująco:

	tys. zł					
	Za rok kończący się					
	31.12.2011			31.12.2010		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem
Transakcje wymiany walut (wart. nominalne)	0	11 690 855	11 690 855	0	15 821 300	15 821 300
Forward, swap walutowy (wart. nominalne)	0	75 070 012	75 070 012	0	31 240 223	31 240 223
IRS/CIRS (wart. nominalne)	0	1 119 318	1 119 318	0	32 700	32 700
Depozyty	65	54 575	54 640	6 096	37 669	43 765
Pozostałe należności	426	145 719	146 145	33	109 389	109 422
Pozostałe zobowiązania	0	59 099	59 099	0	104 320	104 320
Kredyty i pożyczki otrzymane	0	100 416	100 416	0	12 626 139	12 626 139

Przychody, koszty oraz wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych Grupy za 2011 rok oraz za 2010 rok z tytułu transakcji zawartych z podmiotem dominującym oraz pozostałymi podmiotami Grupy GE kształtowały się następująco:

	w tys. zł					
	Za rok kończący się					
	31.12.2011			31.12.2010		
	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem	podmiot dominujący	pozostałe podmioty Grupy GE	razem
Przychody z tytułu odsetek i prowizji	0	94 467	94 467	0	109 520	109 520
Koszty z tytułu odsetek i prowizji	65	272 557	272 622	65	433 235	433 300
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	0	-4 326	-4 326	0	13 785	13 785
Pozostałe przychody	510	230	740	577	137	714
Pozostałe koszty*	0	52 542	52 542	0	66 849	66 849

* Pozycja „Pozostałe koszty” zawiera podatek VAT naliczony w imporcie usług.

Umowy konsultingowe

W 2011 roku obowiązywały następujące umowy o świadczenie usług konsultingowych zawarte z podmiotami Grupy GE.

1) Master Services Agreement (MSA)

Zawarta w 2008 roku pomiędzy Bankiem BPH i GE Consumer Finance International Holdings SAS (GE Consumer Finance) – spółką General Electric Company, regulująca współpracę Banku z GE Consumer Finance.

12 lipca Bank BPH podpisał Aneks do umowy konsultingowej, tzw. *Master Services Agreement*, który obowiązuje od 1 lipca 2010 roku. Zmianie uległ podmiot świadczący na rzecz Banku usługi. Dotychczasowy świadczeniodawca, tj. GE Consumer Finance International Holdings SAS na skutek reorganizacji Grupy GE oraz za zgodą Banku BPH, przeniósł prawa i obowiązki z tej umowy na rzecz GE Money EMEA. Wszelkie pozostałe postanowienia *Master Services Agreement* pozostały w mocy i są skuteczne.

Przedmiotem umowy jest świadczenie przez GE Consumer Finance usług konsultingowych na rzecz Banku BPH w różnych obszarach działalności (takich m.in. jak: rachunkowość i finanse, zasoby ludzkie, bezpieczeństwo, ryzyko, technologie informatyczne, public relations, audyt wewnętrzny). Umowa została zawarta na okres pięciu lat, z możliwością jej automatycznego przedłużenia, o ile nie zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

2) Technology Services Agreement (ITSA)

Zawarta z General Electric Consumer Finance Inc. Przedmiotem tej umowy jest wsparcie informatyczne świadczone w związku z systemami operacyjnymi, które zarządzane są globalnie przez GE. Umowa ta obowiązuje od 1 stycznia 2006 roku i została zawarta na okres pięciu lat, z możliwością jej automatycznego przedłużenia, o ile nie zostanie wypowiedziana przez jedną ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia. Umowa ITSA obejmuje zarówno koszty konsultingowe jak i koszty licencji i utrzymania systemów używanych przez Bank BPH SA.

Koszty związane z realizacją umów MSA oraz ITSA w 2011 roku wyniosły 44 213 tys. zł, na które składało się 38 390 tys. zł kosztów konsultingowych oraz 5 823 tys. zł kosztów związanych z systemami IT. Za rok 2010 całość kosztów wyniosła 60 184 tys. zł uwzględniając 48 321 tys. zł kosztów konsultingowych oraz 11 863 tys. zł kosztów systemów IT.

Transakcje z Zarządem i Radą Nadzorczą Banku BPH SA

Zarząd

Wartość niespłaconych przez członków Zarządu Banku BPH SA kredytów i pożyczek w Banku BPH na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 1,2 tys. zł (karta kredytowa), na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 20 tys. zł (karta kredytowa).

Członkowie Zarządu Banku BPH S.A. nie posiadali na koniec 2011 i 2010 roku zobowiązań wobec Banku z tytułu gwarancji.

Członkowie Zarządu Banku BPH S.A. nie posiadali zobowiązań z tytułu innych umów na dzień 31 grudnia 2011 roku (na 31.12.2010 roku – 4,5 tys. zł).

Członkowie Zarządu Banku BPH SA na koniec 2011 i 2010 roku nie byli zadłużeni w jednostkach zależnych od Banku.

Osoby bliskie członkom Zarządu Banku BPH SA nie były zadłużone w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów, pożyczek, gwarancji, poręczeń lub innych umów na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31.12.2010 roku.

Rada Nadzorcza

Wartość niespłaconych przez członków Rady Nadzorczej Banku BPH SA kredytów w Banku BPH na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 167,2 tys. CHF (na dzień 31.12.2010: 167,2 tys. CHF).

Członkowie Rady Nadzorczej Banku BPH S.A. nie posiadali na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku zobowiązań wobec Banku z tytułu innych umów.

Członkowie Rady Nadzorczej nie byli zadłużeni w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów i pożyczek, gwarancji lub innych umów na koniec 2011 i 2010 roku.

Osoby bliskie członkom Rady Nadzorczej Banku nie były zadłużone w Banku z tytułu kredytów/pożyczek, gwarancji, poręczeń i innych umów na koniec 2011 i 2010 roku.

Osoby bliskie członkom Rady Nadzorczej Banku BPH SA nie były zadłużone w jednostkach zależnych od Banku z tytułu kredytów i pożyczek, gwarancji, poręczeń lub innych umów na koniec 2011 i 2010 roku.

Członkowie kierownictwa Banku BPH SA, pełniący funkcje w organach podmiotów zależnych

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w organach podmiotów zależnych zasiadały następujące osoby z Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku BPH SA:

Richard Gaskin	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
Grzegorz Jurczyk	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
George Newcomb	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.
Wilfried Mathias Seidel	BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.

Świadczenia dla Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku

	w tys. zł	
	Wartość świadczeń	
	2011	2010
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze*	17 970	18 164
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2 769	8 760
Razem	20 739	26 924

*Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia podstawowe, premie, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę oraz inne dodatkowe świadczenia, takie jak: świadczenia rzeczowe, polisy ubezpieczeniowe na życie, inne ubezpieczenia, świadczenia związane z delegacjami oraz dodatkowe płatności i świadczenia dla osób zagranicznych (m.in. opłaty za mieszkanie, dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne, opłaty za szkołę dla dzieci oraz dodatek rodzinny).

W 2011 roku Bank wypłacił wynagrodzenia z tytułu premii wraz z narzutami za 2010 rok w kwocie 4 865 tys. zł.

Rezerwy na pozostałe świadczenia przysługujące członkom Zarządu Banku BPH.

Niektórzy Członkowie Zarządu byli również objęci Długoterminowym Programem Motywacyjnym, którego wypłata nastąpiła w 2011 roku. Wypłata uzależniona była od pozostawania w stosunku pracy z Bankiem BPH jak również od wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy. Poniższa tabela odzwierciedla poziom utworzonych rezerw w wysokości proporcjonalnej do danej daty (tj. 2010 rok pokazuje kwotę rezerwy za 30 miesięcy z 36 miesięcy trwania Długoterminowego Programu Motywacyjnego).

	Stan rezerw na dzień			Zmiana stanu za rok	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	2011	2010
Długoterminowy program motywacyjny	0	1 533	1 083	-1 533	450
Świadczenia po okresie zatrudnienia*	124	177	307	-53	-130
Razem	124	1 710	1 390	-1 586	320

* Świadczenia po okresie zatrudnienia obejmują rezerwy tworzone na odprawy emerytalne i rentowe.

W ramach Długoterminowego Programu Motywacyjnego, niektórym członkom zarządu wypłacono w 2011 roku świadczenia w kwocie 2 198 tys. zł, na które w latach poprzednich była utworzona rezerwa w wysokości 1 533 tys. zł.

Dodatkowo w 2011 roku rozpoznany został koszt z tytułu opcji na akcje GE i akcji zastrzeżonych tzw. Restricted Stock Units (RSU) przyznanych poszczególnym Członkom Zarządu Banku BPH w kwocie 1 355 tys. zł (rok 2010: 528 tys. zł).

Rada Nadzorcza

	Wartość świadczeń wypłaconych w	
	2011	2010
Krótkoterminowe świadczenia	690,00	780,00
Razem	690,00	780,00

43. Aktywa i pasywa w walutach obcych

Pozycja walutowa Grupy Kapitałowej Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawiała się następująco:

Pozycje walutowe	Wszystkie pozycje				Pozycje netto	
	Długie		Krótkie		Długie	Krótkie
	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe	Pozycje bilansowe	Pozycje pozabilansowe		
EUR	1 557 004	761 291	1 316 996	1 002 632	0	-1 333
DKK	7 367	253	826	6 858	0	-64
LTL	53	0	15	0	38	0
LVL	231	0	0	0	231	0
Waluty ERM2 (Europejski Mechanizm Walutowy)	7 651	253	841	6 858	269	-64
GBP	52 485	35 719	10 144	77 824	236	0
SEK	24 408	6 627	4 349	26 324	362	0
CHF	16 010 540	140 574	15 857 768	292 527	819	0

Inne waluty EEA (Europejski Obszar Gospodarczy)	20 759	8 907	5 833	22 819	1 014	0
USD	449 143	833 897	465 044	818 037	0	-41
CAD	3 947	897	884	3 939	21	0
AUD	1 839	50	34	1 743	112	0
JPY	1 650	22 068	167	23 563	0	-12
Inne waluty (spoza obszaru EEA)	5 140	17 867	4 367	18 757	0	-117
Suma	18 134 566	1 828 150	17 666 427	2 295 023	2 833	-1 567

Na dzień 31 grudnia 2011 roku pozycja walutowa całkowita (długa) Grupy Kapitałowej wynosiła 2 833 tys. zł, co stanowi 0,06% funduszy skonsolidowanych Grupy. W związku z powyższym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosił 0 zł.

44. Ważne wydarzenia występujące po dacie bilansowej

Nie wystąpiły wydarzenia po dacie bilansowej, które wymagałyby ujawnienia w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku BPH S.A.

45. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

45.1. Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze w podziale na tytuły:

według tytułów

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Rezerwa na wynagrodzenia i premie pracownicze	90 067	79 316
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	16 013	19 696
Rezerwa na narzuty na wynagrodzenia i premie pracownicze	10 904	14 174
Rezerwa na koszty restrukturyzacji zatrudnienia	570	72 822
Rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze	117 554	186 008

45.2. Rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze

Wybrani członkowie najwyższego kierownictwa Grupy mogą otrzymać nagrodę w ramach Długoterminowego Programu Motywacyjnego. Wypłata nagrody miała miejsce w 2011 roku i była uzależniona od osiągnięcia zamierzonych wyników zarówno na poziomie indywidualnych celów uprawnionych pracowników, jak i celów finansowych Grupy.

Kwota rezerwy na Długoterminowy Program Motywacyjny

	Długoterminowy program motywacyjny 2011	Długoterminowy program motywacyjny 2010	Zmiana
Razem	0	2 060	-2 060

45.3. Świadczenia po okresie zatrudnienia

W ramach świadczeń po okresie zatrudnienia Grupa rozpoznaje zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych.

Podział zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia na poszczególne tytuły został zaprezentowany w poniższej tabeli.

Wartość bieżąca zobowiązań	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
odprawy emerytalne	17 727	24 377
odprawy rentowe	173	153
odprawy pośmiertne	2 215	2 552
Zobowiązania ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	20 115	27 082

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie stanu na początek i koniec okresu wartości bieżącej zobowiązań pracowniczych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia.

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

	w tys. zł
Stan na początek okresu 01.01.2011	27 082
koszt bieżącego zatrudnienia	4 074
koszty odsetek	1 579
koszty przeszłych okresów	0
zyski (-) / straty (+) aktuarialne	-12 096
wypłacone świadczenia (-)	-524
Stan na koniec okresu 31.12.2011	20 115

Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia, zyski/straty aktuarialne są ujmowane w rachunku wyników w pozycji "Koszty pracownicze". Koszty odsetek są ujmowane w pozycji "Koszty z tytułu odsetek".

Do wyceny zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych na 31 grudnia 2011 roku przyjęto następujące założenia aktuarialne: stopa dyskontowa 5,75% (rok 2010: 5,87%) oraz stopa wzrostu wynagrodzeń 3,00% (rok 2010: 5,00%).

45.4. Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company (GE)

Charakter i zasady funkcjonowania programu

W ramach Długoterminowego Programu Motywacyjnego General Electric Company wybranym pracownikom Banku oferowane są w formie nagrody opcje na akcje GE oraz akcje zastrzeżone do dnia nabycia uprawnień tzw. *Restricted Stock Units* (RSU).

Co do zasady, nabycie uprawnień do opcji i RSU następuje w ciągu 5 lat, w równych transzach począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Wyjątkiem są opcje na akcje przyznane w latach 2000 i 2001 oraz RSU przyznane w 2004 i 2006 roku, w przypadku których nabycie praw ma miejsce w dwóch równych transzach odpowiednio po 2 i 4 latach oraz po 3 i 5 latach od dnia przyznania nagrody.

Wykonanie praw z opcji skutkuje nabyciem akcji GE po cenie ustalonej w momencie ich przyznania. Opcje mogą być zrealizowane poprzez zakup akcji w terminie między nabyciem prawa do opcji a datą wygaśnięcia opcji. Opcje na akcje wygasają po 10 latach od daty przyznania. Do momentu wykonania praw z opcji pracownikowi nie przysługuje prawo do dywidendy wpłacanej przez GE. Pracownik traci prawo do przyznanych, ale niezrealizowanych opcji z chwilą ustania zatrudnienia w Grupie Kapitałowej GE.

Uczestnik Programu nie może wykonać praw z RSU ani ich sprzedać przed nabyciem uprawnień. W dniu nabycia uprawnień, RSU są konwertowane na akcje GE przy założeniu, że jedno RSU zamieniane jest na jedną akcję zwykłą. Pracownicy nagrodzeni RSU są uprawnieni do otrzymywania ekwiwalentu dywidendy w kwocie równej dywidendzie wypłacanej posiadaczom akcji GE, z tym że jej skumulowana wartość jest wypłacana w dniu konwersji RSU na akcje GE. Pracownik traci prawo do przyznanych, ale nieskonwertowanych RSU z chwilą ustania zatrudnienia w Grupie Kapitałowej GE.

Założenia przyjęte do wyceny programu

Kwota rezerwy określona jest w oparciu o metodologię opisaną w MSSF 2 dla transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Wartość godziwa opcji została określona przy użyciu modelu Black-Scholes'a. z przyjęciem niżej wymienionych podstawowych założeń:

- stopy procentowe bez uwzględnienia ryzyka odzwierciedlają dochodowość zerokuponowych dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez Stany Zjednoczone,
- oczekiwana stopa dywidendy ustalona została jako średnia stopa dywidendy dla akcji GE z ostatnich pięciu lat,
- oczekiwana zmienność ceny akcji GE bazuje na zmienności implikowanej opcji będących przedmiotem obrotu oraz historycznej zmienności akcji GE,
- oczekiwany okres trwania opcji został oszacowany na podstawie obserwacji historycznych wykonania opcji przez pracowników Grupy GE.

W przypadku nagród w formie RSU wartość godziwa jednego RSU jest równa cenie rynkowej akcji GE z dnia przyznania nagrody.

Szczegółowe założenia przyjęte w modelu wyceny opcji zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Rok przyznania nagrody	Oczekiwany okres życia w latach	Oczekiwana zmienność (%)	Oczekiwana stopa dywidendy (%)	Stopa wolna od ryzyka (%)
2011	7,70	30,00	3,90	2,62

Liczbę nagród, średnie ważone ceny wykonania opcji, średnie ważone wartości godziwe opcji na akcje oraz średnie ważone ceny nagród w formie RSU przedstawia poniższa tabela:

	Opcje na akcje			RSU	
	Liczba	Średnia ważona cena wykonania opcji	Średnia ważona wartość godziwa	Liczba	Średnia ważona cena akcji
Występujące na początek okresu	334 575	16,8	4,6	28 747	18,8
Przyznane w danym okresie	220 500	18,4	3,4	-	-
Wykonane w danym okresie	-5 985	11,9	3,8	-1 262	31,2

Umorzone/wygaśnięte w danym okresie	-131 415	17,8	4,8	-1 407	30,2
Występujące na koniec okresu	417 675	17,4	3,9	26 078	17,6
Możliwe do wykonania na koniec okresu	68 510	18,1	4,8	-	-

W związku z uczestnictwem w Długoterminowym Programie Motywacyjnym General Electric Company wynik Grupy za rok 2011 został obciążony kwotą 1 525 tys. zł (rok 2010: 1 924 tys. zł).

46. Zarządzanie ryzykiem w Banku BPH

46.1. Zarządzanie ryzykiem

Podstawowe zasady

Proces zarządzania ryzykiem opiera się na następujących podstawowych zasadach:

- odpowiedzialność – kadra kierownicza i pracownicy muszą zidentyfikować i rozumieć ryzyka związane z ekspozycjami, za które odpowiadają, oraz ocenić ich konsekwencje i zastosować odpowiednie sposoby ograniczania tych ryzyk,
- zaangażowanie kierownictwa – Zarząd i Rada Nadzorcza, działając bezpośrednio lub poprzez powołane przez siebie organy, są aktywnie zaangażowane w zarządzanie ryzykiem, określając podstawowe zasady polityki zarządzania ryzykiem i nadzorując portfele określone zgodnie z zasadami segmentacji obowiązującymi w Banku oraz zaangażowania indywidualnie istotne,
- ostrożność – w przypadku braku pełnej informacji lub niejasnej sytuacji przy podejmowaniu decyzji obciążonej ryzykiem lub też wątpliwości dotyczących sposobu stosowania metodyki obowiązuje zasada ostrożności,
- optymalizacja relacji ryzyka i rentowności – proces zarządzania ryzykiem promuje podejmowanie racjonalnych decyzji biznesowych opartych o zasadę równoważenia ryzyka i rentowności,
- zgodność z przepisami – wszelkie działania Banku muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami nadzorczymi i regulacjami wewnętrznymi,
- nowe produkty – wprowadzenie nowych produktów lub linii biznesowych jest każdorazowo poprzedzone analizą i oceną związanych z nimi ryzyk jak również sposobów ich ograniczania do poziomu uzasadnionego biznesowo i akceptowalnego przez Bank.

Proces zarządzania ryzykiem regulują pisemne procedury, w których określono jednostki organizacyjne i osoby odpowiedzialne za poszczególne etapy tego procesu oraz zakres ich zadań i obowiązków.

Odpowiedzialność

Zarząd Banku określa politykę w odniesieniu do ryzyk występujących w działalności Banku i przyjmuje zasady kontroli i zarządzania tymi ryzykami. Zarząd określa również politykę ustanawiania limitów dla odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka.

Wykonując te zadania Zarząd wspierany jest przez poszczególne komitety oraz niezależne jednostki powołane do kontroli i zarządzania ryzykiem. Nadrzędną funkcję w zakresie wsparcia Zarządu w zapewnieniu wysokiej efektywności zarządzania ryzykiem pełni Chief Risk Officer (CRO), który w sposób kompleksowy nadzoruje zarządzanie ryzykiem, w szczególności ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym Banku. Pozycja CRO w strukturze

organizacyjnej Banku oraz zakres jego kompetencji gwarantują niezależność oraz zapewniają, że zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem wszelkich decyzji biznesowych.

Komitet Aktywów i Pasywów (ALCO) jest odpowiedzialny za zarządzanie pozycjami struktury bilansowej oraz kontroluje ryzyko rynkowe wynikające z księgi bankowej i handlowej. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa sprawuje bieżący nadzór nad procesem zarządzania kapitałem, w tym nadzór nad funkcjonującym w Banku procesem agregacji kapitału na pokrycie zidentyfikowanych ryzyk, w ramach uprawnień delegowanych przez Zarząd Banku. Ryzyko kredytowe oceniane jest przez komitety kredytowe funkcjonujące na różnych szczeblach decyzyjnych w Banku. Dodatkowo działa Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego.

Główne rodzaje ryzyka

W celu identyfikacji i zarządzania ryzykiem Bank definiuje odpowiednie procesy w szczególności dla następujących kategorii ryzyka:

- ryzyko rynkowe (walutowe, stopy procentowej, inwestycji kapitałowych oraz cen towarów),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne.

46.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest ryzykiem zmiany wartości aktywów / pasywów mającym wpływ na rachunek wyników lub kapitały własne Banku spowodowanym zmianami czynników rynkowych (stóp procentowych, kursów walutowych, akcji, cen towarów, zmienności, korelacji etc).

Podstawowym celem przyjętej przez Bank BPH SA polityki jest ograniczanie ryzyka rynkowego poprzez jego aktywne monitorowanie i zarządzanie w oparciu o zasady i procedury zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, Komitet ALCO oraz Zarząd Banku, zaprojektowane w taki sposób, aby również uwzględniały wymogi polskich organów nadzorczych.

Apetyt na ryzyko rynkowe został określony za pomocą systemu limitów, wartości progowych i zasad. System limitów i wartości progowych, uwzględnia wszystkie istotne czynniki związane z ryzykiem rynkowym.

Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka rynkowego odbywa się w sposób scentralizowany przez wyspecjalizowane sekcje w Obszarze Skarbu. Wszystkie jednostki w Banku przekazują swoje ekspozycje ryzyka płynności i ryzyka rynkowego do Obszaru Skarbu poprzez system cen transferowych obowiązujący dla każdej indywidualnej transakcji w Banku, umożliwiając centralizację zarządzania ekspozycją ryzyka płynności i ryzyka rynkowego.

Pomiar i raportowanie ryzyka rynkowego jest dokonywany przez Departament Ryzyka Rynkowego i Płynności znajdujący się w Pionie Zarządzania Ryzykiem, który jest jednostką niezależną od jednostek dokonujących transakcji handlowych i bankowych.

Raporty ryzyka rynkowego sporządzane są na bazie dziennej w celach operacyjnych oraz okresowo (miesięczne, kwartalne) w celach zarządczych. Odbiorcami raportów okresowych są przede wszystkim Rada Nadzorczą, Zarząd Banku oraz komitet ALCO.

Podstawowymi metodami pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego są:

- wartość zagrożona (VaR);
- pomiar wrażliwości (BpV, Greki);
- zmienność wyniku odsetkowego.

Uzupełnieniem przyjętej metodyki są:

- testy scenariuszy skrajnych.

Wartość zagrożona wyznaczana jest na podstawie analizy scenariuszy historycznych zmian cen rynkowych, przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 1 dniowego okresu utrzymywania pozycji. Poziom VaR wyznaczany jest zarówno dla poszczególnych kategorii ryzyka (walutowego, stopy procentowej, zmienności), jak również łącznie dla wszystkich rodzajów ryzyk rynkowych.

W celu sprawdzenia poprawności przyjętych założeń modelu służącego kalkulacji wartości zagrożonych, Bank BPH przeprowadza weryfikację historyczną rzeczywistą i rewaluacyjną.

Ograniczenia wynikające z przyjętej metodyki VaR, w tym: prognozowanie strat na podstawie danych historycznych, możliwość zaistnienia większej straty niż wynikająca z poziomu VaR, założenie stałej ekspozycji ryzyka w ustalonym okresie utrzymania pozycji, powodują, że Bank dokonuje pomiaru ryzyka wykorzystując dodatkowo pozostałe dwie miary ryzyka:

- 1) Pomiar wrażliwości pozycji na minimalną zmianę czynników rynkowych (np. 1 pb) umożliwiający zarządzanie ryzykiem w podziale na dowolne przedziały czasowe i kategorie rynkowe.
- 2) Testy scenariuszy skrajnych umożliwiają oszacowanie potencjalnych strat Banku w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

W celu ograniczenia ryzyka rynkowego Bank zaimplementował strukturę limitów. Podstawowymi limitami są limity VaR dla VaR obejmującego główne czynniki ryzyka (tzn. obejmującego ryzyko stopy procentowej, pozycji walutowej oraz vega), limity BPV oraz nominalnej pozycji walutowej.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przekroczenia limitów określonych przez Radę Nadzorczą w zakresie ryzyka rynkowego.

46.2.1 Ryzyko walutowe

Bank BPH ze względu na prowadzoną działalność na rynku walutowym narażony jest na ryzyko ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut. Ryzyko to – rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty – jest tym większe im:

- większa jest zmienność kursów walut,
- większe jest niedopasowanie należności i zobowiązań walutowych.

W zakresie ograniczania ryzyka walutowego w Banku funkcjonuje system limitów. Maksymalny poziom otwartych pozycji walutowych jest ograniczony przez nałożone limity maksymalnej wielkości otwartej pozycji brutto oraz w podziale na poszczególne waluty. Limity te służą ograniczeniu do bezpiecznych kwot otwartej pozycji walutowej w określonych obszarach (portfel bankowy – portfel handlowy, waluty) i są monitorowane zarówno na koniec jak i w ciągu dnia roboczego.

Ekspozycja na ryzyko pozycji walutowej monitorowana jest także z zastosowaniem metody VaR (Value at Risk) opartej o metodę symulacji historycznej.

Istotnym dopełnieniem metody wartości zagrożonej jest przeprowadzana okresowo analiza scenariuszy warunków kryzysowych przy założeniu skrajnych zmian czynników ryzyka wynikających z historycznych obserwacji.

VaR dla pozycji ryzyka walutowego dla Banku BPH na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 20 tys. zł.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka walutowego w Banku BPH za okres styczeń – grudzień 2011 roku (w tys. zł):

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31.12.2011	31.12.2010
5	285	34	20	16

46.2.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako wrażliwość zarówno wyniku odsetkowego netto, jak i ekonomicznej wartości kapitału Banku na zmiany stóp procentowych. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów ryzyka stopy procentowej oraz kształtowanie, w ramach akceptowanego przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku poziomu ryzyka stopy procentowej, struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób optymalizujący wynik finansowy oraz zapewniający płynność Banku.

Ryzyko stopy procentowej obejmuje cztery główne rodzaje ryzyka:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynikające z niedopasowania przeszacowywanych w danym okresie wielkości aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych,
- ryzyko krzywej dochodowości – wynikające ze zmian kształtu krzywej dochodowości występujących na skutek zmian relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
- ryzyko bazowe – wynikające z niedoskonałej korelacji stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe o identycznych okresach przeszacowania lub płatności, lecz powiązanych z różnymi stawkami referencyjnymi,
- ryzyko opcji klienta – związane z występowaniem możliwości decyzyjnych przyznawanych klientom w ramach produktów i usług oferowanych przez Bank; w szczególności dotyczy to wcześniejszej spłaty kredytów, wcześniejszych wypłat depozytów, stosowania innych parametrów niż ujęte w harmonogramie spłaty rat kredytów oraz ryzyko wynikające z występowania instrumentów pochodnych wbudowanych w oferowane usługi i produkty.

Ryzyko stopy procentowej w Banku dzieli się ze względu na czas jego trwania na ryzyko w ciągu dnia operacyjnego oraz ryzyko na koniec dnia operacyjnego. Ryzyko stopy procentowej w ciągu dnia operacyjnego powstaje w wyniku krótkotrwałego otwarcia pozycji na stopie procentowej, która zamykana jest przed końcem danego dnia operacyjnego. Ryzyko stopy procentowej na koniec dnia operacyjnego wynika głównie z procesu zarządzania ryzykiem płynności Banku bądź z pozycji wynikających z faktu oferowania klientom instrumentów finansowych.

Bank wyznacza miary ryzyka dla całego portfela - portfela bankowego i handlowego. Dla celów pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank wyznacza profil przeszacowania dla produktów bez daty zapadalności oraz wielkości przedpłat/opóźnień dla kredytów z harmonogramem spłat stosując metody procesu charakteryzacji produktów. Metody te bazują na danych historycznych, obejmują analizy historycznego zachowania wolumenu oprocentowania czy spłat rat kredytowych.

W celu pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank BPH SA wykorzystuje metodę symulacji historycznej Hulla – White’a wartości zagrożonej (VaR), wartości punktu bazowego (Basis-point-

Value – „BpV”) oraz zmienności wyniku odsetkowego. Metodyka VaR pozwala, w oparciu o terminowe niedopasowanie przepływów pieniężnych, a także o zmienności i współzależności stóp procentowych obserwowane na rynku, oszacować (z przyjętym prawdopodobieństwem) maksymalny poziom potencjalnej straty Banku wynikający z ryzyka stóp procentowych.

VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej dla Banku BPH na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 2 308 tys. zł.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej w Banku BPH za okres styczeń – grudzień 2011 roku (w tys. zł):

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31.12.2011	31.12.2010
1 252	5 815	2 904	2 308	2 943

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej łącznie dla Grupy Banku BPH na 31 grudnia 2011 roku wynosi 2 312 tys. zł.

Metodyka BpV pozwala natomiast na oszacowanie wrażliwości wyceny pozycji na zmiany stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych o 1 pb (0,01%).

Ekspozycja Grupy Banku BPH SA na ryzyko zmian stóp procentowych, przedstawiona w postaci wrażliwości BpV według stanu na 31 grudnia 2011 roku została zaprezentowana poniżej (w tys. zł):

Waluta	0-3M	3M-6M	6M-1Y	1Y-3Y	3Y-5Y	5Y-10Y	>10Y	Razem
EUR	4	-4	0	30	30	-25	-4	31
PLN	24	-8	41	-21	68	-17	-7	80
USD	-1	1	5	11	9	-4	0	19
CHF	-50	-51	-3	29	63	159	-189	-43

Istotnym dopełnieniem metody wartości zagrożonej jest przeprowadzana okresowo analiza scenariuszy warunków kryzysowych. Dla ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące scenariusze kryzysowe:

- równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w górę i w dół o 200 pb,
- scenariusze historyczne definiowane na podstawie historycznie zaobserwowanych zmian stóp procentowych.

Wyniki analizy scenariuszy kryzysowych dla równoległego przesunięcia krzywych o 200 pb dla ekspozycji stopy procentowej Banku BPH SA (w tys. zł):

Waluta	0-3M	3M-6M	6M-1Y	1Y-3Y	3Y-5Y	5Y-10Y	>10Y	Razem
EUR	761	-782	49	6 063	5 908	-4 961	-782	6 256
PLN	4 736	-1 501	8 219	-4 136	13 622	-3 484	-1 422	16 034
USD	-144	148	904	2 123	1 798	-867	-92	3 871
CHF	-10 017	-10 173	-535	5 791	12 536	31 703	-37 877	-8 572

W zakresie ograniczania ryzyka stopy procentowej funkcjonuje w Banku system limitów i wartości progowych.

Limity i wartości progowe BpV obejmują wrażliwości pozycji na zmiany stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych, tj. 0-3M, 3M-6M, 6M-1Y, 1Y-3Y, 3Y-5Y, 5Y-10Y, powyżej 10Y, jak również na równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w poszczególnych walutach i grupach walut. Limity i wartości progowe BpV są ustalone zarówno dla łącznej

ekspozycji, dla ekspozycji w głównych walutach, jak również dla portfela bankowego i portfela handlowego.

46.3. Ryzyko płynności

Strategia w zakresie ryzyka płynności i zarządzania tym ryzykiem została określona w dokumencie „Polityka Inwestycyjna oraz Zarządzania Aktywami i Pasywami w Banku BPH SA”. Polityka Inwestycyjna jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku BPH S.A. po uprzednim zatwierdzeniu i rekomendacji Zarządu Banku i Komitetu Aktywów i Pasywów (ALCO). Polityka określa najważniejsze zasady oraz definiuje zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym. Polityka określa kierunkowo źródła refinansowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku BPH SA odbywa się zgodnie z zasadami instrukcji służbowej uchwalonej przez Zarząd Banku. Dokument ten określa m.in. zasady monitorowania ryzyka płynności, obowiązki sprawozdawcze, kompetencje, system limitów oraz tzw. wskaźników wczesnego ostrzegania, ograniczających to ryzyko w Banku BPH S.A., jak również zasady postępowania w przypadku wystąpienia kryzysu płynności. Do monitoringu ryzyka płynności Bank wykorzystuje metodę urealnionej luki płynności. Urealnienie stosowane jest w celu oszacowania realnych wartości i terminów zapadalności/wymagalności przepływów gotówkowych pozycji bilansowych i pozabilansowych.

W celu utrzymania bezpiecznej pozycji płynności Banku decyzją Rady Nadzorczej Banku określoną w Polityce Inwestycyjnej oraz decyzją Zarządu i Komitetu ALCO zostały zatwierdzone:

- 1/ limity płynności,
- 2/ wartości progowe.

Limity i wartości progowe nałożone na wskaźniki krótko i długookresowe oraz lukę w 2011 roku znajdowały się powyżej założonych poziomów dla Banku. Wskaźniki zewnętrzne określone Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego kształtowały się w 2011 roku powyżej wymaganych limitów.

Głównym źródłem finansowania Banku w 2011 roku były depozyty oraz linie kredytowe otrzymane od podmiotów powiązanych z większościovym udziałowcem Banku. Wspomniane źródła finansowania są wystarczające w stosunku do skali prowadzonej działalności Banku.

Wykorzystane linie kredytowe w urealnionej luce płynności są uwzględniane kontraktowo zgodnie z harmonogramem spłat.

W celu zapewnienia bezpiecznego poziomu płynności Bank utrzymywał odpowiedni zasób aktywów płynnych, a dodatkowo poprzez podpisane umowy miał dostęp do odnawialnych źródeł finansowania w postaci linii kredytowych. Linie te nie były wykorzystywane przez Bank w 2011 roku. Wielkość niewykorzystanej linii wg stanu na 31 grudnia 2011 roku wynosiła 2,6mld CHF i w urealnionej luce płynności jest uwzględniana jako wpływ występujący w drugim dniu od dnia sprawozdawczego (tj.: w przedziale do 1 miesiąca), oraz jako wpływ zgodnie z kontraktowym terminem wygaśnięcia tej linii (tj.: w przedziale powyżej 5 lat).

Poniżej przedstawiono urealnioną lukę płynności dla Grupy Banku BPH na 31 grudnia 2011 roku w mln zł:

31 grudzień 2011								
	a'vista	do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-6 miesiący	6-12 miesiący	1- 3 lat	3 - 5 lat	pow. 5 lat
luka urealniona	5 322	9 363	98	-15	-9 090	70	2 044	-2 800
luka skumulowana	5 322	14 685	14 783	14 767	5 678	5 748	7 792	4 992

31 grudzień 2010								
	a'vista	do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1- 3 lat	3 - 5 lat	pow. 5 lat
luka urealniona	5 001	7 714	-152	21	460	232	777	-10 392
luka skumulowana	5 001	12 715	12 563	12 584	13 044	13 276	14 053	3 661

Ponadto Bank kwartalnie aktualizuje awaryjne plany utrzymania płynności, określające niezbędne środki do pozyskania zależnie od wielkości aktywów i pasywów oraz założonego poziomu wypływu środków.

Poniżej przedstawiono strukturę bilansu Grupy Banku wg stanu na 31 grudnia 2011 – z uwzględnieniem kontraktowych terminów zapadalności (w tys. zł).

Pasywa:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Zobowiązania wobec banków	264 160	0	0	0	0	264 160
Zobowiązania wobec klientów	9 793 336	1 067 117	2 450 706	253 936	4 709	13 569 804
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	0	3 633 300	9 546 580	3 210 657	92 588	16 483 125
Emisje własne	15 304	71 051	110 634	0	0	196 989
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	29 320	23 498	69 239	159 040	35 990	317 087
RAZEM	10 102 120	4 794 966	12 177 159	3 623 633	133 287	30 831 165

Pozycje pozabilansowe:

Przedziały czasowe	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	4 822 379	0	0	0	0	4 822 379
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	288 348	0	0	0	0	288 348
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone	5 110 727	0	0	0	0	5 110 727

Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank w kwotach netto należą:

- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),

- opcje towarowe, opcje kapitałowe, opcje na stopę procentową,
- transakcje OIS (Overnight Index Swap).

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

w tys. zł						
Stan na dzień 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto	2 029	4 924	12 993	0	158	20 104

w tys. zł						
Stan na dzień 31.12.2010	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto	158	1 566	8 609	21 635	170	32 138

Wartości zaprezentowane w powyższych tabelach to wartości godziwe zobowiązań wynikających z transakcji pochodnych rozliczanych w kwotach netto.

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank w kwotach brutto należą:

- walutowe kontrakty forward,
- walutowe kontrakty swap,
- dwuwalutowe kontrakty swap na stopę procentową (CIRS),
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS) – z wyłączeniem transakcji OIS,
- opcje walutowe,
- fx spot.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową.

w tys. zł						
Stan na dzień 31.12.2011	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
wpływy	2 387 566	494 179	887 221	693 304	54 461	4 516 731
wypływy	2 391 518	502 408	925 810	749 562	55 738	4 625 037

w tys. zł						
Stan na dzień 31.12.2010	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
wpływy	6 167 603	1 932 079	1 527 088	1 111 591	65 628	10 803 989
wypływy	6 187 139	1 920 433	1 498 618	1 129 886	64 974	10 801 050

Wartości zaprezentowane w powyższych tabelach to niezdyskontowane kwoty przepływów (nominalnych i odsetkowych) pozostające do rozliczenia z tytułu instrumentów pochodnych.

46.4. Ryzyko kredytowe

Cele zarządzania ryzykiem kredytowym

Oferując elastyczną i dostosowaną do potrzeb klientów ofertę produktów kredytowych i kierując się potrzebą odpowiedniej kontroli ryzyka kredytowego, Bank stosuje i rozwija system zarządzania tym ryzykiem. Podstawowym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym poziomie, osiąganie odpowiedniej dochodowości operacji kredytowych, zapewniającej stały wzrost zysków oraz alokacja kapitału w najbardziej ekonomiczny sposób. Aby zrealizować ten cel, Bank stosuje efektywne metody zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno na poziomie portfelowym, jak i indywidualnych zaangażowań; metody te są systematycznie weryfikowane i rozwijane. Struktura i organizacja procesu kredytowego oraz procedury i narzędzia identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego są dostosowane do wymogów określonych w obowiązujących uchwałach i rekomendacjach nadzorczych.

Zarządzanie ryzykiem jest ściśle powiązane z działalnością biznesową i planowaniem strategicznym w całej organizacji. Rozwój działalności kredytowej odbywa się w ramach określonego w strategii Banku apetytu na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym – klienci korporacyjni oraz małe i średnie przedsiębiorstwa

Organizacja

W ramach procesu zarządzania ryzykiem kredytowym wyodrębnione są funkcje związane z poszczególnymi obszarami zarządzania tym ryzykiem, realizowane przez wyodrębnione komórki Pionu Zarządzania Ryzykiem, tj.:

- akceptacja ryzyka (ocena ryzyka i podejmowanie decyzji kredytowych),
- monitoring i kontrola ryzyka (organizacja procesu monitorowania, budowa i rozwój narzędzi wspomagających proces monitorowania, monitoring indywidualnych ekspozycji kredytowych oraz portfela kredytowego),
- zarządzanie ekspozycjami o podwyższonym ryzyku,
- administracja kredytowa (sporządzanie umów kredytu i umów zabezpieczeń, otwieranie rachunków kredytowych i księgowanie operacji na tych rachunkach, przechowywanie oryginalnej dokumentacji kredytowej).

W odniesieniu do produktów zarządzanych portfelowo (proste produkty kredytowe na niewielkie kwoty) proces kredytowy realizowany jest w Pionie Operacji. Proces ten odbywa się według zasad i kryteriów ustalonych przez Pion Zarządzania Ryzykiem.

W Pionie Zarządzania Ryzykiem działają również niezależne komórki odpowiedzialne za opracowywanie i implementację zasad i procesów kredytowych (strategie, polityki i procedury) oraz budowę, rozwój i wdrożenie narzędzi identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka na poziomie indywidualnym i portfelowym.

Odpowiedzialność

Zarząd Banku określa strategię i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz polityki i procedury kluczowe dla zarządzania ryzykiem kredytowym (system kompetencji kredytowych, modele ratingowe, modele i procesy wyceny ekspozycji kredytowych). Rada Nadzorcza, do której zadań należy m.in. nadzór nad ryzykiem portfela Banku, akceptuje te zasady. Odpowiedzialność za wdrożenie i funkcjonowanie kompleksowego systemu zasad zarządzania ryzykiem spoczywa na CRO (Chief Risk Officer), który – jako Wiceprezes Zarządu Banku – kieruje Pionem Zarządzania Ryzykiem. CRO odpowiada również za operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym. W zarządzaniu ryzykiem kredytowym ważną rolę pełnią Komitet Kredytowy i Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa.

Strategia, polityki i procedury

Sytuacja gospodarcza, zmiany w strukturze, sposobie funkcjonowania i sytuacji systemu bankowego, przewidywane zmiany wskaźników makroekonomicznych, kursów walutowych i stóp procentowych oraz zmieniające się potrzeby klientów są istotnym czynnikiem uwzględnianym w procesie opracowywania strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Strategia ta oraz Ogólne Zasady Kredytowania, kompetencje i zasady podejmowania decyzji kredytowych, jak również polityki i procedury szczegółowe, stanowią główne elementy kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym i wyznaczają ramy dla prowadzenia działalności kredytowej Banku. System ten – w segmencie klientów korporacyjnych – uzupełniają światła dla sektorów gospodarki, które określają poziom ryzyka danej branży i wspierają jednolite podejście do kredytowania podmiotów z tej branży.

Obowiązujące regulacje podlegają cyklicznym przeglądom w celu ich aktualizacji i zapewnienia zgodności z obowiązującym prawem i rekomendacjami nadzorczymi.

Ocena ryzyka kredytowego, system ratingowy/ scoringowy

Przed udzieleniem kredytu Bank ocenia zdolność kredytową klienta analizując m.in. jego dane finansowe oraz informacje jakościowe dotyczące jego pozycji rynkowej, struktury organizacyjnej i własnościowej, charakterystyki sektora, w którym działa, itp. Przedmiotem analizy i oceny jest również ryzyko samej transakcji – Bank ocenia cel i ekonomiczne uzasadnienie kredytu, jak również inne elementy mające wpływ na jego poziom (aspekty prawne, rynkowe etc.).

Ocenę ryzyka kredytowego wspierają systemy ratingowe i scoringowe wykorzystujące dane dotyczące klienta. Systemy te – ich zasady, modele i platforma informatyczna są budowane, walidowane i kalibrowane przez wyspecjalizowane jednostki Pionu Zarządzania Ryzykiem. Obowiązująca w Banku skala ratingowa, umożliwia porównanie pojedynczych ekspozycji oraz sub-portfeli zarówno z innymi ekspozycjami Banku jak i ze źródłami (ratingami) zewnętrznymi.

Systemy ratingowe/ scoringowe mają szerokie zastosowanie w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zaś ocena ratingowa jest ważnym parametrem systemu kompetencji kredytowych.

Podejmowanie decyzji kredytowych

Decyzje kredytowe w zakresie produktów opartych o ocenę ratingową:

- podejmowane są przez co najmniej dwie osoby posiadające indywidualny limit kompetencji lub kolegiałnie (komitety kredytowe);
- kryterium wyznaczającym szczebel kompetencyjny podejmujący decyzję kredytową jest kwota łącznej ekspozycji kredytowej wobec klienta/ grupy powiązanej, profil ryzyka klienta i finansowej transakcji oraz poziom tzw. ekspozycji niezabezpieczonej (nie pokrytej materialną wartością zabezpieczenia, określoną zgodnie z wewnętrznymi zasadami wyceny zabezpieczeń);
- decyzje dotyczące ekspozycji w wyższych kwotach, zaangażowań długoterminowych, wybranych rodzajów transakcji bądź segmentów klientów podejmowane są na poziomie Centrali Banku.

Decyzje kredytowe w zakresie produktów opartych o ocenę scoringową:

- podejmowane są dwuetapowo, gdzie w pierwszym etapie generowana jest decyzja z systemu scoringowego, która jest następnie zatwierdzana przez osobę posiadającą indywidualne kompetencje kredytowe,
- decyzje dotyczące ekspozycji w wyższych kwotach wymagają zatwierdzenia przez drugiego pracownika posiadającego indywidualny limit kompetencji kredytowych, lub podejmowane są w trybie kolegiałnym (komitety kredytowe)
- kryterium wyznaczającym szczebel kompetencyjny podejmujący decyzję kredytową jest maksymalna kwota limitu produktowego, kwota łącznej ekspozycji kredytowej wobec klienta/ grupy powiązanej, profil ryzyka klienta i finansowej transakcji;

- decyzje dotyczące ekspozycji w wybranych segmentach klientów podejmowane są na poziomie Centrali Banku.

Ograniczanie ryzyka kredytowego

Bank udziela kredytów klientom posiadającym zdolność kredytową – wysokość kredytu oraz warunki jego spłaty dostosowane są do potrzeb i możliwości klienta, weryfikowanych zgodnie z obowiązującymi w Banku standardami i metodykami, z wykorzystaniem dedykowanych narzędzi. Ustanowienie zabezpieczenia ma na celu ograniczenie potencjalnej straty związanej z brakiem spłaty kredytu w przypadku pogorszenia się sytuacji kredytobiorcy i wystąpienia niewykonania zobowiązania wobec Banku (tzw. default).

Bank stosuje i przyjmuje wszelkie dopuszczalne formy prawne zabezpieczeń oraz różnorodne składniki majątkowe. Wymagane zabezpieczenia określone są indywidualnie. Decydując o zabezpieczeniu konkretnej transakcji Bank bierze pod uwagę poziom i profil ryzyka klienta oraz ryzyka związanego z tą transakcją (kwota, okres finansowania, struktura transakcji, relacja klienta z Bankiem). Ustanowione zabezpieczenia muszą być adekwatne do poziomu ponoszonego ryzyka, przy czym Bank określa minimalny poziom materialnego zabezpieczenia ekspozycji kredytowej w zależności od okresu kredytowania i ratingu klienta.

Przyjmując zabezpieczenie Bank bierze pod uwagę jego wartość rynkową oraz określa jego wartość możliwą do uzyskania w momencie zaspokajania się z zabezpieczenia, uwzględniając zarówno ryzyka ekonomiczne związane z zabezpieczeniem, jak i jego skuteczność i egzekwowalność (tzw. wartość materialna, ekonomiczna zabezpieczenia). Określenie wartości ekonomicznej zabezpieczenia oraz wymaganej relacji do kwoty kredytu stanowi element decyzji kredytowej.

Jeżeli zabezpieczeniem jest gwarancja, Bank ocenia wiarygodność gwaranta stosując analogiczne procedury jak w przypadku oceny wiarygodności kredytobiorcy.

Bank stworzył i rozwija spójny system zarządzania przyjmowanymi zabezpieczeniami, obejmujący procedury ich ustanawiania, standardowe wzory dokumentacji prawnej, wewnętrzne zasady wyceny, zasady rejestracji w dedykowanym module systemu operacyjnego Banku, a także monitoring ich wartości i pewności prawnej oraz kryteria uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Katalog zabezpieczeń akceptowanych przez Bank obejmuje:

- zabezpieczenia osobiste takie jak: gwarancje, poręczenia, awale udzielone przez podmioty o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, zlecenia udzielenia kredytu, oświadczenia patronackie, przystąpienia do długu, ubezpieczenia kredytu;
- zabezpieczenia rzeczowe:
 - zabezpieczenia finansowe - ustanawiane na środkach pieniężnych lub papierach wartościowych (obligacje, bony skarbowe, bony komercyjne, jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne, certyfikaty depozytowe, akcje) w formie kaucji, blokady rachunku bankowego bądź rachunku papierów wartościowych, zastawu rejestrowego/ kodeksowego/ finansowego, przewłaszczenia,
 - na nieruchomości – hipoteki,
 - na aktywach rzeczowych - ustanawiane w formie zastawu rejestrowego/ przewłaszczenia,
 - na wierzytelnościach – ustanawiane w formie cesji wierzytelności.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń w odniesieniu do należności z rozpoznaną utratą wartości ocenianych indywidualnie wynosi 155 mln zł. Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu nie zostały uwzględnione oczekiwane przepływy z zabezpieczeń.

Bank - w celu ograniczenia specyficznych ryzyk transakcji, bądź wynikających ze zmian sytuacji kredytobiorcy - stosuje również w zawieranych umowach szereg klauzul specjalnych o charakterze ochronnym i finansowym, zgodnie z obowiązującym w Banku standardem, opracowanym przez Pion Zarządzania Ryzykiem i podlegającym ścisłej weryfikacji przez Biuro Prawne.

Monitoring indywidualnego ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest monitorowane i kwantyfikowane w Banku w regularnym cyklicznym procesie, którego głównym elementem jest system klasyfikacji, składający się z odpowiednich procedur i narzędzi, tj. systemu ratingowego, systemu wczesnej identyfikacji ryzyka, mechanizmu (zasady i proces) intensywnego monitoringu oraz mechanizmu identyfikacji i oznaczania zdarzeń niewykonania zobowiązań. Procedury w tym zakresie istnieją zarówno dla zaangażowań klasyfikowanych jako normalne, jak i zagrożone, podlegające działaniom restrukturyzacyjnym i windykacyjnym. Regularnemu monitorowaniu podlegają również przyjęte zabezpieczenia – ich pewność prawna i wartość.

Monitoring portfela kredytowego i zarządzanie koncentracją

Bank systematycznie monitoruje strukturę portfela i - w przypadku zaobserwowania tendencji do nadmiernej koncentracji – podejmuje decyzje o wprowadzeniu odpowiednich limitów uwzględniając skalę tego zaangażowania, jakość portfela oraz inne czynniki istotne z punktu widzenia danej koncentracji.

Niezależnie od przestrzegania limitów koncentracji zaangażowań wynikających z Prawa Bankowego Bank ustala wewnętrzne limity kredytowe w celu dywersyfikacji portfela i ograniczenia koncentracji ryzyka kredytowego. Limity te dotyczą w szczególności zaangażowania Banku w finansowanie poszczególnych branż oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Generalnie w segmencie klientów korporacyjnych zaangażowanie Banku w finansowanie poszczególnych branż nie powinno przekroczyć 20% wartości portfela kredytowego tego segmentu. Limity na ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie ustalane są w relacji do kapitałów własnych Banku oraz w relacji do wielkości portfela kredytowego Banku. Wykorzystanie limitów podlega systematycznemu monitorowaniu. System zarządzania limitami zawiera również procedury określające sposób postępowania w przypadku przekroczenia ustalonych progów.

W ramach wytycznych, polityk i innych narzędzi sterujących operacyjnym zarządzaniem ryzykiem kredytowym, stanowiących podstawę podejmowanych decyzji kredytowych, Bank określa również limity na zaangażowanie wobec poszczególnych podmiotów, czy też grup podmiotów powiązanych, adekwatnie do profilu ryzyka danej relacji, akceptowanego poziomu pojedynczej transakcji, czy też stopnia koncentracji na największych ekspozycjach w portfelu.

Plany awaryjne

Mając na względzie przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla portfela kredytowego Banku, jakie mogą powodować zachodzące zmiany w sytuacji makroekonomicznej, Bank opracował odpowiednie procedury pozwalające oszacować stopień oddziaływania tych zmian oraz podjąć – o ile jest to uzasadnione – określone działania dostosowawcze. Bank przeprowadza regularnie testy warunków skrajnych. Wyniki testów są wykorzystywane do weryfikacji polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, a w przypadku wystąpienia istotnego prawdopodobieństwa zaistnienia negatywnych, krytycznych zmian w otoczeniu makroekonomicznym – do opracowania adekwatnych planów awaryjnych.

ZASADY IDENTYFIKACJI I POMIARU RYZYKA KREDYTOWEGO

Klasyfikacja ryzyka

Ocena ryzyka niewypłacalności dokonywana jest w Banku BPH w oparciu o modele ratingowe (dla kredytobiorców korporacyjnych) oraz modele ratingowe i scoringi aplikacyjne i behawioralne

dla kredytobiorców detalicznych. Rating/ scoring nadany danemu kredytobiorcy/ transakcji pozwala na określenie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania kredytobiorcy wobec Banku w horyzoncie 1 roku. Modele obejmują 24 kategorie ratingowe z przypisanym prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązań wobec Banku (ang. probability of default) oraz 3 kategorie różnicujące kredytobiorców/ ekspozycje, w przypadku których ryzyko niewywiązania się z zobowiązań wobec Banku zmaterializowało się (tj. nastąpił default, zidentyfikowano przesłanki utraty wartości).

Dodatkowo w procesie analizy i podejmowania decyzji kredytowych w odniesieniu do kredytów hipotecznych Bank określa 5 klas ryzyka kredytobiorcy/transakcji które dostosowują parametry kredytu (wskaźniki LTV i TDR) oraz jego cenę do stopnia generowanego ryzyka.

W procesie podejmowania decyzji kredytowych w odniesieniu do kredytów detalicznych Bank określa 5 segmentów ryzyka kredytobiorcy, które dostosowują parametry kredytu (wskaźniki DTI, maksymalne kwoty/limity/okresy kredytowania) oraz jego cenę do stopnia ryzyka związanego z klientem.

Identyfikacja zdarzeń default

Katalog zdarzeń default w Banku BPH jest zgodny z katalogiem przesłanek utraty wartości zdefiniowanych w MSR 39 „Instrumenty Finansowe – ujmowanie i wycena” oraz zapisami Rekomendacji R Komisji Nadzoru Bankowego oraz uwzględnia wymogi Nowej Umowy Kapitałowej.

Katalog obiektywnych przesłanek (zdarzeń default) uwzględnia dane ilościowe i jakościowe, między innymi takie jak:

- wystąpienie istotnej kwoty zaległej powyżej 90 dni na którymkolwiek istotnym rachunku kredytobiorcy (bez względu na segment kredytobiorcy);
- znaczne pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy lub wystąpienie innych czynników stanowiących zagrożenie spłaty należności;
- restrukturyzacja polegająca na przyznaniu kredytobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił;
- wykrycie oszustwa lub wyłudzenia/ próby wyłudzenia kredytu;
- wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do rachunku;
- upływ terminu wypowiedzenia umowy kredytowej.

Identyfikacja zdarzenia default dla kredytobiorcy (zdarzenie na poziomie rachunku kredytowego lub kredytobiorcy) powoduje nadanie statusu default kredytobiorcy i traktowanie wszystkich jego ekspozycji, jako posiadających przesłanki utraty wartości. Identyfikacja zdarzenia w połączeniu z wielkością ekspozycji kredytowej determinuje sposób jej wyceny.

Restrukturyzacja zaangażowań kredytowych

W sytuacji pogorszenia standingu kredytowego kredytobiorcy, ujawnianego w szczególności w ramach systemu wczesnego ostrzegania i innych działań monitoringowych/ intensywnego monitorowania, w celu minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyk – Bank podejmuje szereg działań restrukturyzacyjnych. Najczęstsze elementy procesu restrukturyzacyjnego dotyczą renegotjacji warunków umowy kredytowej i mogą obejmować, m.in.:

- wydłużenie okresu spłat,
- obniżenie oprocentowania,
- umorzenie części zobowiązań finansowych kredytobiorcy,
- kombinacje powyższych.

Decyzje w zakresie działań restrukturyzacyjnych są traktowane jak decyzje kredytowe, w tym identyfikacja przesłanek utraty wartości, i podejmowane przez odpowiedni szczebel

kompetencyjny, w szczególności w wyspecjalizowanym obszarze restrukturyzacji i windykacji Banku.

Jakość portfela kredytowego

Strukturę jakościową portfela kredytowego Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku, z uwzględnieniem podziału na segmenty biznesowe (wyliczoną w oparciu o kapitał) prezentuje poniższa tabela.

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty brutto bez rozpoznanej utraty wartości		22 696	90,1	2 251	75,8	2 203	97,7	27 150	89,3
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	12 026	47,8	74	2,5	75	3,3	12 175	40,0
4 do 6-	do 4,25%	7 840	31,1	1 263	42,5	2 025	89,8	11 128	36,6
7+ do 8	do 61,48%	2 820	11,2	881	29,7	96	4,3	3 797	12,5
Pozostałe ¹		10	0,0	33	1,1	7	0,3	50	0,2
Kredyty brutto z rozpoznaną utratą wartości		2 480	9,9	720	24,2	53	2,3	3 253	10,7
KREDYTY BRUTTO²		25 176	100,0	2 971	100,0	2 256	100,0	30 403	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłaną utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości

² zestawienie nie obejmuje korekty z tytułu wyceny portfela kredytowego Banku BPH do wartości godziwej związanej z zakupem i przejęciem Banku BPH przez GE Money Bank w kwocie 37,8 mln złotych.

Struktura jakościowa została oparta na kryteriach stosowanych przez Bank do oceny ryzyka kredytowego, tj. ratingach wynikających z wewnętrznych modeli ratingowych oraz przypisanym im parametrom PD. Parametr PD (ang. probability of default) określa prawdopodobieństwo niewywiązania się kredytobiorcy ze swoich zobowiązań wobec Banku (wyrażone jako %).

Struktura jakościowa portfela kredytowego bez rozpoznanej utraty wartości, w podziale na poszczególne segmenty biznesowe, wg stanu na 31 grudnia 2011, kształtuje się następująco:

w mln zł		Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
		Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)	Kredyty	Struktura (%)
Kredyty nieprzeterminowane²		21 763	95,9	2 141	95,1	2 202	100,0	26 106	96,2
Rating	PD								
0 do 4+	do 0,36%	11 994	52,9	73	3,2	74	3,4	12 141	44,7
4 do 6-	do 4,25%	7 632	33,6	1 251	55,6	2 025	91,9	10 908	40,2
7+ do 8	do 61,48%	2 130	9,4	796	35,4	96	4,4	3 022	11,1
Pozostałe ¹		7	0,0	21	0,9	7	0,3	35	0,1
Kredyty przeterminowane		933	4,1	110	4,9	1	0,0	1 044	3,8
11 – 30 dni przeterminowania		583	2,6	57	2,5	1	0,0	641	2,4

31 – 60 dni przeterminowania	250	1,1	35	1,6	0	0,0	285	1,0
61 – 90 dni przeterminowania	86	0,4	12	0,5	0	0,0	98	0,3
Powyżej 90 dni przeterminowania	14	0,1	6	0,3	0	0,0	20	0,1
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI	22 696	100,0	2 251	100,0	2 203	100,0	27 150	100,0

¹ kredyty bez ratingu oraz kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości ale bez rozpoznanej utraty wartości

² opóźnienia w spłatach do 10 dni uznawane są za opóźnienia techniczne. W związku z powyższym ekspozycję z opóźnieniami do 10 dni stanowiącą 4% portfela bez rozpoznanej utraty wartości zaprezentowano w kategorii „Kredyty nieprzeterminowane”.

Zasady wyceny ekspozycji kredytowych w zakresie utraty wartości w Banku BPH kształtowane są w oparciu o zasady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz Rekomendacji R wydanej przez Komisję Nadzoru Bankowego.

Wycena

Dla celów wyceny, wprowadzono podział całego portfela kredytowego na „pod-portfele MSR”: **portfel IBNR** (portfel ekspozycji bez zidentyfikowanej utraty wartości, dla którego szacowane są tzw. straty zaistniałe a nieujawnione), **portfel indywidualny** (indywidualnie istotne ekspozycje z przesłankami utraty wartości) oraz **portfel kolektywny** (ekspozycje z przesłankami utraty wartości, indywiduallynie istotne).

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela IBNR

Portfel IBNR wycenia się pod kątem strat poniesionych a nieujawnionych, tj. strat wynikających z zaistnienia zdarzenia powodującego utratę wartości, na temat którego - z uwagi na opóźnienie w ujawnieniu - Bank nie posiadał szczegółowych informacji na dany dzień bilansowy. Pozyskanie dokładnej wiedzy pozwoliłoby na identyfikację zdarzenia default (przesłanki utraty wartości) i skutkowałoby wyceną poszczególnych ekspozycji w portfelu indywidualnym bądź kolektywnym. W związku z faktem, że powyższe nie jest możliwe, Bank dokonuje oszacowania tego typu strat wykorzystując koncepcję strat oczekiwanych. Ponieważ Międzynarodowe Standardy Rachunkowości wymagają by utrata wartości obejmowała wyłącznie poniesione straty - ze strat oczekiwanych dokonuje się eliminacji strat wynikających na skutek przyszłych zdarzeń poprzez zastosowanie tzw. okresu ujawnienia straty.

„Okres ujawnienia straty” jest to okres pomiędzy zaistnieniem zdarzenia, które skutkowałoby zidentyfikowaniem przesłanki utraty wartości, gdyby Bank posiadał wiedzę na jego temat, a momentem rzeczywistej identyfikacji tej przesłanki przez Bank. Dla celów ustalenia okresów ujawnienia straty dokonuje się podziału portfela kredytowego na cztery grupy, z których każda składa się z ekspozycji kredytowych o podobnej charakterystyce procesu kredytowego:

1. kredytobiorcy z segmentu korporacyjnego,
2. małe i średnie przedsiębiorstwa,
3. kredytobiorcy indywidualni – kredyty zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (hipoteczne),
4. kredytobiorcy indywidualni – kredyty niehipoteczne.

Okres ujawnienia straty wyrażany jest w miesiącach i ustalany osobno dla każdej z wymienionych wyżej jednorodnych grup.

Pomiaru strat poniesionych a nieujawnionych dokonuje się w ujęciu grupowym (portfelowym) dla grup składających się z ekspozycji kredytowych o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego.

W odniesieniu do należności kredytowych, utratę wartości ujmuje się w postaci odpisów aktualizujących. W przypadku zobowiązań pozabilansowych, potencjalną stratę Banku ujmuje się w postaci rezerwy.

Model wyceny portfela ekspozycji kredytowych pod kątem strat poniesionych a nieujawnionych podlega okresowej walidacji w zakresie parametrów wejściowych (Exposure at Default, Loss Given Default, Probability of Default, Loss Identification Period) oraz założeń metodologicznych. Wyniki walidacji i wnioski z niej płynące są dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela indywidualnego

Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Próg istotności, decydujący o przypisaniu ekspozycji z przesłankami utraty wartości do portfela indywidualnego, ustalany jest na poziomie kredytobiorcy i odnosi się do wielkości ekspozycji na dzień identyfikacji przesłanki utraty wartości.

Wyceny portfela indywidualnego dokonuje się w okresach kwartalnych. Jednak w przypadku uzyskania nowych znaczących informacji w okresie pomiędzy ocenami, niezwłocznie dokonuje się ponownej analizy oczekiwanych przepływów i, jeśli zasadne, odpowiednio koryguje wysokość odpisu aktualizującego/ rezerwy.

W celu ustalenia wielkości utraty wartości ekspozycji kredytowej, dokonuje się analizy oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu tej ekspozycji („odzysków”). W rachunku odpisów aktualizujących/rezerw ujmowane są wszelkie istotne koszty zewnętrzne, jakie Bank planuje ponieść w celu wygenerowania odzysków.

Proces szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych przeprowadzany jest w Banku BPH w specjalistycznej aplikacji informatycznej MISTRAL oraz w arkuszach kalkulacyjnych i wykorzystuje analizę scenariuszową. Ocena utraty wartości aktywów finansowych oparta jest na wiedzy eksperckiej i profesjonalnym osądzie. Aby zminimalizować subiektywizm procesu szacowania utraty wartości, wszelkie dokonane szacunki, poparte odpowiednią dokumentacją oraz, tam gdzie zasadne, wynikami analizy doświadczeń historycznych – podlegają weryfikacji w kilkustopniowym procesie akceptacji przez odpowiedni szczebel kompetencyjny. Ponadto, jakość i adekwatność procesu wyceny weryfikowana jest w postaci testów walidacyjnych przeprowadzanych w okresach minimum półrocznych. Regularny proces walidacji obejmuje, przede wszystkim, analizę:

- realizacji oczekiwanych przepływów;
- odchyłeń w zakresie realizacji oczekiwanych przepływów;
- częstotliwości zmian szacunków;
- stabilności poziomu odpisów/rezerw.

Wyniki walidacji i wnioski z niej płynące są dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Ogólne założenia dotyczące wyceny portfela kolektywnego

Pomiar utraty wartości w ujęciu kolektywnym odbywa się dla wszystkich indywidualnie nieistotnych ekspozycji kredytowych, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Szacunek przyszłych przepływów pieniężnych w portfelu kolektywnym dokonywany jest w oparciu o dane historyczne dotyczące przepływów pieniężnych dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka. Podziału na grupy homogeniczne dokonano w oparciu o następujące kryteria:

- segment kredytobiorcy;
- typ produktu;
- czas, jaki upłynął od wystąpienia zdarzenia default.

Stopy odzysku wyliczane są na podstawie informacji o rzeczywistych spłatach rejestrowanych w systemach banku zawierających informacje w zakresie odzysków wygenerowanych z danej ekspozycji po zaistnieniu zdarzenia default.

Kolektywny odpis z tytułu utraty wartości wyliczany jest odrębnie dla każdej ekspozycji kredytowej w portfelu bieżącym w oparciu o wielkości obserwowane dla danego rachunku (EAD, przepływy pieniężne po dacie default, efektywna stopa procentowa) oraz średnie parametry odzysku wyznaczone dla portfela jednorodnego, do którego należy ekspozycja.

Model wyceny portfela kolektywnego podlega okresowej weryfikacji w zakresie danych wejściowych oraz założeń metodologicznych. Nadrzędnym celem weryfikacji modelu jest identyfikacja i oszacowanie różnic pomiędzy poziomem odpisów wyliczonym na podstawie stosowanego modelu, a rzeczywistym poziomem strat ponoszonych na portfelu kolektywnym.

Weryfikacja (back-testing) modelu przeprowadzana jest w cyklach co najmniej rocznych.

Wyniki przeprowadzonych przez Bank back-testów parametrów modelu oraz wnioski z nich płynące są każdorazowo dokumentowane i przedstawiane Kierownictwu Pionu Zarządzania Ryzykiem oraz kierowane do Zarządu Banku.

Wyniki wyceny portfela

W wyniku wyceny portfela IBNR, pokrycie kredytów brutto odpisem na straty poniesione a nieujawnione kształtowało się, według stanu na 31 grudnia 2011, na następującym poziomie:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
KREDYTY BRUTTO BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI	22 696	1,3	2 251	3,5	2 203	0,3	27 150	1,4

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, 88% ekspozycji kredytowych ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości wyceniono metodą portfelową, a 12% tych ekspozycji wyceniono metodą indywidualną.

Pokrycie odpisem portfela kredytowego z utratą wartości na poziomie Banku ogółem oraz w podziale na segmenty biznesowe przedstawia poniższa tabela:

w mln zł	Osoby Prywatne		Małe i Średnie Przedsiębiorstwa		Korporacje		Klienci ogółem	
	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)	Kredyty	Pokrycie (%)
Portfel kolektywny	2 305	78,3	550	72,8	2	46,7	2 857	77,2
Portfel indywidualny	175	51,8	170	51,0	51	55,1	396	51,9
KREDYTY BRUTTO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI	2 480	76,5	720	67,6	53	54,8	3 253	74,1

Koncentracja zaangażowania

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku nie występowały zaangażowania równe bądź przekraczające 10% funduszy własnych Grupy Banku BPH S.A.

10 największych kredytobiorców Grupy Banku BPH SA

31.12.2011						
Lp.	Podmiot/ grupa powiązana	Sektor	Łączna kwota	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa	Gwarancje
1	Pojedynczy podmiot	produkcja paliw	200 000	164 290	35 710	0
2	Pojedynczy podmiot	nieruchomości	125 566	124 384	1 182	0
3	Grupa powiązana	informacja i komunikacja	121 948	301	120 838	809
4	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	95 500	95 500	0	0
5	Pojedynczy podmiot	informacja i komunikacja	80 000	67 619	12 381	0
6	Grupa powiązana	informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	75 705	48 043	25 014	2 648
7	Grupa powiązana	budownictwo	71 569	71 569	0	0
8	Pojedynczy podmiot	handel hurtowy	70 000	25 151	44 849	0
9	Grupa powiązana	działalność finansowa	65 701	39 501	26 200	0
10	Grupa powiązana	przemysł spożywczy	64 074	0	38 443	25 631
razem			970 063	636 358	304 617	29 088

Zaangażowania wymienione powyżej dotyczą kwoty koncentracji Banku wobec klienta/grupy powiązanej, która obejmuje: zaangażowania bilansowe i zaangażowania pozabilansowe (w tym: o charakterze gwarancyjnym, o charakterze finansowym i transakcje pochodne według ekwiwalentu bilansowego) obciążające wskaźnik koncentracji.

Podział segmentowy

Struktura kredytów brutto (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju klientów i ich finansowania przedstawiała się następująco:

31.12.2011		
	w tys. zł	w %
Przedsiębiorstwa	5 226 619	17,2
Kredyty korporacyjne	2 255 924	7,4
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa	2 970 695	9,8
Osoby prywatne	25 176 211	82,8
Kredyty hipoteczne	6 656 241	21,9
Pozostałe kredyty (niehipoteczne)	18 519 970	60,9
Ogółem	30 402 830	100,0

Podział walutowy

Struktura kredytów brutto (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju waluty przedstawiała się następująco:

waluty	31.12.2011	
	w tys. zł	w %
PLN	12 778 237	42,0
CHF	16 223 243	53,4
EUR	1 097 432	3,6
USD	290 098	1,0
Pozostałe	13 820	0,0
Ogółem	30 402 830	100,0

Struktura kredytów hipotecznych brutto dla osób prywatnych (uwzględniająca kredyty dyskontowe zaprezentowane w nocie 11) Grupy Banku BPH SA według rodzaju waluty przedstawiała się następująco:

waluty	31.12.2011	
	Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych	
	w tys. zł	w %
PLN	2 013 296	10,9
CHF	15 982 178	86,3
EUR	464 046	2,5
USD	60 075	0,3
Pozostałe	374	0,0
Ogółem	18 519 969	100,0

We wrześniu 2011 roku Bank wycofał z oferty kredyty indeksowane do walut obcych. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uwzględnia dodatkowy czynnik ryzyka długoterminowego związany z kredytami indeksowanymi do walut obcych.

46.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów, nieadekwatnych procedur, działań ludzi, działań systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne oraz uwzględnia ryzyko reputacji jako efekt zdarzenia operacyjnego, wyłącza natomiast ryzyko strategiczne. Bank stosuje metodę standardową na potrzeby wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu tego rodzaju ryzyka.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym

Polityką Banku BPH jest minimalizacja ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego. Realizacja tej zasady następuje poprzez przeciwdziałanie wystąpieniom strat operacyjnych oraz ograniczanie ich skutków w przypadku materializacji ryzyk. Cele zarządzania ryzykiem operacyjnym realizowane są w ramach całościowego systemu kontroli zarządzania ryzykiem operacyjnym. Zasady i struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku BPH zostały ujęte w wewnętrznej regulacji wprowadzonej uchwałą Zarządu.

Zgodnie z wprowadzonymi Uchwałą Zarządu Banku regulacjami, określona została struktura zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego obejmująca wszystkie jednostki/ komórki organizacyjne Banku. W skład tej struktury wchodzi Członkowie Zarządu, Komitet ds. Ryzyka

Operacyjnego, jednostka odpowiedzialna za kontrolę ryzyka operacyjnego (Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Obszarze Ryzyka Operacyjnego i Zarządzania Projektami), Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego poszczególnych pionów/obszarów Banku oraz wyznaczeni przez nich Championi Ryzyka Operacyjnego.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za funkcjonowanie procesu zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego, natomiast Komitet jest ciałem decyzyjnym i rekomendującym działania związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. W jego skład wchodzi wybrani Członkowie Zarządu, przedstawiciele z Departamentu Compliance, Pionu Prawnego i Relacji Korporacyjnych oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialni są za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym w nadzorowanych obszarach w oparciu o informacje dostarczone z nadzorowanych przez nich jednostek/komórek organizacyjnych, w szczególności przez podległych Championów Ryzyka Operacyjnego.

Championi Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialni są za wdrożenie zasad i struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w swoich jednostkach/komórkach organizacyjnych zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez Koordynatora oraz wspieranie Koordynatora Ryzyka Operacyjnego w pełnieniu powierzonych mu obowiązków a w szczególności w spełnieniu wymogów odnośnie raportowania ryzyk, zdarzeń oraz kluczowych wskaźników ryzyka.

Za proces kontroli ryzyka operacyjnego odpowiedzialne jest Biuro Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Biuro to jest w szczególności odpowiedzialne za monitoring ryzyka w całym Banku, w tym także za rozwój i wprowadzanie odpowiednich metod i instrumentów kontroli ryzyka operacyjnego.

Głównymi elementami składającymi się na proces kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym są następujące narzędzia i metody pomiaru ryzyka operacyjnego:

- Proces Oceny Ryzyk i Mechanizmów Kontrolnych
- Ewidencja Danych o Stratach Operacyjnych
- Monitorowanie ryzyka operacyjnego w oparciu o Kluczowe Wskaźniki Ryzyka.

Proces Oceny Ryzyk i Mechanizmów Kontrolnych

Bank dokonuje pomiaru ryzyka operacyjnego na poziomie procesów biznesowych. W celu realizacji tego zadania przeprowadza między-funkcyjny proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych oraz mechanizmów ograniczania ryzyk.

Ewidencja danych o stratach operacyjnych

W Banku funkcjonuje proces rejestracji danych o zdarzeniach wynikających z czynników operacyjnych. W ramach procesu Bank systematycznie gromadzi dane o stratach operacyjnych, incydentach operacyjnych, a także innych zdarzeniach operacyjnych, które nie przyniosły straty, ale zostały ocenione jako istotne z punktu widzenia narażenia na stratę operacyjną. Dane te są przechowywane w scentralizowanych rejestrach Banku.

Kluczowe wskaźniki ryzyka operacyjnego

Bank posiada system wczesnego ostrzegania przed ekspozycją na ryzyko operacyjne w oparciu o tzw. kluczowe wskaźniki ryzyka (ang. KRI – Key Risk Indicators). KRI są zestawem parametrów procesu biznesowego, które z wyprzedzeniem odzwierciedlają skalę narażenia na ryzyko oraz zmiany profilu ryzyka operacyjnego danego procesu.

46.6. Pochodne instrumenty finansowe

W ramach operacji wykonywanych przez Grupę Banku BPH zawierane są transakcje pochodne. Transakcje te znajdują się w ofercie dla klientów niebankowych oraz zawierane są w celu zarządzania ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych.

Bank dokonuje codziennej wyceny instrumentów pochodnych wykorzystując następujące metody:

Instrument Finansowy	Modele wyceny
Fx-forward, Fx-swap, IRS, CIRS, FRA	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych
Opcje walutowe	Model wyceny opcji (Garman – Kohlhagen)
Opcje na indeksy giełdowe	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Opcje na indeksy cen surowców	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Terminowe operacje papierami wartościowymi	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych
Opcje na stopę procentową	Model wyceny opcji (Blacka)
Opcje walutowe barierowe	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)
Opcje walutowe binarne	Model wyceny opcji (rozszerzony model Blacka – Scholesa)

Podstawą wyceny instrumentów finansowych są ogólnodostępne stawki oraz kwotowania rynkowe zapisywane w systemach Bloomberg oraz Reuters. Wycena tych instrumentów oraz rewaluacja pozycji walutowej dokonywana jest przez jednostkę organizacyjną Banku niezależną od struktur odpowiedzialnych za sprzedaż produktów BPH SA. Jednostka ta dokonuje właściwej parametryzacji algorytmów oraz systemów wyceny w zakresie wyżej wymienionych stawek rynkowych oraz sprawuje kontrolę nad zgodnością danych.

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku niezapadłe instrumenty pochodne zawarte przez Grupę Banku BPH przedstawiały się następująco:

w tys. zł				
	Wartości nominalne w podziale na terminy zapadalności			
	< 1 roku	1 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Transakcje stopy procentowej, w tym:	8 470 149	4 204 488	642 832	13 317 469
FRA	1 800 000	0	0	1 800 000
IRS	6 573 051	4 204 488	626 950	11 404 489
Kupione opcje na stopę procentową	12 549	0	7 941	20 490
Sprzedane opcje na stopę procentową	12 549	0	7 941	20 490
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	72 000	0	0	72 000
Transakcje walutowe, w tym:	3 069 000	262 064	0	3 331 064
Fx-forward	1 037 140	10 379	0	1 047 519
Fx-swap	1 619 035	0	0	1 619 035
CIRS	224 299	251 138	0	475 437
Kupione opcje walutowe	89 236	0	0	89 236
Sprzedane opcje walutowe	99 290	547	0	99 837
Transakcje kapitałowe, w tym:	240 466	0	0	240 466
Kupione opcje kapitałowe	120 244	0	0	120 244
Sprzedane opcje kapitałowe	120 222	0	0	120 222

Pozostałe transakcje, w tym:	91 029	0	0	91 029
Kupione opcje towarowe	45 516	0	0	45 516
Sprzedane opcje towarowe	45 513	0	0	45 513
RAZEM	11 870 644	4 466 552	642 832	16 980 028

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w portfelu Grupy znajdowały się:

- strukturyzowane certyfikaty depozytowe, gdzie jako pochodny instrument wbudowany są wykorzystywane:
 - opcje na pojedynczy indeks lub koszyk indeksów cen akcji z giełd europejskich, azjatyckich i amerykańskich,
 - opcje towarowe,
 - opcje na koszyk akcji dużych polskich spółek,
 - opcje walutowe.

Według stanu na 31 grudnia 2010 roku niezapadłe instrumenty pochodne zawarte przez Grupę Banku BPH przedstawiały się następująco:

w tys. zł				
	Wartości nominalne w podziale na terminy zapadalności			
	< 1 roku	1 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Transakcje stopy procentowej, w tym:	13 504 916	4 933 809	561 044	18 999 769
FRA	3 830 000	0	0	3 830 000
IRS	9 604 916	4 910 275	543 498	15 058 689
Kupione opcje na stopę procentową	0	11 767	8 773	20 540
Sprzedane opcje na stopę procentową	0	11 767	8 773	20 540
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	70 000	0	0	70 000
Transakcje walutowe, w tym:	8 034 426	583 520	0	8 617 946
Fx-forward	1 344 116	16 711	0	1 360 827
Fx-swap	4 127 826	0	0	4 127 826
CIRS	2 371 431	451 445	0	2 822 876
Kupione opcje walutowe	97 588	57 682	0	155 270
Sprzedane opcje walutowe	93 465	57 682	0	151 147
Transakcje kapitałowe, w tym:	1 220 510	237 010	0	1 457 520
Kupione opcje kapitałowe	610 255	118 505	0	728 760
Sprzedane opcje kapitałowe	610 255	118 505	0	728 760
Pozostałe transakcje, w tym:	0	85 032	0	85 032
Kupione opcje towarowe	0	42 516	0	42 516
Sprzedane opcje towarowe	0	42 516	0	42 516
RAZEM	22 759 852	5 839 371	561 044	29 160 267

Na dzień 31 grudnia 2010 roku w portfelu Grupy znajdowały się:

- strukturyzowane certyfikaty depozytowe, gdzie jako pochodny instrument wbudowany są wykorzystywane:
 - opcje na pojedynczy indeks lub koszyk indeksów cen akcji z giełd europejskich, azjatyckich i amerykańskich,
 - opcje na koszyk indeksów cen towarów,

- opcje na koszyk złożony z indeksów giełdowych cen akcji, indeksu europejskiego obligacji rządowych oraz kursu walutowego,
- opcje na koszyk indeksów giełdowych, nieruchomości i kursu walutowego,
- opcje towarowe,
- opcje na koszyk akcji banków inwestycyjnych,
- opcje na koszyk akcji dużych polskich spółek,
- opcje walutowe.

Wartość nominalna dla transakcji pochodnych dwuwalutowych (FX Swap, FX Forward, CIRS, opcje walutowe) prezentowana jest w kwocie odpowiadającej przeliczonemu na PLN nominalowi waluty bazowej w ramach danego instrumentu.

Standardowym ryzykiem wynikającym z instrumentów pochodnych jest wystąpienie przypadku, w którym kontrahent nie będzie w stanie wywiązać się z zobowiązań wynikających z transakcji. W przypadku braku wywiązania się z postanowień Bank zanotuje stratę, jeżeli wartość rynkowa instrumentu pochodnego jest dla niego dodatnia. Dlatego kolumna „Dodatnia wartość rynkowa” obrazuje bieżące zaangażowanie z tytułu ryzyka kontrahenta.

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi

W 2011 roku ryzyko kredytowe związane z zawartymi transakcjami pochodnymi (np. Fx Option, Forward, Fx Swap) pozostawało pod kontrolą. Zmienność rynków walutowych, która była względnie niska w pierwszym półroczu, istotnie wzrosła w drugiej części 2011 roku przy czym zjawisku temu towarzyszyło osłabienie kursu PLN wobec głównych walut zagranicznych. Bank kontynuował działania mające na celu aktywne zarządzanie ryzykami związanymi z portfelem zawartych transakcji pochodnych. Głównie działania te obejmowały:

- prowadzenie bieżącego monitorowania w zakresie wyceny rynkowej, poziomu zabezpieczenia, zdolności kredytowej kontrahentów,
- prowadzenie okresowego monitorowania portfela zawartych transakcji (ujęcie zagregowane),
- kontynuowanie strategii restrukturyzacji wobec pojedynczych ekspozycji.

Wycena niezapadłych transakcji pochodnych w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta jest przeprowadzana w podejściu analogicznym do wyceny portfela kredytowego Banku. Oszacowania korekty wartości godziwej o ryzyko kredytowe kontrahenta dokonuje się w ujęciu indywidualnym: w przypadku klientów gdzie analiza indywidualna wskazuje na podwyższone ryzyko kredytowe kontrahenta oraz w ujęciu portfelowym: w odniesieniu do transakcji z kontrahentami gdzie indywidualna ocena standingu kredytowego nie wykazuje przesłanek podwyższonego ryzyka.

- W przypadku transakcji ocenianych indywidualnie, korektę oszacowano przy zastosowaniu techniki zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w podejściu wieloscenariuszowym.
- W zakresie wyceny portfelowej, w celu oszacowania korekty wyceny wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wykorzystano podejście oparte na koncepcji strat poniesionych, lecz nieujawnionych.

Dodatnia i ujemna wartość rynkowa niezapadłych instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2011 i 2010 roku kształtowała się następująco:

Dodatnia wartość rynkowa	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Transakcje stopy procentowej, w tym:	166 664	196 575
FRA	208	794

w tys. zł

IRS	166 274	195 610
Kupione opcje na stopę procentową	160	171
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	22	0
Transakcje walutowe, w tym:	44 768	137 149
Fx-forward	32 600	9 037
Fx-swap	9 021	32 972
CIRS	1 418	88 846
Kupione opcje walutowe	1 729	6 294
Transakcje kapitałowe, w tym:	9 557	20 166
Kupione opcje kapitałowe	9 557	20 166
Pozostałe transakcje, w tym:	9 872	7 570
Kupione opcje towarowe	9 872	7 570
RAZEM	230 861	361 460

Ujemna wartość rynkowa	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
Transakcje stopy procentowej, w tym:	240 730	246 219
FRA	159	352
IRS	240 392	245 671
Sprzedane opcje na stopę procentową	160	171
Pozostałe kontrakty na stopę procentową	19	25
Transakcje walutowe, w tym:	56 591	127 049
Fx-forward	15 378	17 327
Fx-swap	20 969	25 427
CIRS	19 127	80 868
Kupione opcje walutowe	0	58
Sprzedane opcje walutowe	1 117	3 369
Transakcje kapitałowe, w tym:	9 557	20 166
Sprzedane opcje kapitałowe	9 557	20 166
Pozostałe transakcje, w tym:	9 872	7 570
Sprzedane opcje towarowe	9 872	7 570
RAZEM	316 750	401 004

Zaprezentowane dodatnie i ujemne wartości rynkowe instrumentów pochodnych nie uwzględniają transakcji FxSpot oraz instrumentów, które zapadły przed datą bilansową a nie zostały do tego dnia rozliczone.

46.7. Zarządzanie kapitałem

Zasady zarządzania kapitałem są uregulowane w Banku w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”. Dokument ten jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku.

Polityka określa podstawowe koncepcje (cele i zasady), które stanowią strategię kapitałową Banku. Określa ona w szczególności długoterminowe cele kapitałowe, zasady zarządzania kapitałem w sytuacjach normalnych i awaryjnych (awaryjny plan kapitałowy), podstawy procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jak również podział odpowiedzialności i strukturę sprawozdawczości.

Polityka jest odpowiednio aktualizowana, aby odzwierciedlać zmiany dotyczące Banku oraz jego środowiska biznesowego.

Ogólny cel polityki kapitałowej

Celem polityki kapitałowej jest aktywne zapewnienie zrównoważonego długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i utrzymanie kapitału na poziomie, który umożliwi Bankowi działanie w sposób ostrożny, a jednocześnie skuteczny. Osiągnięcie tego celu jest realizowane poprzez utrzymanie odpowiedniej bazy kapitałowej, biorąc pod uwagę profil ryzyka Banku i przepisy ostrożnościowe, a także uwzględniając zarządzanie kapitałem w oparciu o ryzyko w ramach planowanych celów w działalności gospodarczej.

Zasady strategii kapitałowej

Zarządzanie kapitałem to podstawowy element zarządzania działalnością Banku, nieodłącznie związany z ogólną strategią Banku. Większość decyzji biznesowych bezpośrednio lub pośrednio wiąże się z zarządzaniem kapitałem. Uwzględniając szeroki zakres wzajemnych powiązań Bank przyjął w swojej strategii kapitałowej następujące zasady ogólne, stanowiące podstawę zarządzania kapitałem:

- tworzenie wartości
- kapitał jako narzędzie do pomiaru wyników
- planowanie strategiczne i budżetowanie
- adekwatność kapitałowa
- stabilna baza kapitałowa
- struktura kapitału
- zaangażowanie kierownictwa
- przejrzysta komunikacja
- powszechne zrozumienie

Cele kapitałowe

Określenie celów kapitałowych ma podstawowe znaczenie dla zarządzania kapitałem i stanowi podstawowe odniesienie w kontekście planowania kapitału, alokacji kapitału i awaryjnych planów kapitałowych. Bank określa cele kapitałowe, które zapewniają stabilną bazę kapitałową, realizację celu strategii kapitałowej (zgodnie z jej zasadami ogólnymi), a także są zgodne z apetytem Banku na ryzyko. Ustalając cele kapitałowe, Bank bierze pod uwagę swoje plany strategiczne i przewidywany rozwój działalności oraz warunki zewnętrzne, w tym sytuację makroekonomiczną oraz inne czynniki środowiska biznesowego. Cele kapitałowe mają podobny horyzont jak strategia biznesowa i są zatwierdzane przez Zarząd.

Preferowana struktura kapitału

Bank określa swoją preferowaną strukturę kapitału w oparciu o współczynnik kapitału poziomu II do kapitału poziomu I.

Awaryjne plany kapitałowe

Bank posiada „awaryjne plany kapitałowe” („CCP” – *Capital Contingency Plan*), aby terminowo przeciwdziałać niewystarczającemu poziomowi bazy kapitałowej. Wdrożenie CCP jest uwarunkowane określonymi czynnikami, opartymi na celach kapitałowych Banku, zgodnie z apetytem Banku na ryzyko.

Proces zarządzania kapitałem

a) Struktura organizacyjna procesu zarządzania kapitałem

Zarządzanie kapitałem to proces realizowany na różnych poziomach, w odpowiednich jednostkach organizacyjnych Banku oraz jego spółkach zależnych. Nadrzędną rolę w zarządzaniu kapitałem odgrywają Rada Nadzorcza i Zarząd.

Główną rolę w bieżącej realizacji „Polityki zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”, obok Rady Nadzorczej i Zarządu odgrywają stałe komitety Banku: ALCO oraz ERMK (Komitety ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa). W procesie biorą udział wyspecjalizowane jednostki Banku.

b) Kapitał dostępny

Zarządzanie kapitałem koncentruje się na kapitale wymaganym (wewnętrznym, regulacyjnym) i kapitale dostępnym. Kapitał wymagany to kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka. Kapitał dostępny to kwota kapitału w dyspozycji Banku definiowana jako regulacyjne fundusze własne określone w art. 127 Prawa bankowego. Kapitał dostępny obejmuje kapitał poziomu I (podstawowy) i poziomu II (uzupełniający) pomniejszone o odliczenia szczegółowo określone w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”.

c) Planowanie kapitału

Planowanie kapitału koncentruje się na ocenie bieżących i prognozowanych wymogów kapitałowych Banku (zarówno regulacyjnych, jak i wewnętrznych), a także porównywaniu ich z bieżącym i prognozowanym kapitałem dostępnym.

Zasady wyliczania kapitału regulacyjnego określają specjalne dokumenty wewnętrzne.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

ICAAP to proces, w ramach którego Bank dokonuje oceny kwoty kapitału potrzebnego na pokrycie ponoszonego przez siebie ryzyka, uwzględniając swoją strategię biznesową, a także apetyt na ryzyko (kapitał wewnętrzny) i profil ryzyka. Kapitał wewnętrzny musi być całkowicie pokryty kapitałem dostępnym Banku.

Proces ICAAP w Banku obejmuje pięć faz:

- ustalenie ryzyk o istotnym znaczeniu;
- kwantyfikacja ryzyk;
- agregacja ryzyk;
- alokacja kapitału;
- monitorowanie i sprawozdawczość (w tym kontrola ex-post).

Poziom kluczowych wartości w zakresie zarządzania kapitałem

	w tys. zł	
	Stan na dzień	
	31.12.2011	31.12.2010
I. Fundusze podstawowe	3 347 713	3 225 550
Kapitał podstawowy	383 340	383 340
Pozostałe kapitały	4 068 201	3 947 994
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-1 103 722	-1 103 444
Niezrealizowane straty na instrumentach finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-106	-2 340
II. Fundusze uzupełniające	675 902	677 475
Niezrealizowane zyski na instrumentach finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	1 691	3 264
Pożyczka podporządkowana	674 211	674 211
III. Fundusze własne	4 023 615	3 903 025

Według danych na 31 grudnia 2011 roku współczynnik wypłacalności w Grupy Kapitałowej Banku wynosi 14,00% i jest powyżej ustanowionego przez regulatora progu 8%. W ciągu 2011 roku Grupa spełniała wymogi regulacyjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

02.03.2012	Richard Gaskin p.o. Prezesa Zarządu podpis
------------	--	-----------------

02.03.2012	Grzegorz Dąbrowski Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--	-----------------

02.03.2012	Grzegorz Jurczyk Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--	-----------------

02.03.2012	George Newcomb Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--------------------------------------	-----------------

02.03.2012	Krzysztof Nowaczewski Wiceprezes Zarządu podpis
------------	---	-----------------

02.03.2012	Wilfried Mathias Seidel Wiceprezes Zarządu podpis
------------	---	-----------------

02.03.2012	Grażyna Utrata Wiceprezes Zarządu podpis
------------	--------------------------------------	-----------------

Załącznik nr 1 do Roczne Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku BPH SA za 2011 rok

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które jeszcze nie weszły w życie

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
Zmiany do MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: Ujawnienia – Przeniesienia aktywów finansowych</i>	<p>Zmiana wymaga ujawnienia informacji, która umożliwi użytkownikom sprawozdania finansowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> zrozumienie związku między przeniesionym składnikiem aktywów finansowych, który nie został w całości wyłączony ze sprawozdania finansowego a związanymi z nim zobowiązaniami finansowymi; i ocenę charakteru, ryzyka z nim związanego oraz stopnia utrzymywanego przez jednostkę zaangażowania w wyłączony składnik aktywów. <p>Zmiana definiuje "utrzymywane zaangażowanie" w celu stosowania wymogów dotyczących ujawnień.</p>	1 lipca 2011 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
Zmiany do MSSF 1 <i>Hiperinflacja oraz usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy</i>	Zmiana dodaje zwolnienie, które może zostać zastosowane na dzień przejścia na MSSF przez jednostki działające w warunkach hiperinflacji. To zwolnienie pozwala jednostce wycenić aktywa i zobowiązania posiadane przed ustabilizowaniem się waluty funkcjonalnej w wartości godziwej, a następnie użyć tej wartości godziwej jako kosztu zakładanego tych aktywów i zobowiązań na potrzeby sporządzenia pierwszego sprawozdania z sytuacji finansowej wg MSSF.	1 lipca 2011r.
Zmiany do MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: ujawnienia – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych</i>	<p>Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawnień dla aktywów i zobowiązań finansowych, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom. 	1 stycznia 2013 r.
MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe (2009)</i>	<p>Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39, <i>Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena</i>, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej. <p>Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują</p>	1 stycznia 2015 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<p>powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.</p> <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.</p>	
MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> (2009)	<p>Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39, <i>Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena</i>, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.</p> <p>W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub • aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej. <p>Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, • jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. <p>Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.</p>	1 stycznia 2015 r.
Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty Finansowe</i> (2010)	<p>Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wskazówki zawarte w MSR 39 <i>Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i wycena</i> na temat klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard zachowuje prawie wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.</p> <p>Standard wymaga, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane jako inne całkowite dochody. Pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu. W przypadku, gdy zastosowanie tego wymogu powoduje brak współmierności przychodów i kosztów, wówczas cała zmiana wartości</p>	1 stycznia 2015 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<p>godziwej jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu. Wartości zaprezentowanych w innych całkowitych dochodach nie przeklasyfikowuje się później do zysku lub straty bieżącego okresu. Mogą one być jednak przeklasyfikowane do kapitału własnego. Zgodnie z MSSF 9 wycena pochodnych instrumentów finansowych, które są ze sobą powiązane i muszą być uregulowane przez dostarczenie nienotowanych instrumentów kapitałowych, których wartość nie może zostać wiarygodnie ustalona powinna nastąpić według wartości godziwej.</p>	
Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe i MSSF Instrumenty finansowe: ujawnienia	<p>Zmiany te zmieniają wymogi dotyczące ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe (2009) oraz MSSF 9 (2010). Zmiany do MSSF 7 wymagają ujawnienia szczegółów dotyczących skutków początkowego zastosowania MSSF 9, w sytuacji kiedy jednostka nie przekształca danych porównawczych zgodnie ze wymaganiami zmienionego MSSF 9. Jeśli jednostka zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2013 r. lub później, wówczas nie jest wymagane przekształcenie danych porównawczych dla okresów przed datą początkowego zastosowania. Jeśli jednostka zastosuje wcześniej MSSF 9 w 2012 r., wówczas ma wybór czy przekształcać dane porównawcze czy przedstawić dodatkowe ujawnienia, zgodnie z wymaganiami zmienionego MSSF 9. Jeśli jednostka zastosuje wcześniej MSSF 9 przed 2012 r., wówczas nie musi ani przekształcać danych porównawczych ani przedstawiać dodatkowych ujawnień wymaganych przez zmieniony MSSF 7.</p>	1 stycznia 2015 r.
MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz MSR 27 (2011) jednostkowe sprawozdanie finansowe	<p>MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako JSP są w zakresie SKI-12. MSSF 10 wprowadza nowe wymagania co do oceny kontroli, które różnią się od dotychczasowych wymogów z MSR 27 (2008). W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli (1) jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot, (2) ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę oraz (3) istnieje związek pomiędzy władzą a zwrotami. Nowy standard zawiera również wymogi co do ujawnień oraz wymogi odnoszące się do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Wymogi te przeniesiono z MSR 27 (2008).</p>	1 stycznia 2013
MSSF 11 Wspólne porozumienia	<p>MSSF 11 <i>Wspólne porozumienia</i> wypiera i zastępuje MSR 31 <i>Udziały we wspólnych przedsięwzięciach</i>. MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych zmian co do ogólnej definicji porozumienia pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z MSSF 10. Zgodnie z nowym standardem wspólne porozumienia są podzielone na 2 rodzaje, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> wspólna działalność to taka, w której współkontrolujące podmioty, zwane współzarządzającymi mają prawa do aktywów oraz obowiązki co do zobowiązań związanych z działalnością. wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane współnikami przedsięwzięcia mają prawo do aktywów netto porozumienia. <p>MSSF 11 wyłącza z MSR 31 te przypadki, gdy wspólne przedsięwzięcia chociaż są oddzielnymi podmiotami, to rozdzielenie jest nieefektywne w pewien sposób. Takie porozumienia są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności zgodnie z IAS 31 i teraz są nazywane wspólną działalnością. Dla pozostałych jednostek współkontrolowanych z MSR 31 nazywane teraz wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), trzeba stosować metodę praw własności. Nie ma możliwości zastosowania konsolidacji</p>	1 stycznia 2013

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	proporcjonalnej;	
MSSF 12 <i>Ujawnienia inwestycji w inne jednostki</i>	MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi ujawnień dotyczących znaczących osądów i założeń przy określaniu rodzaju inwestycji w jednostkę lub porozumienie, w jednostki zależne, wspólne porozumienia, jednostki stowarzyszone i / lub niekonsolidowane jednostki ustrukturyzowane.	1 stycznia 2013
MSSF 13 <i>Wycena według wartości godziwej</i>	MSSF 13 zastąpi wskazówki dotyczące wyceny według wartości godziwej zawarte w poszczególnych standardach jednym źródłem wskazówek w zakresie wyceny według wartości godziwej. Definiuje on wartość godziwą, ustala ramy dla wyceny w wartości godziwej oraz określa wymagania co do ujawnień dla wycen według wartości godziwej. MSSF 13 wyjaśnia „jak” ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy. MSSF 13 nie wprowadza nowych wymagań w zakresie wyceny aktywów lub zobowiązań w wartości godziwej, ani nie eliminuje wyjątków niewykonalności w praktyce wyceny według wartości godziwej, które obecnie istnieją w pewnych standardach. Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia w celu dostarczenia informacji, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy dokonywaniu wyceny według wartości godziwej a dla powtarzalnych wycen według wartości godziwej, które wykorzystują niedostępne dane, wpływ tych wycen na wynik finansowy lub inne całkowite dochody.	1 stycznia 2013
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów</i>	Zmiany wymagają, aby: <ul style="list-style-type: none"> jednostka prezentowała osobno te pozycje innych całkowitych dochodów, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego, od tych, które nigdy nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego. Jeśli pozycje innych całkowitych dochodów są prezentowane przed odnośnymi skutkami podatkowymi, wówczas łączne kwoty podatku powinny być zaalokowane do poszczególnych części innych całkowitych dochodów. zmienić nazwę tytułu „sprawozdanie z całkowitych dochodów” na „rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody”, inne tytuły również mogą być używane. 	1 lipca 2012 r.
Zmiany do MSR 12 <i>Podatki – Odroczony podatek dochodowy: Przyszła realizacja aktywów</i>	Zmiana z 2010 roku wprowadza wyjątek od obecnych zasad wyceny podatku odroczonego zawartych w paragrafie 52 MSR 12, opartych o sposób realizacji. Wyjątek dotyczy podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według modelu wartości godziwej zgodnie z MSR 40 poprzez wprowadzenie założenia, że wartość bilansowa tych aktywów będzie zrealizowana wyłącznie poprzez sprzedaż. Zamiary zarządu nie będą miały znaczenia, chyba, że nieruchomość inwestycyjna będzie <i>podlegała amortyzacji</i> i będzie utrzymywana w ramach modelu biznesowego, którego celem będzie skonsumowanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z danego składnika aktywów przez okres jego życia. To jest jedyny przypadek, kiedy to założenie będzie mogło zostać odrzucone.	1 stycznia 2012 r.
MSR 19 (2011) <i>Świadczenia pracownicze</i>	Zmiany wymagają aby zyski i straty aktuarialne były bezpośrednio ujmowane w innych całkowitych dochodach: <ul style="list-style-type: none"> zmiany usuwają metodę korytarza stosowaną w przeszłości przez do ujmowania zysków i strat aktuarialnych, oraz wyeliminują możliwość ujmowania wszystkich zmian w zobowiązaniach z tytułu określonych świadczeń i w aktywach programu świadczeń pracowniczych w wyniku finansowym, co jest aktualnie dozwolone zgodnie z wymogami MSR 19. Zmiany 	1 stycznia 2013 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	wymagają również aby spodziewany zwrot z aktywów planu rozpoznawany w rachunku zysków i strat był skalkulowany w oparciu o wskaźnik użyty do dyskontowania zobowiązania z tytułu określonych świadczeń.	
MSR 27 (2011) <i>Jednostkowe sprawozdania finansowe</i>	MSR 27 (2011) pozostawia istniejące wymagania MSR 27 (2008) co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych z kilkoma drobnymi uściśleniami. Także istniejące wymogi MSR 28 (2008) i MSR 31 dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych zostały włączone do MSR 27 (2011). Standard już nie zawiera zasad kontroli i wymagań dotyczących sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które zostały przeniesione do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> .	1 stycznia 2013 r.
MSR 28 (2011) <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach</i>	<p>W MSR 28 dokonano ograniczonych zmian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży.</i> MSSF 5 <i>Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana</i> jest stosowany do inwestycji, lub części inwestycji, w jednostkę stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie, które spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczone do sprzedaży. Do zatrzymanej części inwestycji, której nie zaklasyfikowano jako przeznaczona do sprzedaży, stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po zbyciu zatrzymana inwestycja jest ujmowana metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie. • <i>Zmiany w inwestycjach utrzymywanych w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.</i> Wcześniej MSR 28 (2008) i MSR 31 wskazywały, że zaprzestanie znaczącego wpływu lub współkontroli powodowało we wszystkich przypadkach konieczność ponownej wyceny zatrzymanych udziałów, nawet jeśli znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę. MSR 28 (2011) wymaga, aby w takich sytuacjach zatrzymane inwestycje nie były ponownie wyceniane. 	1 stycznia 2013 r.
Zmiany do MSR 32 <i>Instrumenty finansowe: prezentacja</i> – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	<p>Zmiany nie wprowadzają nowych zasad dotyczących kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych; Wyjaśniają one natomiast kryteria dotyczące kompensat, co ma na celu usunięcie niespójności w ich stosowaniu.</p> <p>Zmiany objaśniają, że jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli ten tytuł:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie jest zależny od przyszłych zdarzeń; oraz • jest wykonalny zarówno w normalnym toku działalności jak i w przypadku niedotrzymania umowy, niewypłacalności lub upadłości jednostki oraz wszystkich stron trzecich. 	1 stycznia 2014 r.
KIMSF 20: <i>Koszty usuwania nadkładu („stripping costs”) poniesione w fazie produkcji w kopalni odkrywkowej</i>	<p>Interpretacja zawiera wymagania dotyczące rozpoznawania kosztów usuwania nadkładu poniesionych w fazie produkcji, oraz wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu przy początkowym ujęciu oraz po początkowym ujęciu.</p> <p>W zakresie, w jakim korzyści z usuwania nadkładu w fazie produkcji są realizowane w formie wyprodukowanych zapasów, koszty usuwania nadkładu są ujmowane zgodnie z MSR 2 <i>Zapasy</i>.</p> <p>Koszty usuwania nadkładu poniesione w fazie produkcji, które powodują lepszy dostęp do wydobywanego w przyszłości złoża, są ujmowane, jako składnik aktywów trwałych, tylko jeśli wszystkie poniższe kryteria zostaną spełnione:</p>	1 stycznia 2013 r.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE	Rodzaj przewidywanej zmiany w zasadach rachunkowości	Data wejścia w życie
	<ul style="list-style-type: none"> • jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści wpłyną do jednostki; • jednostka jest w stanie zidentyfikować składnik złoża, do którego dostęp ulegnie poprawie; • koszty dotyczące usuwania nadkładu związane z tym składnikiem mogą być wiarygodnie oszacowane. <p>Składnik aktywów dotyczący usuwania nadkładu ujmuje się, jako zwiększenie istniejącego składnika aktywów.</p> <p>Składnik aktywów dotyczący usuwania nadkładu wycenia się według kosztów wytworzenia przy początkowym ujęciu, a następnie albo według kosztów wytworzenia, albo w wartości przeszacowanej, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości, według zasad stosowanych dla istniejącego składnika aktywów, którego jest częścią.</p> <p>Interpretacja wymaga również, aby w sytuacji, gdy koszty związane ze składnikiem aktywów dotyczącym usuwania nadkładu i wyprodukowanymi zapasami nie są możliwe do wyodrębnienia, jednostka dokonała podziału kosztów związanych z usuwaniem nadkładu w fazie produkcji pomiędzy składnik aktywów i zapasy na podstawie „odpowiedniego” pomiaru produkcji.</p>	